



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Anexa nr. 2 Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Carei pentru perioada 2021-2027



CAREI 21 – 27

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI CAREI 2021 – 2027

SIDU CAREI

Aprilie 2022



Documentul „STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI CAREI. 2021 – 2027” a fost elaborat în cadrul proiectului „Planificare strategică și accesibilizare a serviciilor oferite de administrația locală în municipiul Carei”, cod SIPOCA/MySMIS 845/135769, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă, și implementat de Municipiul Carei, în perioada aprilie 2021–martie 2022.

Inițiator: Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul Carei



www.municipiulcarei.ro

© Copyright Municipiul Carei 2022

Toate drepturile rezervate.

Consultant extern: firma de consultanță Agenda Setting



www.agendasetting.ro

APRILIE 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.



CUPRINS

SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC	8
1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare urbană și contextul dezvoltării sale	8
1.2. Concepte cheie și tendințe europene, regionale și locale	9
1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local	11
1.3.1. Strategii relevante la nivel național în context european	11
1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027	20
1.3.3. Strategii relevante la nivel regional	23
1.3.4. Contextul la nivelul județului Satu Mare	24
1.3.5. Strategii relevante la nivel local	24
1.4. Investiții locale	25
1.5. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați	35
1.5.1. Cercetarea sociologică	36
1.5.2. Colectarea de provocări și soluții urbane	36
1.5.3. Consultări tematice	37
1.5.4. Bugetare participativă	37
SECȚIUNEA 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN	40
2.1. Profilul socio-demografic	40
2.2. Profil economic	58
2.3. Profil spațial și funcțional	73
2.4. Infrastructura de transport și mobilitate	80
2.5. Echiparea tehnico-edilitară	81
2.6. Servicii publice	93
2.7. Mediu și schimbări climatice	102
2.8. Profil și capacitate administrativă	134
2.9. Intervenții <i>Smart City</i>	137
2.10. Analiza SWOT și PESTLE	139
SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE	151
3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice	151
3.1.1. Principii de planificare integrată	151



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

3.2. Conceptul de dezvoltare spațială	151
3.3. Viziunea 2027	156
3.4. Obiectivele strategice și direcțiile de acțiune	159
SECȚIUNEA 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE. POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE	178
4.1. Aspecte cheie în formularea politicilor și programelor	178
4.2. Lista politicilor și programelor de dezvoltare.....	178
SECȚIUNEA 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE	180
5.1. Lista completă a proiectelor (pe baza politicilor și programelor elaborate)	180
5.2. Lista de proiecte prioritare și sursele de finanțare	185
SECȚIUNEA 6: IMPLEMENTAREA MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI	188
6.1. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei	188
6.2. Sistemul de monitorizare și evaluare	190
6.3. Comunicarea cu beneficiarii proiectelor și promovarea strategiei	195
FIȘE DE PROIECT	198
A. Mobilitate urbană durabilă.....	198
B. Regenerarea urbană	213
C. Eficiență energetică	264
D. Dezvoltare orașe verzi	283
E. Sănătate și baze de tratament balneo	292
F. Patrimoniu, cultură și turism.....	Error! Bookmark not defined.
G. Social.....	318
H. Economie	331
I. Mediu.....	336
I. Administrație/ Capacitate administrativă.....	345
J. Siguranță și alte servicii publice.....	350
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	356



Lista figurilor

- Figura nr. 1 Aria eligibilă a Programului Interreg România-Ungaria
- Figura nr. 2 Performanța firmelor în funcție de tip 2016, 2020
- Figura nr. 3 Evoluția cifrei de afaceri și a profiturilor
- Figura nr. 4 Evoluția întreprinderilor
- Figura nr. 5 Așezarea geografică a municipiului Carei în județul Satu Mare și în România
- Figura nr. 6 Accesibilitate centru Carei
- Figura nr. 7 Planul cu delimitarea teritoriului vizat de STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI CAREI PLASATĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII
- Figura nr. 8 Unitățile de relief ale municipiului Carei
- Figura nr. 9 Corpuri de apă subterană B.H. Someș - Tisa din zona Carei
- Figura nr. 10 Localizarea municipiului Carei la limita celor două bazine hidrografice
- Figura nr. 11 Harta solurilor României – zona Carei, 2015
- Figura nr. 12 Siturile de Importanță Comunitară și Aria de Protecție Specială Avifaunistică din zona Carei
- Figura nr. 13 Tendința evoluției suprafețelor spațiilor verzi per locuitori din municipiul Carei
- Figura nr. 14 Amplasarea ROSO01 Conul Someșului în B.H. Someș Tisa
- Figura nr. 15 Amplasarea câmpului de foraje Doba – Vetîș, județul Satu Mare
- Figura nr. 16 Starea chimică a corpurilor de apă subterană din zona Carei
- Figura nr. 17 Starea ecologică și potențialul ecologic al râului Crasna în zona municipiului Carei
- Figura nr. 18 Starea chimică a râului Crasna în zona municipiului Carei
- Figura nr. 19 Distribuția siturilor potențial contaminate și contaminate la nivel de țară, 2014
- Figura nr. 20 Utilizarea terenurilor în municipiul Carei, conform Programului Corine Land Cover Copernicus, 2018
- Figura nr. 21 Harta riscului seismic – încadrarea municipiului Carei
- Figura nr. 22 Zona inundabilă și riscul la inundații și procese asociate acestora pentru municipiul Carei
- Figura nr. 23 Harta riscului de secetă în România
- Figura nr. 24 Falia tectonică, aliniamentul nord-sud Satu-Mare – Carei - Oradea
- Figura nr. 25 Acces din str. Ioan Slavici
- Figura nr. 26 Acces din DN1F, str. I. Ghica și str. Marinescu



Figura nr. 27 Amplasament propus în Ianculești

Figura nr. 28 Traseu lac

Figura nr. 29 Județul Satu Mare: Tendințe în sosirile turistice înregistrate, 1990-2020

Figura nr. 30 Codul de bune practici pentru participarea civilă în procesul de luare a deciziilor

Lista tabelelor

Tabelul nr. 1 Creșterea naturală a populației din Carei în perioada 2015-2019

Tabelul nr. 2 Creșterea migratorie a populației din Carei în perioada 2015-2019

Tabelul nr. 3 Evoluția cifrei de afaceri și a profiturilor

Tabelul nr. 4 Evoluția întreprinderilor

Tabelul nr. 5 Analiza structurii economiei locale din perspectiva ocupării și valorii cifrei de afaceri

Tabelul nr. 6 Organizațiile societății civile active la nivelul municipiului Carei

Tabelul nr. 7 Zonele funcționale aferente municipiului Carei

Tabelul nr. 8 Evoluția suprafețelor spațiilor verzi (m²/locuitor) în municipiul Carei, jud. Satu Mare

Tabelul nr. 9 Situația poluanților determinați la stația SM2 Carei, județ Satu Mare

Tabelul nr.10 Legenda Modulului de utilizare a terenurilor din zona municipiului Carei, 2018

Tabelul nr. 11 Matricea Riscului de Mediu pentru municipiul Carei, 2021

Tabelul nr. 12 Centralizatorul datelor Matricei de Risc de Mediu pentru municipiul Carei, 2021

Tabelul nr. 13 Încadrarea riscului de mediu

Tabelul nr. 14 Țări europene; clasament și indici pentru ușurința de a dezvolta afaceri, 2020

Tabelul nr. 15 Indicele progresului social și clasamentul corespunzător, 2021

Tabelul nr. 16 Europa: Sosiri și cheltuieli turistice pentru sănătate în 2017

Tabelul nr. 17 Evoluția indicatorilor de performanță economică a firmelor cu sediul social înregistra în municipiul Carei

Tabelul nr. 18 Evoluția numărului de întreprinderi cu sediul social în Mun. Carei, după număr angajați

Tabelul nr. 19 Evoluția indicatorilor de performanță economică a firmelor cu sediul social înregistra în UAT municipiul Carei, în funcție de numărul angajaților pentru anul 2020

Tabelul nr. 20 Măsuri trans-sectoriale stabilite în vederea atingerii obiectivelor propuse



Lista graficelor

- Graficul nr. 1 Evoluția numerică a populației din Carei
- Graficul nr. 2 Populația din Carei, 2000-2020
- Graficul nr. 3 Evoluția numărului de nașteri și decese în municipiul Carei în perioada 1990-2020
- Graficul nr. 4 Populația din Carei, pe categorii de vârstă (număr de persoane)
- Graficul nr. 5 Populația din Carei, pe categorii de vârstă (procent din populația totală)
- Graficul nr. 6 Populația din Carei, pe categorii de vârstă și sex (procent din populația totală)
- Graficul nr. 7 Populația din Carei, pe categorii de vârstă și sex (număr din populația totală)
- Graficul nr. 8 Structură bazată pe grupuri etnice
- Graficul nr. 9 Structură bazată pe grupuri etnice
- Graficul nr. 10 Emigranți și imigranți definitivi
- Graficul nr. 11 Evoluția populației masculine și feminine
- Graficul nr. 12 Căsătorii și divorțuri în Municipiul Carei
- Graficul nr. 13 Piramida vârstei
- Graficul nr. 14 Structura populației din Carei în funcție de nivelul de educație din 2011
- Graficul nr. 15 Populația școlară pe niveluri de educație în Carei, 2020
- Graficul nr. 16 Numărul absolvenților pe niveluri de educație
- Graficul nr. 17 Populația școlară pe niveluri de educație
- Graficul nr. 18 Personalul didactic, pe niveluri de educație
- Graficul nr. 19 Săli de clasă și cabinete școlare, pe niveluri de educație
- Graficul nr. 20 Laboratoare școlare, pe niveluri de educație
- Graficul nr. 21 Săli de gimnastică, pe niveluri de educație
- Graficul nr. 22 Ateliere școlare, pe niveluri de educație
- Graficul nr. 23 Terenuri de sport, pe niveluri de educație
- Graficul nr. 24 PC-uri pe niveluri de educație
- Graficul nr. 25 Ponderea cifrei de afaceri
- Graficul nr. 26 Ponderea profiturilor
- Graficul nr. 27 Ponderea firmelor în funcție de numărul acestora
- Graficul nr. 28 Ponderea firmelor în funcție de numărul angajaților



Graficul nr. 29 Ponderea angajaților pe sector

Graficul nr. 30 Ponderea angajaților a firmelor pe sector

Graficul nr. 31 Numărul mediu de salariați

Graficul nr. 32 Șomeri înregistrați la sfârșitul anului

Graficul nr. 33 Șomeri înregistrați la sfârșitul anului, pe sexe

Graficul nr. 34 Valoarea veniturilor și cheltuielilor totale

Graficul nr. 35 Venituri proprii realizate

Graficul nr. 36 Evoluția cheltuielilor

Graficul nr. 37 Media ponderii veniturilor primite de la Uniunea Europeană și/sau alți donatori

Graficul nr. 38 Venituri reale

Graficul nr. 39 Cheltuieli totale

Graficul nr.40 Bilanțul cheltuielilor după secțiune

Graficul nr. 41 Transportul aeroportuar internațional și intern de mărfuri (inclusiv poștă), în perioada 01.01.2021-30.09.2021

Graficul nr. 42 Autorizații de construire eliberate pentru clădiri

Graficul nr. 43 Locuințe existente

Graficul nr. 44 Locuințe finalizate

Graficul nr. 45 Suprafața intravilană (hectare)

Graficul nr. 46 Suprafața spațiilor verzi



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC

1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare urbană și contextul dezvoltării sale

În elaborarea strategiilor de dezvoltare locală, autoritățile publice locale trebuie să urmărească utilizarea eficientă a tuturor resurselor pentru a asigura în mod optim serviciile de interes local aflate în gestiunea lor, prevăzute la art. 129 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, respectiv: *educația; serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială; sănătatea; cultura; tineretul; sportul; ordinea publică; situațiile de urgență; protecția și refacerea mediului; conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale; dezvoltarea urbană; evidența persoanelor; podurile și drumurile publice; serviciile comunitare de utilități publice de interes local; serviciile de urgență de tip salvamont, salvamar și de prim ajutor; activitățile de administrație social-comunitară; locuințele sociale și celelalte unități locative aflate în proprietatea unității administrativ-teritoriale sau în administrarea sa; punerea în valoare, în interesul colectivității locale, a resurselor naturale de pe raza unității administrativ-teritoriale; alte servicii publice de interes local stabilite prin lege.*

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Carei 2021-2027 (SIDU Carei) reprezintă unul dintre principalele instrumente aflate la dispoziția administrației publice locale, care abordează provocările economice, de mediu, climatice, demografice, sociale și nu numai, definind principalele direcții prioritare de dezvoltare urbană pentru următorii șapte ani. De asemenea, documentul reprezintă cadrul pentru identificarea și dezvoltarea proiectelor individuale de dezvoltare urbană și asigură corelarea, respectiv integrarea diferitelor investiții publice, în perioada următoare, reprezentând fundamentul pentru deciziile privind alocarea resurselor, în baza principiilor transparenței și dezvoltării durabile a municipiului Carei.

SIDU Carei este realizată în cadrul proiectului „Planificare strategică și accesibilizare a serviciilor oferite de administrația locală în municipiul Carei”, cod SIPOCA/MySMIS 845/135769, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă, în baza unui contract încheiat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. În cadrul acestui proiect este elaborat și *Planul de mobilitate urbană durabilă 2021-2030*, prin care se realizează o analiză a situației actuale și clarificarea direcțiilor strategice, alegerea perspectivelor și prin intermediul căruia se vor stabili obiectivele strategice ale UAT Carei, precum și definirea măsurilor și inițiativelor strategice necesare. Obiectivul general al proiectului constă în consolidarea capacității instituționale și eficientizarea activității la nivelul municipiului Carei, prin planificarea strategică și continuarea simplificării procedurilor administrative și reducerea birocrăției pentru cetățeni, implementarea unor măsuri din perspectiva *back-office* (adaptarea procedurilor interne de lucru, digitalizarea arhivelor) și *front-office* pentru serviciile publice furnizate aferente competențelor partajate ale administrației publice locale. Următoarele obiective specifice sunt propuse în cadrul proiectului:



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Obiectivul 1. Dezvoltarea capacității necesare în vederea fundamentării deciziilor și planificării strategice pe termen lung, prin elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Carei 2021-2027 și a Planului de mobilitate urbană durabilă 2021-2030.

Obiectivul 2. Implementarea unor măsuri de simplificare pentru cetățeni, în corespondență cu Planul integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor din perspectiva *front-office*, dar și *back-office*, prin introducerea unor soluții aplicative noi și integrarea cu cele existente, în scopul digitalizării fluxurilor de lucru, pentru reducerea timpului de procesare a cererilor cetățenilor și asigurarea accesului online la serviciile publice gestionate de municipiul Carei din domeniul urbanismului și asistenței sociale.

Obiectivul 3. Dezvoltarea cunoștințelor și abilităților personalului din cadrul municipiului Carei, în vederea sprijinirii măsurilor vizate de proiect. Este avută în vedere formarea/ instruirea, evaluarea/ testarea și certificarea competențelor/ cunoștințelor dobândite pentru 33 de persoane din cadrul grupului țintă, în ceea ce privește utilizarea soluțiilor informatice implementate în cadrul proiectului.

Teritoriul delimitat al Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Carei este reprezentat de întregul teritoriu al municipiului Carei, cu o suprafață însumând 11.347 ha, din care: 1.116 ha în intravilan și 10.231 ha în extravilan. În acest spațiu conviețuiește o populație de 23.260 de persoane (estimarea INS, 2020). Specificul economic al zonei este dat de sectorul serviciilor, agricultură și industrie.¹

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Carei este formulată pentru orizontul de timp 2021-2027, în urma unor analize specifice unui astfel de proces strategic și în urma consultării factorilor interesați și a comunității, identificând scenarii de dezvoltare a municipiului, precum și un portofoliu de proiecte prioritare, care să răspundă nevoilor și constrângerilor identificate la nivel local, dar și documentelor programatice europene, naționale, regionale, județene și sectoriale. Documentul elaborat a fost definitivat în urma consultării publice a actorilor relevanți din municipiul Carei.

1.2. Concepte cheie și tendințe europene, regionale și locale

Dezvoltare integrată. Zonele urbane se confruntă constant cu provocări economice, climatice, sociale, demografice și de mediu. Acestea sunt interdependente, iar soluționarea lor cu succes poate fi realizată numai prin intermediul unei abordări integrate. Ca urmare, propunem combinarea unor măsuri care se referă la dezvoltarea infrastructurii urbane cu cele care promovează dezvoltarea economică, dezvoltarea socială, dezvoltarea demografică, având preocupări constante față de protecția mediului și modernizarea serviciilor publice. În acest context, e necesară dezvoltarea unor parteneriate care să implice administrația locală, societatea civilă, factorii economici și cetățenii. Integrarea capacităților și a cunoștințelor existente la nivel local este necesară pentru a identifica soluții viabile și sustenabile. Dezvoltarea urbană integrată implică și factori din afara administrației și invită cetățenii să joace un rol

¹ https://www.ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/view/city_hall/PRIM%C4%82RIA-CAREI/77959



UNIUNEA EUROPEANĂ



activ în viața comunității lor. E recomandat ca aceste instrumentele de planificare să îndeplinească următoarele roluri²:

- ▶ să descrie calitățile și vulnerabilitățile înregistrate la nivelul orașelor și cartierelor, bazându-se pe o analiză a situației existente,
- ▶ să definească obiective realiste de dezvoltare pentru zona urbană și să dezvolte o viziune coerentă asupra orașului,
- ▶ să coordoneze planuri și politici tehnice și sectoriale legate de diversele zone ale orașului și să se asigure că investițiile planificate vor ajuta la promovarea unei dezvoltări echilibrate a orașului și a ariei din jurul acestuia,
- ▶ să coordoneze și să concentreze din punct de vedere al spațiului folosirea fondurilor de către actorii urbani din sectorul public și privat și coordonarea lor la nivel local și regional,
- ▶ să implice cetățenii și alți parteneri care pot contribui substanțial la modelarea calitativă a viitorului economic, social, cultural și ecologic al fiecărei zone.

Dezvoltarea inteligentă. Comisia Europeană definește orașul inteligent ca „o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri”. Conceptul de „Smart City” sau oraș inteligent are la bază utilizarea tehnologiei pentru a susține dezvoltarea durabilă și incluzivă. Dezvoltarea inteligentă a municipiului Carei reprezintă o prioritate pentru planificarea strategică a perioadei 2021-2027.

Dezvoltarea durabilă. În acord cu prioritățile naționale de dezvoltare durabilă, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Carei are patru ținte principale:

- ▶ Îmbunătățirea imaginii orașului (prin refacerea centrului istoric și includerea lui în circuite turistice și economice, refacerea cartierelor vechi prin lucrări de reabilitare și modernizare în scopul îmbunătățirii calității vieții și a arhitecturii zonei);
- ▶ Decongestionarea traficului (duce la îmbunătățirea calității aerului și protecția mediului);
- ▶ Refacerea zonelor abandonate și transformarea lor în „oaze” prin parteneriate de tip public - privat;
- ▶ Extinderea zonei urbanizate prin integrarea localităților din aria suburbană și periurbană a orașelor.

De asemenea, SIDU Carei urmărește cu prioritate **OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE** al Agendei 2030 pentru dezvoltare sustenabilă: *Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.* Țintele avute în vedere sunt:

„11.1 Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace.

² Carta de la Leipzig pentru Orașe Europene Durabile, aprobată cu ocazia reuniunii informale a miniștrilor europeni responsabili cu dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială de la Leipzig 24-25 mai 2007



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

11.2 Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.

11.3 Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.

11.4 Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural mondial.

11.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile.

11.6 Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip.

11.7 Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități.”

1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local

1.3.1. Strategii relevante la nivel național în context european

Elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Carei 2021-2027 (SIDU Carei) urmărește corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente sau aflate în dezvoltare la nivel județean, regional, național, corelate cu direcțiile trasate la nivel european. Astfel, Strategia își propune armonizarea cu legislația europeană și națională, cu prevederile strategiilor naționale și regionale existente. De asemenea, SIDU Carei a luat în considerare strategiile sectoriale relevante.

Pentru următoarea perioadă de programare a UE (2021-2027), Comisia propune să modernizeze politica de coeziune, principala politică de investiții a UE, inclusiv în sensul solidarității sociale. Două dintre obiectivele principale sunt: „o Europă mai socială, care să contribuie la Pilonul European al Drepturilor Sociale și să sprijine locuri de muncă, educație, abilități, incluziune socială și acces egal la asistență medicală” și „o Europă mai aproape de cetățeni, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare locală și a dezvoltării urbane durabile în UE.” Din această perspectivă, cadrul strategic european și internațional la care se realizează SIDU Carei cuprinde:

- *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene* care include dizabilitatea, vârsta și orientarea sexuală printre motivele pe baza cărora este interzisă discriminarea și consfințește dreptul persoanelor cu dizabilitate la integrare socială (art. 26): „Uniunea recunoaște și respectă dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia de măsuri care să le asigure autonomia, integrarea socială și profesională, precum și participarea la viața comunității.”
- *Carta Socială Europeană Revizuită*, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată de România prin Legea nr. 74/1999.



UNIUNEA EUROPEANĂ



- *Pilonul European al Drepturilor Sociale*, care se concentrează asupra ocupării forței de muncă, aspectelor sociale și adaptării modelului social european pentru a face față provocărilor secolului 21.
- *Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene* care creează cadrul pentru combaterea discriminării „pe motive de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală”³.
- *Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030* care promovează respectarea universală a drepturilor omului, egalității și nediscriminării și este angajată în capacitarea statelor membre de a accelera procesul egalizării de șanse astfel încât „nimeni să nu rămână în urmă”.

SIDU Carei are în vedere liniile strategice ale Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, acțiunile propuse prin POR Nord-Vest 2021-2027 fiind concentrate în cele 5 obiective de politică (OP) ale Comisiei Europene:

- **OP1: O Europă mai inteligentă**, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente
- **OP2: O Europă mai ecologică**, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor
- **OP3: O Europă mai conectată**, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale
- **OP4: O Europă mai socială** prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale
- **OP5: O Europă mai apropiată de cetățenii** prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii.

La nivel european există un context favorabil politicilor sociale, Comisia Europeană încurajând o „creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială”. Una dintre cele șapte inițiative propuse pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul temelor europene prioritare este „Platforma europeană de combatere a sărăciei” pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluderea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă, document de referință pentru dezvoltarea durabilă este un instrument al cărui scop principal îl reprezintă eradicarea sărăciei și realizarea dezvoltării durabile, promovând echilibrul între cele trei dimensiuni – economic, social și de mediu. La sfârșitul anului 2015, Agenda a fost asumată de statele membre ONU. Agenda 2030 structurează 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) care fac trimitere la acțiuni ce vizează eradicarea sărăciei extreme, combaterii inegalităților și injustiției și pentru protejarea planetei. Obiectivele au fost transpuse în strategia națională de dezvoltare durabilă a României. Atât Agenda 2030, cât și **Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă** (cadrul național de implementare a setului de 17 ODD) abordează într-o manieră cuprinzătoare problema eradicării sărăciei și dimensiunile economice, sociale și de mediu ale dezvoltării durabile. Dimensiunea

³ art. 10 și 19 (1)



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

socială este integrată în țintele specifice ale ODD prin accentul pus pe principiul echității sociale, dreptate socială și mecanisme de redistribuție (de exemplu, implementarea venitului minim garantat). În centrul măsurilor dezvoltate se află cei săraci și vulnerabili. În plus, țintele stabilite se raportează la specificul fiecărei țări – cum ar fi țintele ODD 1: **Fără sărăcie vizează reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acestora potrivit definițiilor naționale**; implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și asigurarea drepturilor egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază.

Setul de obiective stabilite prin Agenda 2030 reprezintă *un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate*, prin care se urmărește consolidarea unui climat de siguranță și libertate, în care „**nimeni nu va fi lăsat în urmă**” – principiu în jurul căruia vor fi realizate și măsurile de acțiune pe plan local. SIDU Carei susține prin conținutul său următoarele Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030:

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context
2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile
3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă
4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți
5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor
6. **Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern
8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți
9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației
10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile
12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile
13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor
14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă



UNIUNEA EUROPEANĂ



15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate
16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile
17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** – Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027⁴ propusă în iulie 2019 de către Institutul European de Inovare și Tehnologie, organism independent al UE, care consolidează capacitatea de inovare a Europei, vizează următoarele obiective, a căror implementare va fi urmărită prin următorul program al UE privind cercetarea și inovarea, Orizont Europa (2021-2027):

- Obiectivul 1: Creșterea impactului regional al comunităților de cunoaștere și inovare
- Obiectivul 2: Stimularea capacității de inovare a învățământului superior
- Obiectivul 3: Lansarea noilor CCI (Comunități de cunoaștere și inovare).

Strategia europeană pentru tineret 2019 – 2027 recunoaște că tinerii sunt dornici să își ia în mâini propriile destine, să stabilească relații cu ceilalți și să le ofere sprijin și că ar trebui acordată o atenție deosebită tinerilor care riscă să fie marginalizați pe baza potențialelor surse de discriminare. În cadrul acesteia au fost definite 11 obiective europene, o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul, au fost identificate domeniile intersectoriale care afectează viețile tinerilor și sunt indicate provocările care trebuie abordate. Cele 11 obiective definite sunt prezentate mai jos:

1. O Uniune Europeană mai conectată cu tinerii
2. Egalitate pentru toate genurile
3. Societăți incluzive
4. Informare și dialog constructiv
5. Sănătate mintală și bunăstare
6. Dezvoltarea tinerilor în mediul rural
7. Locuri de muncă de calitate pentru toți
8. Învățământ de calitate
9. Spații ale tinerilor și participare pentru toți
10. O Europă verde și durabil;
11. Organizații de/pentru tineret și programe europene.⁵

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_19_3849

⁵ Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C456 din 18 decembrie 2018, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=OJ:C:2018:456:FULL>

Programul Interreg România-Ungaria susține în continuare cooperarea transfrontalieră în zona de graniță româno-ungară, acordând finanțare nerambursabilă, în cadrul unor apeluri publice de propuneri de proiecte competitive, relevante pentru zona de graniță și, implicit, pentru municipiul Carei.



Figura nr. 1 Aria eligibilă a Programului Interreg România-Ungaria

Sursa: <https://interreg-rohu.eu/ro/aria-eligibila/>

Programul Interreg România-Ungaria va finanța:

PO 2 – o regiune transfrontalieră mai verde, prin următoarele obiective specifice:

- ▶ promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor;
- ▶ promovarea energiei din surse regenerabile;
- ▶ dezvoltarea biodiversității, a infrastructurii verzi în mediul urban și reducerea poluării.

PO 4 – o regiune transfrontalieră mai socială, prin următoarele obiective specifice:

- ▶ asigurarea accesului egal la asistență medicală și promovarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv a asistenței medicale primare, și promovarea tranziției de la îngrijirea instituțională la cea familială și comunitară;
- ▶ consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

ISO 1 – o mai bună guvernare în materie de cooperare, prin următoarele obiective specifice:

- ▶ consolidarea eficacității administrației publice prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni, actorii societății civile și instituții, în special în vederea soluționării obstacolelor juridice și de altă natură din regiunile de frontieră;



- ▶ consolidarea capacității instituționale a autorităților publice, în special a celor mandatate să gestioneze un anumit teritoriu, și a părților interesate;
- ▶ consolidarea încrederii reciproce, în special prin încurajarea acțiunilor interpersonale (*people-to-people*).

Oportunitățile de cooperare transfrontalieră pentru perioada 2021-2027 pot fi exploatate în cadrul viitoarelor programe de finanțare:

- România – Ungaria 2021 – 2027
- România – Ucraina 2021 – 2027
- Ungaria – Slovacia – România – Ucraina 2021 – 2027
- Programul Transnațional Dunărea 2021 – 2027.

Comitetul Economic și Social European (CESE) a adoptat în 2015 un document care pune bazele unei strategii de dezvoltare și susținere a proiectelor *Smart City*, numit „Orașele Inteligente ca motor al unei noi politici industriale în Europa”. În scopul sprijinirii dezvoltării orașelor inteligente pe teritoriul UE, CESE susține sprijinirea investițiilor în proiectele de acest tip cu ajutorul fondurilor publice existente, europene, naționale și regionale și prin exploatarea posibilităților oferite de Fondul European pentru Investiții Strategice (FEIS). Pentru facilitarea procesului a fost constituit Parteneriatul European de Inovare pentru Comunități și Orașe Inteligente (acronim din engleză EIP-SCC), care aduce laolaltă orașe, industrii și cetățeni cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții urbane prin soluții integrate mai sustenabile (prin inovare aplicată, planificare mai bună, abordare mai participativă, o mai bună eficiență energetică, soluții de transport mai bune, folosirea inteligență a ITC etc).

Uniunea Europeană a înființat un instrument financiar temporar – **#NextGenerationEU**, în valoare de 750 de miliarde euro, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021 -2027. Scopul principal al acestuia este să ofere sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza Covid-19 și consecințele sale economice. Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro. Scopul Mecanismului de Redresare și Reziliență este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale. În total, România ar primi 29,2 miliarde euro, din care 14,248 miliarde sub formă de grant-uri și aproximativ 14,935 miliarde euro sub formă de împrumuturi. Regula stabilită prin propunerea de Regulament (regulă aflată încă în negociere la nivel european) este ca 70% din grant-uri să fie angajate până la finalul anului 2022, termenul limită pentru accesarea diferenței de 30% din granturi fiind 31 decembrie 2023. În plus, plățile pentru proiectele care vor fi incluse în programele naționale de redresare și reziliență trebuie făcute până în decembrie 2026. Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR, fiecare stat membru al UE a trebuit să elaboreze propriul Plan de Relansare și Reziliență (PNRR) prin care își stabilește domeniile prioritare de



UNIUNEA EUROPEANĂ



investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență. România se află în această etapă.

Principalele orientări strategice naționale cărora li se subordonează procesul de planificare la nivelul municipiului Carei sunt descrise în cele ce urmează.

Planul Național de Relansare și Reziliență se constituie într-un Document Strategic ce stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană.

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) este conceput astfel încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României, în contextul recuperării după criza COVID-19 care a afectat semnificativ țara, așa cum a afectat întreaga Uniune Europeană și întreaga lume. Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu Obiectivul general al MRR3, așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, art.4.

Obiectivul general al PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență. Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin *NextGenerationEU* în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.⁶

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020. Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026. PNRR are la bază 6 piloni principali:

1. Tranziția spre o economie verde
2. Transformarea digitală
3. Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă
4. Coeziunea socială și teritorială
5. Sănătate și reziliență instituțională
6. Copii, tineri, educație și competențe.

Investițiile pentru combaterea schimbărilor climatice vizează:

- I.1 Sistemul național de gestionare a apei: acces la apă și canalizare, irigații, dezmlăștiniri, lucrări de combatere a eroziunii solului și intervenții active în atmosferă
- I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea
- I.3 Managementul deșeurilor, colectare selectivă și economie circulară
- I.4 Transport feroviar și mobilitate urbană
- I.5 Valul renovării – Fondul pentru reabilitarea verde și seismică
- I.6 Energie regenerabilă și eficiență energetică

⁶ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2021/10/facada6fdd5c00de72eecd8ab49da550.pdf>



UNIUNEA EUROPEANĂ



Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă reprezintă cadrul național de implementare a celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă, ce a abordează într-o manieră cuprinzătoare problema eradicării sărăciei și dimensiunile economice, sociale și de mediu ale dezvoltării durabile.

Strategiile, politicile și programele de dezvoltare durabilă în profil teritorial, se fundamentează pe **Strategia de dezvoltare teritorială a României (SDTR)**⁷, așa cum este prevăzut în Legea 350/2001 cu completările ulterioare. Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României sunt determinate și de procesele și situațiile din domeniile patrimoniului cultural, deoarece patrimoniul:

- ▶ promovează și dă substanță diversității teritoriale, fundamentând pe baza unor realități, procese și concepte culturale unitare obiectivele de dezvoltare durabilă
- ▶ contribuie la definirea, întărirea și uneori chiar „restaurarea” identității locale, prin conservarea elementelor specifice și a valorilor locale și prin promovarea inovării, legate de obiectivul de competitivitate teritorială
- ▶ contribuie la dialogul dintre colectivități și potențează competitivitatea teritoriilor prin specificul local definit și prin rolul diferit al comunităților urbane și rurale în procesul de dezvoltare.

Strategia poartă subtitlul *România policentrică 2035* și reprezintă exercițiul de planificare a dezvoltării teritoriului național pentru orizontul de timp 2035. O serie de acțiuni propuse în cadrul SDTR vizează și municipiul Carei. Astfel, în contextul legislativ european privind combaterea schimbărilor climatice și tranziția energetică se are în vedere creșterea ținutelor pentru reducerea emisiilor, creșterea ponderii surselor regenerabile de energie, a măsurilor de eficiență energetică și a nivelului de interconectivitate a rețelelor electrice.

În aprilie 2020 a fost lansat Planul Național Integrat Energie și Schimbări Climatice (PNIESC)⁸ care constituie o obligație a statelor membre, conform Regulamentului privind Guvernanța Uniunii Energetice, prin care acestea își elaborează strategii de politici energie-climă pe 10 ani, începând cu perioada 2021-2030.

Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2021-2027 reprezintă un alt reper important care creează conexiuni cu acțiunile prevăzute de Strategie. SNOFM urmărește activarea și ocuparea persoanelor inactive pe piața muncii, ocuparea șomerilor de lungă durată, asigurarea condițiilor pentru tranziții rapide și de calitate în ocupare pentru absolvenți, dezvoltarea resurselor umane pentru a face față schimbărilor tehnologice, digitalizării accentuate, tranziției la o economie verde, alături de promovarea inovării sociale și de stimulare a antreprenoriatului.

Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, și transformarea sa treptată într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050, aprobată prin HG nr.

⁷ <https://acad.ro/bdar/strategiaAR/doc11/Strategia.pdf>

⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/documents/ro_final_necp_main_ro.pdf



UNIUNEA EUROPEANĂ



1034/27.11.2020, a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1247, Partea I, iar Anexa la HG în Monitorul Oficial al României nr. 1247 bis, Partea I. propune măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice, reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și cele de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul total de energie prin renovarea stocului național de clădiri.

Luând în considerare că industria, transporturile și sectorul rezidențial au fost identificate ca având o contribuție în cote aproximativ egale la atingerea obiectivului privind eficiența energetică planurile strategice Europene și naționale prevăd o serie de măsuri cu scopul realizării unor economii de energie pentru fiecare din aceste domenii. Astfel, Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung propune îmbunătățirea eficienței energetice, atât în clădiri publice cât și private, rezidențiale și nerezidențiale, precum și utilizarea surselor de energie regenerabilă, în special în sectorul de încălzire și răcire, și producerea descentralizată de energie, la orizontul anului 2050. Documentele strategice naționale identifică, de exemplu o serie de măsuri eficienței energetice în sectorul rezidențial, industrial și agricol.

Politica activă în domeniul energetic. În urma aderării UE la Acordul de la Paris și odată cu publicarea Strategiei Uniunii Energetice, Uniunea și-a asumat un rol important în privința combaterii schimbărilor climatice, prin cele 5 dimensiuni principale: securitate energetică, decarbonare, eficiență energetică, piața internă a energiei și cercetare, inovare și competitivitate.

Astfel, Uniunea Europeană s-a angajat să conducă tranziția energetică la nivel global, prin îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Acordul de la Paris privind schimbările climatice, care vizează furnizarea de energie curată în întreaga Uniune Europeană. Pentru a îndeplini acest angajament, Uniunea Europeană a stabilit obiective privind energia și clima la nivelul anului 2030, după cum urmează:

- Obiectivul privind reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990;
- Obiectivul privind un consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030;
- Obiectivul privind îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% în 2030;
- Obiectivul de interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030.

În consecință, pentru a garanta îndeplinirea acestor obiective, fiecare stat membru a fost obligat să transmită Comisiei Europene un Proiect al Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030, aprobat pe 4 octombrie 2021. Proiectele PNIESC stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În consecință, România a transmis propriul proiect PNIESC la acea dată.

Utilizarea rațională și inteligentă a energiei. Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030 conține 5 dimensiuni de intervenție:

- decarbonizare – emisiile și absorbțiile GES și energie din surse regenerabile
- eficiență energetică
- securitate energetică



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

- piața internă a energiei și cercetare
- inovare și competitivitate.

Domeniul cu relevanța cea mai ridică pentru SIDU Municipiul Carei este dimensiunea de eficiență energetică, care are o importanță semnificativă în PNIESC 2021-2030, întrucât pachetul „Energie Curată pentru Toți Europeanii” prioritizează eficiența energetică în procesul de tranziție către o energie curată.

Politicile și măsurile pe care România le-a adoptat, sau este în curs a de a le adopta, pentru realizarea țintelor de consum au o sferă largă de aplicare și necesită, după caz, o perioadă mai lungă de confirmare a efectelor generate. Prin obiectivele asumate în domeniu, România trebuie să contribuie la îndeplinirea țintei Uniunii Europene privind eficiența energetică (un consum de energie primară de maxim 1.273 Mtep, respectiv de 956 Mtep energie finală). Astfel, ținta globală este de cel puțin 32,5% în 2030 la nivelul UE, așa cum se menționează la articolul 1 alineatul (1) și la articolul 3 alineatul (5) din Directiva 2012/27/UE, obiectiv care poate fi revizuit în sens ascendent în anul 2023.

În vederea utilizării eficiente a resurselor financiare alocate României, pentru asigurarea complementarității și corelării între investițiile finanțate prin Politica de coeziune 2021-2027 și prin mecanismul de redresare și reziliență, în cadrul PNRR vor fi abordate renovările clădirilor publice și private, de nivel moderat pentru care reducerea minimă a consumului de energie și a emisiilor de CO₂ va fi de 30%, precum și renovările aprofundate pentru care reducerea minimă a consumului de energie și a emisiilor de CO₂ va fi de 60%, fapt ce va accelera ritmul de atingere a obiectivelor de eficiență energetică stabilite în documentele strategice europene și naționale prin dublarea ratei anuale de renovare, raportat la ritmul actual, cu atingerea unui potențial maxim al beneficiilor extinse la nivelul mediului construit și al societății.

1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027

Prin Hotărârea nr. 936/2020 a fost aprobat cadrul general necesar în vederea implicării autorităților și instituțiilor din România în procesul de programare și negociere a fondurilor externe nerambursabile aferente perioadei de programare 2021-2027 și cadrul instituțional de coordonare, gestionare și control al acestor fonduri. În cadrul politicii de coeziune se elaborează următoarele programe operaționale:

- a) Programele Operaționale Regionale, câte un program la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare a României
- b) Programul Operațional Sănătate
- c) Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
- d) Programul Operațional Educație și Ocupare
- e) Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
- f) Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
- g) Programul Operațional Transport



UNIUNEA EUROPEANĂ



- h) Programul Operațional Tranziție Justă
- i) Programul Operațional Asistență Tehnică.

Programele enumerate mai sus se elaborează având în vedere asigurarea complementarității și sinergiei cu Programele Interreg, Programul pentru Acvacultură și Pescuit, Programele Naționale Afaceri Interne. Aceste programe se finanțează din unul sau mai multe fonduri externe nerambursabile, în funcție de negocierile purtate cu Comisia Europeană.⁹

Fondurile externe nerambursabile alocate României în perioada de programare 2021-2027 sunt reprezentate de: Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European Plus, Fondul de Coeziune, Fondul European pentru Afaceri Maritime și Activități Pescărești și de Acvacultură, Fondul pentru Tranziție Justă, Fondul pentru Azil și Migrație, Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize și Fondul pentru Securitate Internă, precum și Instrumentul de Asistență pentru Preaderare și Instrumentul de Vecinătate, Dezvoltare și Cooperare Internațională.

Într-o societate marcată de schimbări profunde cu evoluții tehnologice rapide, *Educația și Ocuparea* devin piloni fundamentali pentru asigurarea progresului socio-economic și pregătirea societății pentru a face față provocărilor viitorului. În contextul Obiectivului *O Europă mai socială*, România își propune implementarea unui **Program Operațional dedicat domeniilor Educație și Ocupare (POEO 2021-2027)**, care urmărește abordarea coerentă a problemelor stringente cu care se confruntă sistemul românesc de educație și formare profesională în contextul provocărilor curente din societate și din piața muncii și asigurând totodată corelarea dintre oferta de formare profesională cu nevoile de pe piața muncii.

Programul Operațional Educație și Ocupare răspunde unor multiple nevoi și provocări cu care se confruntă sistemele de educație, formare și ocupare, generate de un declin demografic și un decalaj rural-urban în creștere, existența unui număr mare de familii cu o situație socioeconomică precară, o rată ridicată de părăsire timpurie a școlii, participare slabă la învățământul terțiar, relevanță scăzută a educației și formării profesionale pentru piața muncii, competențe de bază, digitale și non-tehnice scăzute etc. De exemplu, ocuparea tinerilor constituie un obiectiv major pentru politicile din piața muncii. Prioritatea dedicată tinerilor urmărește punerea în valoare a potențialului economic pe care acest grup țintă îl deține. Acest program de sprijin va oferi diverse beneficii tinerilor NEET¹⁰ prin noi instrumente de identificare și activare a tinerilor și prin accesul la pachete integrate de măsuri active de ocupare și formare de competențe, inclusiv prin integrarea în programe de muncă flexibile sau programe de voluntariat. Creșterea participării la educație de la cele mai fragede vârste și prevenirea abandonului școlar, în special pentru grupurile dezavantajate reprezintă provocări majore care vor fi abordate de POEO prin măsuri atât la nivel de sistem educațional, cât și prin măsuri centrate pe beneficiarii primari și familie: susținerea formării (inițiale și continue) a personalului din educație, în special pentru educația timpurie și adaptarea metodelor de predare la nevoile elevilor din categorii și medii dezavantajate, programe moderne, resurse

⁹ Aceste programe pot fi consultate accesând pagina dedicată²¹ de pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene: <http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>

¹⁰ Termenul NEET se folosește pentru a descrie categoria de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare.



și dotări adecvate la nivelul unităților de învățământ, înființarea/extinderea serviciilor complementare pentru copii, programe de informare, consiliere și educație parentală, extinderea programelor after-school și de educație remedială, consiliere, activități recreative, servicii suport /măsuri de acompaniament pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii. Pentru depășirea barierelor de acces pe piața muncii pe care le au anumite categorii de persoane cum ar fi: persoanele inactive apte de muncă, șomerii, inclusiv cei de lungă durată, persoanele aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii, respectiv persoanele cu dizabilități, persoanele cu nivel de instruire scăzut sau persoanele din anumite comunități rurale sau de populație romă etc., este nevoie de suport specific, urmărind activarea lor și asigurarea unei tranziții adecvate către ocupare prin furnizarea de măsuri adaptate de ocupare sau formare, inclusiv activități inovatoare.

SIDU Carei este în acord cu **Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)**, programul operațional dedicat ameliorării vieții beneficiarilor săi, în următoarea perioadă de programare 2021-2027. Programul are o importantă componentă socială, cu mai multe obiective, cum ar fi: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, creșterea calității serviciilor sociale, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile și creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ. Axele prioritare ale POIDS sunt:

- **Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC)**
- **Protejarea dreptului la demnitate socială**
- Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale
- **Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/ sau excluziune socială și ceilalți copii**
- **Servicii de suport pentru persoane vârstnice**
- **Sprijin pentru persoanele cu dizabilități**
- **Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile**
- **Ajutorarea persoanelor defavorizate.**

Programul Operațional Regional implementează elemente importante ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Planului Național de Dezvoltare (PND), contribuind, împreună cu celelalte Programe Operaționale Sectoriale, la diminuarea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre ale UE. Obiectivul general al Programului Operațional Regional constă în sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a locui, a le vizita, a investi și a munci. Obiectivele specifice sunt: *creșterea rolului economic și social al centrelor urbane, prin adoptarea unei abordări policentrice, în vederea stimulării unei dezvoltări mai echilibrate a Regiunilor; îmbunătățirea accesibilității regiunilor și în particular a accesibilității centrelor urbane și a legăturilor cu zonele*



UNIUNEA EUROPEANĂ



înconjurătoare; creșterea calității infrastructurii sociale; creșterea competitivității regiunilor ca locații pentru afaceri; creșterea contribuției turismului la dezvoltarea regiunilor.

1.3.3. Strategii relevante la nivel regional

Elaborarea SIDU Carei a urmărit corelarea cu documentele de planificare existente la nivel regional: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, Strategia de Specializare Inteligentă Nord-Vest RIS3, Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027¹¹.

Principalul instrument de planificare regională este **Planul de Dezvoltare Regională Nord Vest 2021 – 2027**, realizat de către ADR Nord Vest. Acesta reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective¹². Obiectivul general asumat în cadrul Planului de Dezvoltare Regională Nord Vest 2021 – 2027 se referă la „creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra și interregionale și creșterea standardului de viață” și se bazează pe 5 obiective specifice, a căror îndeplinire se realizează prin instrumentul financiar Programul Operațional Regional 2021 – 2027, care reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare din fonduri europene de la nivel regional.

La rândul său, procesul de elaborare a **POR Nord-Vest 2021-2027** a urmărit corelarea cu documentele de planificare existente la nivel regional (Strategia de Specializare Inteligentă Nord-Vest RIS3, Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027). De asemenea, s-au urmat liniile strategice ale politicii de coeziune europene, acțiunile propuse prin POR Nord-Vest 2021-2027 fiind concentrate pe cele 5 obiective de politică (OP) ale Comisiei Europene amintite mai sus.

Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii Nord-Vest 2021-2027 pornește de la premisa utilizării tehnologiei pentru a susține dezvoltarea durabilă a comunităților, fiind structurată pe cele șase paliere. Scopul strategiei este de a pregăti municipiile și orașele pentru următoarea perioadă de programare a fondurilor UE, 2021-2027. Accentul este plasat pe componenta de *smart city*, încadrată în obiectivul tematic 1 (Smarter Europe), care deține o alocare de 35% din FEDR, dar și pe componenta privind mobilitatea urbană, încadrată în obiectivul tematic 2 (Greener Europe).¹³

¹¹ (Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, Strategia de Specializare Inteligentă Nord-Vest RIS3, Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027

¹² www.nord-vest.ro

¹³ [Brosura ADR NV v22 final 24.09 RS .cdr \(nord-vest.ro\)](#)



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

1.3.4. Contextul la nivelul județului Satu Mare

SIDU Carei analizează tendințele și evoluțiile în ceea ce privește demografia, economia și piața muncii, urmărind să definească o viziune adecvată, să formuleze obiective specifice realiste și să identifice priorități și proiecte care ar trebui implementate pentru a le atinge.

SIDU Carei respectă Strategia de Marketing a județului Satu Mare, răspunzând problemei scăderii numărului de locuitori din județul Satu Mare, cauzată de declinul economic pe termen lung, la nivel local și național. Una dintre soluțiile propuse este creșterea populației prin stimularea de noi activități economice sub formă de investiții, înființarea de noi companii și, implicit, crearea de noi locuri de muncă. Crearea condițiilor pentru noi locuri de muncă și promovarea produselor locale și a consumului este tocmai ceea ce planifică actuala strategie pentru Carei. Rezultatele pozitive așteptate sunt: forța de muncă mai numeroasă; numărul crescut de angajați în domeniul serviciilor, angajați în industria hotelieră, alimentație publică etc.; o mai bună promovare a oportunităților de angajare, care va stabili populația existentă și va reduce migrația către alte orașe din România și țările din Europa de Vest.

1.3.5. Strategii relevante la nivel local

Lipsa forței de muncă calificate reprezintă un obstacol în calea creșterii ulterioare și reprezintă o amenințare serioasă pentru funcționarea firmelor din Carei. Municipiul atrage o mulțime de navetiști iar dinamica pieței muncii este influențată de competitivitatea întreprinderilor locale - unele dintre ele promovând mai multe servicii locale de înaltă calitate, produse și servicii care necesită mai multe acțiuni pentru a atrage atenția și a crește vizibilitatea. Toate aceste nevoi trebuie abordate corelat cu aspecte demografice, economice și legate de dinamica pieței muncii.

O analiză aprofundată a ocupării forței de muncă în regiunea transfrontalieră din proximitatea comunităților Nyírbátor și Carei a fost realizată în 2020 pentru crearea condițiilor favorabile pentru o piață a muncii echilibrată și pentru o mai bună competitivitate a întreprinderilor locale pe termen lung. Acest obiectiv urmează a fi atins prin echilibrarea cererii și ofertei pe piața comună a forței de muncă din Nyírbátor și Carei, prin consolidarea competitivității întreprinderilor locale pe baza potențialului și activelor endogene și prin creșterea mobilității transfrontaliere a forței de muncă. Pentru a reduce șomajul structural în regiunea transfrontalieră, inițiativa va crea condiții favorabile pentru formări (profesionale, de dezvoltare a competențelor și/sau perfecționare) și pentru promovarea produselor și serviciilor locale din regiune. De asemenea, va contribui la dezvoltarea unei piețe comune a muncii transfrontaliere prin diferite activități comune care vizează actorii de pe piața muncii. Pentru a potrivi mai bine cerințele angajatorilor cu oferta, pentru a spori mobilitatea transfrontalieră a forței de muncă prin mijloace comune, cum ar fi baza de date online comună a pieței forței de muncă sau forumul comun al pieței forței de muncă, autoritatea publică locală are în implementare **Strategia privind dezvoltarea pieței forței de muncă în municipiul Carei**. SIDU Carei dezvoltă sinergii inclusiv cu această Strategie.

Dintr-o altă perspectivă, cea a creșterii calității vieții grupurilor marginalizate, **Strategia de Dezvoltare Locală Socială a Municipiului Carei, plasată sub Responsabilitatea Comunității** prezintă o



UNIUNEA EUROPEANĂ



analiză din punct de vedere social, economic, de infrastructură, educațional etc. a municipiului Carei. Strategia propune măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor. Obiectivul general al SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excludere socială în zonele urbane marginalizate identificate și validate la nivelul municipiului Carei, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.¹⁴ Strategia de Dezvoltare Locală Socială a Municipiului Carei Plasată sub Responsabilitatea Comunității este rezultatul unor consultări ample a părților interesate din domeniul serviciilor publice (educație, sănătate, servicii sociale, ocupare) și din domeniul privat. Soluțiile propuse au fost transpuse în măsuri și intervenții care să contribuie la îmbunătățirea situației existente. Prin abordarea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC), GAL Carei alocă fonduri prin POR și POCU, de exemplu construcția de locuințe sociale, dezvoltarea de programe educaționale, consiliere în vederea angajării persoanelor fără loc de muncă, reabilitarea unor spații urbane și altele.

1.4. Investiții locale

Începând cu 2009, UAT Municipiul Carei a intensificat eforturile de a atrage fonduri nerambursabile pentru investiții locale de importanță majoră pentru comunitate. O parte dintre ele sunt finalizate, unele se află încă în implementare, iar altele vor fi consolidate prin intervențiile propuse în cadrul prezentei strategii. Dintre cele finalizate sau aflate în implementare, evidențiem mai jos principalele rezultate.

Titlul proiectului: Circuitul târgurilor medievale din Transilvania de Nord – Castelul Károlyi din Carei, Castelul (Cetatea) Károlyi din Arduș

Perioada de desfășurare: 12 aprilie 2009 – 11 septembrie 2012

Valoarea totală a proiectului: 23.179.393,51 lei

Obiectivul general: Valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și arhitectural în Transilvania de Nord

Obiectivele specifice:

- Conservarea valorilor culturale și arhitecturale prin intervenții în patrimoniul regional construit din Carei și Arduș
- Creșterea atractivității turistice a regiunii, prin valorificarea optimă a resurselor regionale.

Prin restaurarea celor două castele și prin activități de marketing s-a urmărit revigorarea turismului. Prin valorificarea patrimoniului cultural și istoric regional, turismul creează oportunități de creștere economică regională și locală, contribuie la crearea de noi locuri de muncă în regiune, transformând areale caracterizate printr-o competitivitate economică scăzută, foste orașe agricole, în zone atractive pentru investitori.

Principalele rezultate:

- Castelul Károlyi din Carei restaurat (7.578,2 mp suprafață restaurată)
- Centru de promovare a turismului cultural — Circuitul târgurilor medievale înființat
- Plan de marketing implementat
- Punct de lucru al Centrului de promovare a turismului cultural — Circuitul târgurilor medievale înființat.

¹⁴ <https://www.galcarei.ro/strategia-de-dezvoltare-locala/>



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Titlul proiectului: Reabilitare și extindere Școala cu clasele I-VIII nr. 1 Carei

Perioada de desfășurare: 21 august 2009 – 20 mai 2011

Valoarea totală a proiectului: 1.211.154,53 lei

Obiectivul general: Îmbunătățirea calității infrastructurii de educație și a capitalului uman la Școala cu clasele I-VIII Nr. 1 Carei

Obiectivele specifice:

- Creșterea capacității și calității infrastructurii școlii
- Creșterea calității procesului didactic.

Principalele rezultate:

- O unitate de învățământ reabilitată/ modernizată/ echipată
- Corp școală reabilitat, extins și dotat
- Cabinet multimedia echipat și funcțional
- Bibliotecă echipată și funcțională
- Săli de clasa dotate corespunzător
- 111 copii, aparținând grupurilor dezavantajate, care beneficiază de unități de învățământ reabilitate/ modernizate/ extinse / echipate
- 611 elevi care beneficiază de infrastructură de învățământ preuniversitar reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată
- 99 cadre didactice beneficiare.

Titlul proiectului: Extinderea și reabilitarea Liceului Teoretic Carei

Perioada de desfășurare: 09 octombrie 2009 – 08 martie 2011

Valoarea totală a proiectului: 4.457.693,95 lei

Obiectivul general: Îmbunătățirea calității infrastructurii de educație și asigurarea unui proces educațional la standarde europene la Liceul Teoretic Carei

Obiectivele specifice:

- Creșterea capacității și calității infrastructurii liceului
- Creșterea eficienței energetice și utilizarea resurselor neconvenționale
- Creșterea calității procesului didactic.

Principalele rezultate:

- Reabilitarea termică a clădirii existente și construcția unui corp de clădire nou
- Instalarea de celule fotovoltaice pentru producerea de energie electrică
- Instalarea de panouri solare pentru producerea de energie termică și încălzirea apei menajere
- Asigurarea unei suprafețe mai mari pentru desfășurarea activităților școlare (3.080,76 mp)
- Asigurarea de dotări IT, mobilier și materiale necesare activităților școlare.

Titlul proiectului: Creșterea calității vieții prin modernizarea spațiilor verzi și dezvoltarea iluminatului public în cartierele Mihai Viteazu I, Mihai Viteazu II și Republicii, din municipiul Carei

Perioada de desfășurare: 16 septembrie 2011 – 15 mai 2014

Valoarea totală a proiectului: 3.395.254,67 lei

Obiectivele proiectului:



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

- Creșterea calității vieții și crearea de noi locuri de muncă în municipiul Carei, prin intervenții asupra spațiilor verzi și asupra infrastructurii utilităților publice urbane, situate în principalele cartiere de locuit ale zonei de acțiune identificate prin Planul Integrat
- Crearea premiselor pentru creșterea calității vieții, prin intervenții de modernizare a spațiilor verzi din cartierele Mihai Viteazu I, Mihai Viteazu II și Republicii, din municipiul Carei.

Proiectul a propus o amenajare urbanistică fluidă, organică, cu o suprafață preponderent verde. Spațiul este conceput pentru a susține diverse activități. Extinderea rețelei de iluminat public în aceste cartiere contribuie la confortul vizual și securitatea locuitorilor și a traficului rutier.

Principalele rezultate:

- Spații verzi modernizate în cartierele Mihai Viteazu I, Mihai Viteazu II și Republicii, din municipiul Carei (40.000 mp)
- Iluminat public extins în cartierele Mihai Viteazu I și II (14 lampadare noi)
- 2 servicii publice îmbunătățite (recreere, confort și utilități)
- 2 locuri de muncă nou-create
- 3.000 de beneficiari direcți
- 10.000 locuitori care beneficiază de implementarea proiectului implementat prin PIDU Carei.

Titlul proiectului: Reabilitare și modernizare cantină socială din municipiul Carei

Perioada de desfășurare: 16 septembrie 2011 – 15 septembrie 2012

Valoarea totală a proiectului: 1.511.715,76 lei

Obiectivul general: Protejarea persoanelor care, din cauza unor motive de natură economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru participarea activă la viața socială

Obiectivele specifice:

- Crearea premiselor privitoare la creșterea calității vieții prin intervenții de reabilitare și modernizare a clădirii Cantinei de ajutor social din Carei
- Creșterea numărului de beneficiari cu minim 50% și a serviciilor sociale oferite.

Principalele rezultate:

- Spațiu destinat serviciilor sociale tip cantină socială dotat
- Servicii sociale diversificate – deservire hrană pentru diabetici și persoane cu probleme hepatice și deservire copii
- Eficiență energetică crescută, contribuind la dezvoltarea durabilă
- Creșterea numărului de beneficiari cu peste 50%, respectiv cu 480 persoane/ an
- Creșterea calității serviciilor sociale oferite
- 2 locuri de muncă nou-create.

Titlul proiectului: Reintegrarea vechii cazărmi prin înființarea centrului social Carei

Perioada de desfășurare: 16 septembrie 2011 – 15 iunie 2014

Valoarea totală a proiectului: 8.578.373,42 lei

Obiectivul general: Protejarea persoanelor care, din cauza unor motive de natură economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru participarea activă la viața socială

Obiectivele specifice:



UNIUNEA EUROPEANĂ



- Asigurarea infrastructurii necesare creșterii calității vieții prin intervenții tehnice de renovare a clădirii neutilizate a vechii cazărmi, pentru a căpăta o nouă utilitate socială
- Diversificarea serviciilor sociale prestate și a grupurilor de beneficiari (6 categorii principale de potențiali beneficiari direcți/indirecți ai reabilitării: persoane asistate social de pe raza municipiului Carei; copii provenind din familii defavorizate; victime ale violenței în familie; tineri provenind din centre rezidențiale; copii cu probleme psihosociale, copiii străzii, copii neglijați).

În cadrul Centrului funcționează: Serviciul de Asistență Socială și Autoritate Tutelară, Centrul de zi pentru copii aflați în dificultate, Centrul social cu destinație multifuncțională (Adăpost de noapte pentru persoane victime ale violenței familiei, tineri fără familie și fără loc de muncă, proveniți din servicii rezidențiale, cu vârsta cuprinsă între 18 — 25 de ani) și Centru de informare și consiliere pentru copii cu probleme psihosociale, copiii străzii, copii neglijați sau exploatați.

Principalele rezultate:

- Clădire neutilizată renovată (4.260 mp)
- Curte amenajată, inclusiv parcări și terenuri de sport (6.120 mp)
- Clădire eficientizată energetic
- Clădire funcțională pentru furnizarea de servicii sociale
- 60 familii beneficiare
- 31 beneficiari de asistență de tip rezidențial pe scurtă durată
- 4 servicii sociale furnizate
- 9 locuri de muncă create.

Titlul proiectului: Modernizarea spațiilor publice urbane din cartierele Mihai Viteazu I și Mihai Viteazu II din municipiul Carei

Perioada de desfășurare: 19 noiembrie 2011 – 18 septembrie 2013

Valoarea totală a proiectului: 3.065.140,77 lei

Obiectivul general: Proiectul vizează creșterea calității vieții și crearea de noi locuri de muncă în municipiul Carei, prin intervenții asupra spațiilor publice urbane, situate în principalele cartiere de locuit ale zonei de acțiune identificate prin Planul Integrat. Modernizarea acestor spații publice urbane contribuie la creșterea calității vieții și asigurarea unor condiții de fluidizare a traficului. S-au reabilitat căi de acces ale cartierelor și au fost modernizate parcările de pământ din corpul drumului, prin transformarea lor în parcări ecologice, atât pentru sporirea confortului locuitorilor afectați, cât și pentru reducerea poluării din zonă.

Obiectivele specifice:

- Crearea premiselor privitoare la creșterea calității vieții prin intervenții de modernizare a trotuarelor și străzilor din cartierele de locuit Mihai Viteazu I și Mihai Viteazu II din municipiul Carei
- Modernizarea presupune executarea lucrărilor de plombare a structurii existente, turnarea unui strat de uzură și turnarea îmbrăcăminte definitive, pe o suprafață de 18.887 mp
- Modernizarea trotuarelor și aleilor pe o suprafață de 16.218 mp
- Creșterea gradului de confort a populației ce străbate zona, prin intervenții privind transportul și mobilitatea populației prin reducerea cu 20% a timpului de călătorie în zonă și crearea facilităților pentru persoanele cu handicap.

Principalele rezultate:

- Străzi modernizate în cartierele Mihai Viteazu I și Mihai Viteazu II din municipiul Carei (18.887 mp)



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

- Trotuare și alei modernizate în cartierele Mihai Viteazu I și Mihai Viteazu II din municipiul Carei- (16.218 mp)
- Parcări modernizate în cartierele Mihai Viteazu I și Mihai Viteazu II din municipiul Carei
- 2 servicii publice îmbunătățite (infrastructură și confort)
- Timp în trafic redus cu 20%
- Locuri de muncă permanente și temporare create.

Titlul proiectului: Renașterea Centrului Cultural Carei

Perioada de desfășurare: 20 decembrie 2011 – 19 octombrie 2015

Valoarea totală a proiectului: 9.937.066,37 lei

Obiectivele proiectului:

- Creșterea calității vieții și crearea de noi locuri de muncă în municipiul Carei prin intervenții în sectorul infrastructurii pentru cultură, monumente arhitecturale și istorice și a diversificării serviciilor culturale
- Reabilitarea infrastructurii istorice de cultură a orașului, deosebit de valoroasă, și anume Centrul Cultural Carei compus din Teatrul Municipal și Casa de Cultură
- Îmbunătățirea serviciilor culturale oferite locuitorilor și altor turiști/ vizitatori interesați de turismul cultural.

Principalele rezultate:

- Casa de Cultură din Carei reabilitată, consolidată și modernizată
- Teatrul municipal din Carei restaurat, consolidat, modernizat și repus în funcțiune
- Teatrul municipal din Carei redat circuitului public.

Titlul proiectului: Realizarea unei rețele de protecție și alarmă în zona Szatmar

Perioada de desfășurare: 01 ianuarie 2012 – 31 decembrie 2012

Valoarea totală a proiectului: 115.800 euro

Obiectivul general: Cooperarea transfrontalieră în domeniul siguranței publice în vederea reducerii criminalității în zona de frontieră și întărirea mecanismelor de securitate printr-un sistem transfrontalier de alarmă și protecție

Proiectul experimental a vizat siguranța populației prin intervenții complexe precum:

- introducerea unui sistem de supraveghere video
- îmbunătățirea dotării organizațiilor implicate
- organizarea de prezentări anti-drog pentru copii
- organizarea de întâlniri și conferințe având ca scop dezbateră și diseminarea tematicii proiectului.

Principalele rezultate:

- Publicații editate
- Rețele de alarmă realizate
- Conferințe de presă și prezentări/ întâlniri.

Titlul proiectului: Comunitatea tuturor copiilor – un început mai ușor în grădiniță, sprijinirea relaționării cu familia

Perioada de desfășurare: 01 martie 2012 – 28 februarie 2013

Valoarea totală a proiectului: 129.925 euro



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Obiectivul general: Integrarea copiilor romi în comunitate, respectiv integrarea acestora în grădinițe

Obiectivul specific: Reducerea dezavantajelor sociale ale copiilor romi

Principalele rezultate:

- Sesiuni de formare organizate
- Organizarea cluburilor pentru părinți romi
- Acțiuni de vizibilitate: apariții în presă, broșuri de popularizare, pagină WEB etc.

Titlul proiectului: Bune practici în primii ani de viață. Primii pași în dezvoltarea copiilor cu dizabilități

Perioada de desfășurare: 12 martie 2012 – 30 octombrie 2012

Valoarea totală a proiectului: 54.496 euro

Obiectivul general: Îmbunătățirea cunoștințelor profesioniștilor care lucrează cu copii cu dizabilități pentru dezvoltarea de noi metode terapeutice

Obiectivele specifice:

- Transfer de bune practici
- Instruirea cadrelor didactice de educație specială, educatorilor și specialiștilor în asistență socială.

Principalele rezultate:

- Realizarea de instruirii și vizite în vederea cunoașterii metodelor pedagogice aplicate și schimbarea de idei și practici ce dau rezultate bune în domeniu
- Colaborări transfrontaliere dintre două ONG-uri care și-au propus intervenții la nivelul copiilor preșcolari cu dizabilități.

Titlul proiectului: Revitalizarea grădinilor istorice protejate din Carei și Géberjén

Perioada de desfășurare: 19 decembrie 2012 – 30 septembrie 2015

Valoarea totală a proiectului: 4.524.203,07 lei

Obiectivele proiectului:

- Revitalizarea comună a grădinilor istorice protejate din jurul Castelului Károlyi (Carei) și din jurul Conacului Jékey (Géberjén)
- Întărirea cooperării transfrontaliere dintre cele două localități.

Principalele rezultate:

- Parcul Castelului Károlyi reabilitat
- Alei pavate – pavaje cu piatra naturală pentru cele principale și pietriș pentru cele secundare
- Zonele din jurul castelului și a fostului manej reabilitate
- Arbori plantați
- Terenurile de sport reconstruite
- Fântâna arteziană centrală reconstruită
- Fosta fântână venețiană construită
- Iluminatul public reorganizat și montare lampadare în concordanță cu stilul arhitectural
- Amplasarea unor stâlpi de iluminat de joasă înălțime și extinderea aleilor în zona „stâncăriei”.

Titlul proiectului: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate comune în Carei și Fehérgyarmat

Perioada de desfășurare: 04 februarie 2013 – 30 septembrie 2014

Valoarea totală a proiectului: 56.559.132 lei

Obiectivul proiectului: Extinderea infrastructurii medicale și dezvoltarea cooperării profesionale în domeniul medical



UNIUNEA EUROPEANĂ



Principalele rezultate:

- Clădire ambulatoriu de specialitate extinsă
- Instruiri profesionale organizate
- Activități conexe lucrărilor realizate.

Titlul proiectului: Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale în Municipiul Carei – Componenta Blocuri Turn

Perioada de desfășurare: 28 iunie 2017 – 28 august 2018

Valoarea totală a proiectului: 2.686.249 lei

Obiectivul general: Creșterea eficienței energetice a 4 blocuri turn (regim de înălțime S+P+10E) situate în zona centrală a municipiului Carei până în 2020

Obiectivele specifice:

- Îmbunătățirea consumului de energie prin clasarea de la notarea D la B pentru 176 de apartamente (4 blocuri turn) situate în municipiul Carei
- Creșterea consumului de energie electrică produsă din surse regenerabile, prin introducerea de celule fotovoltaice, pentru spațiul comun casa scării și uscătoare pentru componenta nr. 4 (44 apartamente).

Principalele rezultate:

- Scăderea anuală estimată a gazelor cu efect de seră (echivalent tone CO₂): de la 654,75 tone CO₂ valoare la început de proiect la 293,95 tone CO₂
- 176 de gospodării (din cele 4 blocuri turn) cu o clasificare mai bună a consumului de energie.

Titlul proiectului: Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală prin abordarea Dezvoltării Locale plasate sub Responsabilitatea Comunității în Municipiul Carei

Perioada de desfășurare: 16 august 2017 – 04 decembrie 2017

Valoarea totală a proiectului: 221.936,01 lei

Obiectivul general: Diminuarea numărului de persoane aflate în risc de excluziune socială din zonele urbane marginalizate și zonele funcționale ce le sunt asociate acestora în Municipiul Carei, județul Satu Mare în contextul elaborării strategiei de dezvoltare locală și aplicării mecanismelor DLRC

Obiectivele specifice:

- Creșterea cu 30% a numărului de persoane aparținând categoriilor defavorizate care sunt vizate de măsurile și operațiunile integrate cuprinse în strategia de dezvoltare locală
- Implicarea a cel puțin 100 de reprezentanți ai grupurilor defavorizate în procesele de îmbunătățire a situației socio-economice la nivelul zonelor urbane marginalizate
- Creșterea cu 10% a numărului de parteneri care oferă sprijin social persoanelor defavorizate pentru reducerea riscului de excluziune socială.

Principalele rezultate:

- Diferență pozitivă de cel puțin 30% între numărul de persoane care beneficiază de sprijin social, prin diferite servicii și beneficii oferite de instituțiile locale și de organizațiile nonguvernamentale active în acest domeniu
- Implicarea directă a reprezentanților persoanelor defavorizate în procesele de planificare strategică ce vizează zonele urbane marginalizate și zonele funcționale aferente acestora
- Cel puțin 100 de persoane aparținând acestor categorii să participe activ la activitățile de mobilizare a comunității marginalizate, oferind propria viziune asupra proceselor de dezvoltare



UNIUNEA EUROPEANĂ



locală, acestea urmând să devină persoane resursa în interiorul zonelor urbane marginalizate delimitate pe durata întregului proces de implementare a strategiei de dezvoltare locală

- Intensificarea parteneriatelor locale în beneficiul persoanelor defavorizate, având în vedere nevoile identificate în zonele urbane marginalizate și în zonele funcționale ale acestora, parteneri atât din sectorul public, cât și din cel privat și din cel nonprofit, activând resurse diverse și oferind *know-how*.

Titlul proiectului: Reducerea emisiilor de carbon în municipiul Carei pe baza măsurilor propuse în Planul de mobilitate Urbană Durabilă

Perioada de desfășurare: 14 iunie 2018 – 30 iunie 2022

Valoarea totală a proiectului: 45.255.703,50 lei

Obiectivul general: Reducerea cantității de emisii echivalent CO₂ cu -4.2 % până în anul 2022, respectiv cu 3,3 % în anul 2026 în municipiul Carei, prin utilizarea mijloacelor de transport alternative, fără a influența zone din afara ariei de acțiune

Obiectivele specifice:

- Creșterea numărului de bicicliști cu 13,6% în municipiul Carei până în 2022, respectiv cu 36,4% până în 2026
- Creșterea numărului de deplasări pietonale în Carei cu 8,3% până în anul 2022, respectiv cu 16,7% până în anul 2026.

Principalele rezultate:

- Scăderea anuală estimată a gazelor cu efect de seră (tone echivalent CO₂/an)
- Creșterea estimată a numărului de persoane care utilizează piste construite pentru biciclete
- Creșterea estimată a numărului de persoane care utilizează traseele pietonale modernizate
- Scăderea numărului de autoturisme personale la nivelul coridorului de transport privat
- Construirea pistelor pentru biciclete
- Modernizarea traseelor pietonale
- Extinderea traseelor pietonale
- Aliniamente de arbori și arbuști plantați.

Titlul proiectului: Reducerea emisiilor de carbon în municipiul Carei, prin măsuri privind încurajarea utilizării bicicletei și îmbunătățirea infrastructurii aferente traficului pedestrian

Perioada de desfășurare: 14 iunie 2018 – 30 iunie 2022

Valoarea totală a proiectului: 13.430.557,68 lei

Obiectivul general: Reducerea cu 3,5% până în anul 2022, respectiv cu 3,6% până în anul 2026 a emisiilor echivalent CO₂ în municipiul Carei prin măsuri integrate și complementare bazate pe Planul de mobilitate urbană durabilă

Obiectivele specifice:

- Reducerea utilizării transportului privat cu autoturisme personale în municipiul Carei cu 4,3% până în anul 2022, respectiv cu 4,4% până în anul 2026
- Creșterea numărului de pasageri, utilizatori ai transportului public în comun cu 6,9% până în anul 2022, respectiv la 8,5 % până în anul 2026
- Creșterea numărului de bicicliști în municipiul Carei cu 4,5% până în anul 2022, respectiv cu 9,1% până în anul 2026



UNIUNEA EUROPEANĂ



- Creșterea numărului de deplasări pietonale în municipiul Carei cu 4,2% până în anul 2022, respectiv cu 6,7% până în anul 2026.

Principalele rezultate:

- Creșterea numărului de pasageri transportați în cadrul sistemului de transport public
- Scăderea anuală estimată a gazelor cu efect de seră (tone echivalent CO₂/an)
- Creșterea estimată a numărului de persoane care utilizează piste/traseele pentru biciclete (valoare medie/ora de vârf)
- Creșterea estimată a numărului de persoane care utilizează traseele/zonile pietonale (valoare medie/oră de vârf)
- Scăderea numărului de autoturisme personale pe an, la nivelul coridorului de transport privat
- 7 autobuze achiziționate
- 7 stații de reîncărcare electrică instalate la depou pentru autobuzele alimentate electric
- Un depou pentru transportul public urban construit
- 31 stații de transport public construite
- Un sistem de *e-ticketing* creat
- 2 stații/puncte de reîncărcare rapidă a autobuzelor alimentate electric achiziționate și instalate
- Un sistem de închiriere de biciclete (*bike-sharing*) creat.

Titlul proiectului: Eficientizarea și modernizarea sistemului de iluminat public din municipiul Carei

Perioada de desfășurare: 02 octombrie 2018 – 31 martie 2021

Valoarea totală proiect: 22.614.491,26 lei

Obiectivul general: Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public și a calității vieții din municipiul Carei până în anul 2022 prin implementarea de măsuri privind reducerea consumului de energie, a emisiilor de CO₂ și intervenții asupra SIP

Obiectivele specifice:

- Creșterea eficienței energetice prin implementarea de măsuri în sistemul de iluminat public al municipiului Carei, care vor conduce la scăderea consumului de energie electrică și reducerea emisiilor de CO₂ cu 42% până în anul 2022
- Creșterea calității vieții în municipiul Carei prin măsuri de reabilitare și extinderea (rețea nouă) cu 13 km a sistemului de iluminat public până în anul 2022.

Principalele rezultate:

- Scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public (kwh/an) – valoare țintă: 511,35 MWh/an
- Scăderea anuală estimată a gazelor cu efect de seră (echivalent tone de CO₂ – valoare țintă: 31.32
- Sistem de iluminat public creat/modernizat/extins/reîntregit
- 184 surse de energie regenerabile utilizate
- Nivel de luminanță medie menținută minimă (cd/mp) - valoare țintă (M2 1.5, M3 1, M4 0.75, M5 0.5, M6 0.3)
- 1.859 de corpuri de iluminat instalate
- 1.859 de puncte luminoase controlate prin telegestiune
- 386 de stâlpi instalați.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Titlul proiectului: Creșterea accesibilității și îmbunătățirea calității serviciilor de sănătate în municipiul Carei

Perioada de desfășurare: 01 iunie 2018 – 30 aprilie 2020

Valoarea totală a proiectului: 4.607.400,31 lei

Obiectivul general al proiectului: Dezvoltarea infrastructurii sanitare în cadrul Ambulatoriului integrat de specialitate Carei în vederea creșterii cu 25% a numărului de consultații și reducere a inegalităților în ceea ce privește starea de sănătate a populației la nivel local și micro-regional, până în 2023

Obiectivele specifice ale proiectului:

- Îmbunătățirea infrastructurii ambulatoriului Carei prin dotarea acestuia cu 14 echipamente noi și performante
- Creșterea accesibilității persoanelor dezavantajate la serviciile medicale oferite populației de către ambulatoriul Carei și promovarea acestora.

Principalele rezultate:

- Echipamente achiziționate
- Accesibilizare persoane cu dizabilități realizată
- Acțiuni de promovare realizate și consultații oferite.

Titlul proiectului: Creșterea gradului de participare la nivelul învățământului obligatoriu în cadrul Școlii Gimnaziale nr. 1 Carei

Perioada de desfășurare: 14 noiembrie 2019 – 31 octombrie 2020

Valoarea totală proiect: 7.875.089 lei

Obiectivele proiectului:

- Creșterea gradului de confort privind derularea procesului educativ, prin reabilitarea corpului A și extinderea corpului B ale Școlii Gimnaziale Nr. 1 din Municipiul Carei până în anul 2022
- Creșterea gradului de informare și transparență, prin implementarea măsurilor de publicitate și informare și derularea programelor educaționale, prin asigurarea nediscriminării.

Principalele rezultate:

- 456 participanți la procesul educațional
- O unitate de învățământ general obligatoriu reabilitată/ extinsă.

Titlul proiectului: Creare Centru Multifuncțional Carei

Perioada de desfășurare: 19 mai 2020 – 28 februarie 2023

Valoarea totală proiect: 23.108.560,26 lei

Obiectivul general: Îmbunătățirea calității vieții în Municipiul Carei cu 20%, prin dezvoltarea serviciilor culturale și de petrecere a timpului liber și prin îmbunătățirea siguranței publice, până în anul 2023

Obiectivele specifice:

- Îmbunătățirea serviciilor cultural-educative cu 50%, prin creșterea ofertei culturale cu 3 servicii noi în Municipiul Carei, până în anul 2023
- Îmbunătățirea gradului de siguranță cu 50% prin extinderea sistemului de supraveghere video în zona de risc.

Principalele rezultate:

- 18.550 beneficiari ai infrastructurii culturale sau recreative construite, din care persoane vulnerabile, defavorizate, cu dizabilități — 2.430 (2.000 aparținând grupului vulnerabil cu vârsta

sub 18 ani, 20 aparținând zonei vulnerabile, 400 aparținând zonelor marginalizate, 10 cu dizabilități)

- 61.495 beneficiari direcți ai spațiilor publice urbane construite/ extinse/ modernizate/ reabilite, din care 117 aflate în zona vulnerabilă str. Grof Károlyi Sándor și 375 în zone marginalizate
- Centru Multifuncțional construit; PARTER: spațiu public destinat activităților culturale permanente sau ocazionale de tipul expozițiilor, conferințelor, cenacluri literare, expuneri și lansări de cărți, discuri, întâlniri cu personalități culturale și nu numai, creare pasaj pietonal din str. Grof Károlyi Sándor spre piațeta amenajată, cu acces spre parc, birouri administrative ale centrului; ETAJ 1: spațiu cu funcțiunea de bibliotecă publică cu depozit de carte, sală de lectură, sală de bibliotecă cu acces liber la carte
- Sistem de supraveghere video extins.

1.5. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați

Metodologia propusă are la bază procesul de consultare a factorilor identificați, cuprinzând atât consultarea comunității în ansamblu, cât și consultarea unor grupuri de lucru sau consultarea specialiștilor din diferite domenii. Grupurile de lucru au fost direct implicate în majoritatea etapelor și cuprinzând specialiști, reprezentanți ai autorităților publice locale, ai organizațiilor și asociațiilor, precum și membri ai comunității.

Metodologia de elaborare a strategiei integrate de dezvoltare urbană a ținut cont de recomandările Comisiei pentru politica de coeziune teritorială și bugetul UE privind elaborarea cu succes a strategiilor de dezvoltare regională după 2030, și anume:

- ▶ Recomandarea 1: Planificarea strategică la nivel regional ca punct de plecare pentru dezvoltarea cu succes
- ▶ Recomandarea 2: Obiectivele de dezvoltare durabilă ca bază pentru strategiile pe termen lung ale orașelor și regiunilor
- ▶ Recomandarea 3: Strategiile de dezvoltare regională ale orașelor și regiunilor trebuie să fie bazate pe o evaluare prospectivă precisă
- ▶ Recomandarea 4: Investițiile în consolidarea capacității instituționale și administrative ca o condiție pentru eficacitatea cheltuielilor publice
- ▶ Recomandarea 5: Promovarea sinergiilor între fonduri și entități
- ▶ Recomandarea 6: Cooperarea teritorială în zonele funcționale
- ▶ Recomandarea 7: Proiecte de colaborare între programele ESI din statele sau regiunile învecinate
- ▶ Recomandarea 8: Promovarea abordării teritoriale prin valorificarea deplină a potențialului instrumentelor integrate, precum dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității și investițiile teritoriale integrate (ITI).

Au fost parcurse o serie de etape:

- Etapa 1 - Identificarea actorilor locali care vor fi implicați în procesul de actualizare a strategiei



- Etapa 2 - Diagnosticul teritoriului (Culegerea de date din teritoriu, Analiza instituțională, Analiza diagnostic a situației existente)
- Etapa 3 - Elaborarea strategiei de dezvoltare - viziunea de dezvoltare, obiectivele de dezvoltare SIDU și portofoliu de proiecte
- Etapa 4 - Definirea, constituirea și animarea grupurilor de lucru mixte experți/actori locali pentru validarea și finalizarea documentelor strategice
- Etapa 5 - Elaborarea planului de acțiuni în vederea implementării strategiei de dezvoltare locală
- Etapa 6 - Consultarea publică
- Etapa 7 - Definitivarea strategiei și aprobarea acesteia de către Consiliul Local.

Cercetarea de birou a implicat analiza datelor statistice oficiale publicate de către instituții relevante, precum și consultarea unor rapoarte și studii. Tipurile de date analizate au inclus date statistice oficiale, informații provenite din documente strategice, informații legislative, date preluate din documentații elaborate anterior, informații obținute din publicații de specialitate, rapoarte anuale etc. Cercetarea pe teren a urmărit consultarea comunității prin intermediul unui sondaj. Au fost completate 680 chestionare care surprind opiniile locuitorilor municipiului Carei. Aplicarea chestionarelor a avut scopul de a identifica problemele locale și propunerile cetățenilor privind soluțiile corespunzătoare.

În paralel, au fost organizate mese rotunde la care au participat actori relevanți și specialiști în următoarele domenii de interes: *Infrastructură și dezvoltare urbană, Economie și dezvoltare durabilă, Mediu și schimbări climatice, Educație și tineret, Social și comunități marginalizate*. Consultarea experților a avut ca finalitate inclusiv realizarea analizei SWOT și analizei PESTLE. Integrarea rezultatelor obținute prin analiza situației existente și tendințelor de dezvoltare a fost valorificată în rapoarte de culegere și analiză a datelor, precum și variante de lucru ale SIDU Carei.

1.5.1. Cercetarea sociologică

În perioada 2-6 august 2021 a avut loc consultarea populației pe baza unui chestionar (a se vedea în secțiunea Anexe) pe un eșantion total de 680 subiecți. În acest interval au fost completate 542 de chestionare online (din care 314 în limba română și 228 în limba maghiară) și 138 de chestionare completate cu operatori de teren. Întrebările din chestionar s-au referit la gradul de mulțumire față de utilități și servicii publice, mobilitate, condiții de locuit, aprecierea comunicării cu Primăria, ierarhizarea unor idei de proiecte în funcție de gradul de prioritate.

1.5.2. Colectarea de provocări și soluții urbane

În procesul de realizare a SIDU Carei, o atenție crescută a fost acordată întâlnirilor cu factori interesați (atât cu cei care vor avea ceva de câștigat, cât și cu cei care ar putea fi afectați negativ). Pentru a asigura un maximum de eficiență în elaborarea SIDU, au fost luate în considerare următoarele:



- S-au analizat în detaliu documentele de strategie elaborate în trecut pentru municipiul Carei, pentru a asigura continuitatea priorităților și a realizărilor și pentru a evita eventuale puncte slabe în strategia de față.
- Pe tot parcursul elaborării strategiei a fost menținută colaborarea cu departamentele și serviciile Primăriei pe domeniile de interes în care acestea au expertiză. Au avut loc întâlniri de lucru comune pentru a se putea folosi de experiența și planurile de dezvoltare ale acestora referitor la viitorul municipiului.
- Dincolo de implicarea factorilor locali, au fost consultați și actorii externi interesați de parteneriate cu municipiul Carei.

1.5.3. Consultări tematice

Actorii locali implicați în procesul de elaborare a strategiei au fost informați cu privire la documentele strategice la nivel județean, regional, sectorial și de vecinătate pentru a ne asigura că proiectele și programele propuse se integrează și sunt complementare documentelor de programare în vigoare. De asemenea, s-a ținut cont de acest aspect în elaborarea documentului final de strategie, unde sunt indicate obiectivele comune, respectiv cele complementare cu documentele de programare de la nivel sectorial sau geografic mai largi.

În elaborarea viziunii strategice, a priorităților tematice etc., s-a asigurat posibilitatea de participare a tuturor factorilor interesați pe plan local din domeniile respective de activitate (departamente și servicii ale primăriei, alte instituții publice, organizații neguvernamentale, unități de învățământ, agenți economici, cetățeni interesați).

Au fost organizate două runde de consultări tematice focalizate pe următoarele teme majore: 1. Infrastructură și dezvoltare urbană; 2. Mediu și schimbări climatice; 3. Economie și dezvoltare durabilă; 4. Educație și tineret; 5. Social și comunități marginalizate.

1.5.4. Bugetare participativă

În vederea îmbunătățirii gradului de implicare și de responsabilizare a concitadinilor în procesele de dezvoltare locală, dar și în vederea creșterii coeziunii sociale și economice la nivel local, unitatea administrativă locală are la dispoziție instrumentul de bugetare participativă. Temeiul legal al bugetării participative la nivelul Unităților Administrativ-Teritoriale din România se regăsește în Codul administrativ, Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, în Ordonanța Guvernului nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a proiectelor culturale, cu modificările și completările ulterioare, precum și în Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

Bugetarea participativă este un proces democratic în care membrii comunității locale decid, în mod explicit și în interes public, asupra destinației cheltuirii unei părți din bugetul public local. Acesta oferă



oamenilor oportunitatea de a lua poziție, de a delibera și de a se implica în adresarea unor nevoi locale, prin identificarea unor intervenții de interes public local. Prin crearea unui cadru instituțional de exprimare a opiniilor, autoritatea locală asigură posibilitatea contribuției rezidenților la recunoașterea și adresarea problemelor și preferințelor concitadinilor, ceea ce duce la identificarea unor soluții mai bune, echitabile și inovatoare, aducând în același timp oamenii și reprezentanții autorităților publice locale mai aproape. Experiența unor programe de participare bugetară în alte unități administrativ-teritoriale din România a relevat un interes semnificativ din partea locuitorilor, precum și faptul că grupurile marginalizate de-a lungul timpului tind să participe mai mult, ceea ce duce la ascultarea de către autoritatea publică locală a unor noi voci. Mai mult, prin efectele sale, bugetarea participativă consolidează societatea civilă, creând noi relații, capacitând noi lideri și, în general, consolidând democrația locală, contribuind la clădirea unor comunități mai puternice și la o distribuție mai echitabilă a resurselor publice.

Procesul de bugetare publică implică identificarea și alocarea unei surse de finanțare publică dedicate, elaborarea, adoptarea și comunicarea unui proces convenit și a programului procesului. Pentru a asigura o implementare optimă, precum și un flux de procese care facilitează mobilizarea și participarea comunitară cât mai largă, se recomandă identificarea și numirea unui/unor responsabili din cadrul personalului unității administrativ teritoriale, care să asigure medierea și gestionarea procesului de bugetare participativă. Ca măsură complementară pentru asigurarea unei mobilizări a concitadinilor, de obicei se apelează la formarea unui parteneriat cu societatea civilă, în vederea constituirii unui cerc de voluntari, care provin din diverse categorii sociale, economice și demografice, pentru a facilita procesul. O etapă importantă în procesul de bugetare participativă este organizarea unei campanii de anvergură la nivelul tuturor zonelor și cartierelor pentru a determina oamenii să participe într-un număr cât mai mare.

Din perspectivă procedurală, autoritatea locală elaborează și adoptă un Regulament aferent exercițiului de bugetare participativă, prin care identifică obiectivele generale și specifice, domeniile de aplicare, cercul participanților, metodologia de înscriere a proiectelor, un calendar al campaniei de bugetare participativă, o metodologie de evaluare și ierarhizare a inițiativelor identificate, precum și cadrul implementării și evaluării proiectelor și al programului de bugetare participativă.

În ceea ce privește domeniile de aplicare, acestea pot acoperi oricare dintre ariile de competență ale autorității locale, precum amenajarea de spații verzi și locuri de joacă, amenajarea altor spații publice, infrastructură stradală, activități de asistență socială, activități educaționale și sau culturale etc. Cercul

participanților la exercițiul bugetării participative poate fi structurat în funcție de etapele proceselor sau de cel al rolurilor asumate. Astfel, concitadinii, organizațiile civice și de cult, întreprinderile locale sunt factorii care pot fi invitați să acționeze ca promotori de proiecte, în baza unor formulare ce stabilesc structura și criteriile de promovare și de identificare a unor proceduri prestabilite.

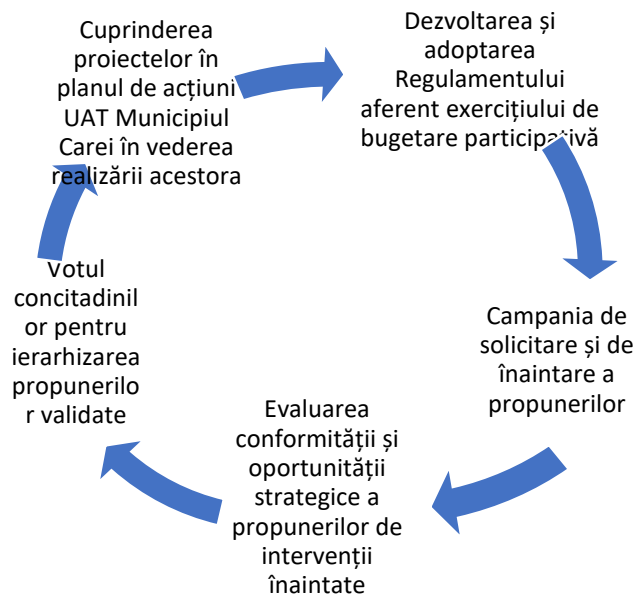
Departamentele specializate ale autorității locale, de exemplu cele de urbanism, servicii publice etc., îndeplinesc rolul de evaluare a conformității legale și de oportunitate strategică a propunerilor de intervenții înaintate de către cercul promotorilor. În urma emiterii notelor de oportunitate, concitadinii vor acționa prin exprimarea preferințelor proprii, jurizând prin ierarhizarea propunerilor de intervenții aferente exercițiului de bugetare participativă.

În urma ierarhizării propunerilor, proiectele selectate vor fi incluse în bugetul de venituri și cheltuieli al municipiului Carei și implementate prin grija aparatului de specialitate al primarului.

Implementarea unui program de bugetare participativă contribuie în mod direct la realizarea Obiectivului strategic 4. *Creșterea populației, respectiv menținerea celei existente și atragerea de noi rezidenți în municipiul Carei, prin crearea unui brand local, întărirea identității locale și promovarea parteneriatelor și a implicării populației în viața comunității*, prin operaționalizarea unor direcții de acțiune, de exemplu 04.D3. *Promovarea parteneriatelor și a implicării populației în viața comunității*.

Diversitatea domeniilor în care activează organizațiile societății civile, la nivelul municipiului Carei, reprezintă o resursă pentru promovarea programului, prin acoperirea diverselor domenii ale vieții comunitare, precum sport, cultură, educație și furnizarea de servicii sociale persoanelor aflate în situații dezavantajate, protecția animalelor și mediu, turism cultural, domeniul medical, promovarea intereselor.

Oportunitatea adoptării unui program de bugetare participativă este susținută și de evoluția pozitivă a indicatorilor fiscali locali. De exemplu, gradul ridicat de realizare a veniturilor proprii (94,26% în anul 2020) indică un înalt grad de civism, iar un program de bugetare participativă creează oportunitatea consolidării civismului fiscal, prin întărirea mesajului unei autorități publice locale transparente și responsabile față de nevoile comunității. Prin consolidarea unui grad de dependență redus al bugetului local al UAT Municipiul Carei față de bugetul de stat, se creează premisele unui spațiu decizional local extins. În mod similar, evoluția pozitivă a scăderii gradului de rigiditate bugetară (27,36% în 2020) creează cadrul fiscal necesar susținerii investițiilor publice identificate și validate prin programul de participare bugetară.



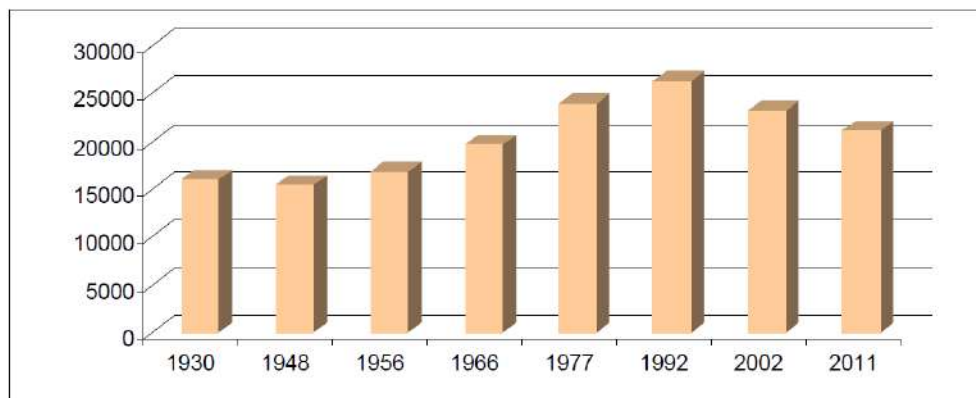
SECȚIUNEA 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN

2.1. Profilul socio-demografic

Municipiul Carei ocupă locul al doilea din județ ca mărime a populației, după municipiul Satu Mare, după cum arată cel mai recent recensământ general al populației și locuințelor (2011), populația stabilă a municipiului Carei fiind de 21.125 persoane și reprezentând 6,1% din populația totală a județului. Conform datelor Institutului Național de Statistică al României, numărul persoanelor care au reședința în Carei la 1 ianuarie 2020 este de 24.008 locuitori, într-o scădere lentă, dar constantă față de 2000, când erau înregistrați 27.232 locuitori.

De-a lungul timpului, evoluția numerică a populației arată un declin moderat între cele două războaie mondiale, după care numărul locuitorilor orașului a urmat o tendință ascendentă datorită specificului perioadei comuniste. Industrializarea forțată, deși mai puțin intensă în această parte a țării, a ajuns și în orașul Carei, ceea ce s-a reflectat în creșterea populației datorită migrației oamenilor care provin, în principal, din zona rurală vecină. Astfel, la recensământul din 1956, populația orașului era de 16.780 de locuitori; în următorii 10 ani se înregistrează o creștere de 17,3%, la 19.686 locuitori în 1966 iar la următorul recensământ, se remarcă o nouă creștere de 21,8%, ajungându-se în 1977 la 23.970 de locuitori.

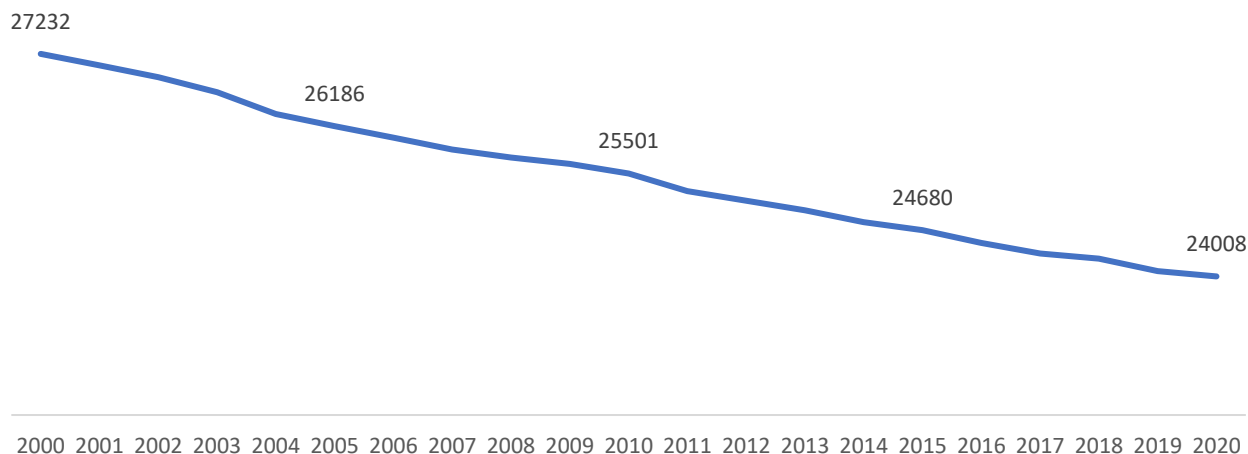
Graficul nr. 1 Evoluția numerică a populației din Carei



Sursa: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor (2011).
Editare proprie

Scăderea populației localității în perioada 2000-2020, luând în considerare datele privind populația cu domiciliul în localitate la 1 ianuarie, este ilustrată în graficul de mai jos.

Graficul nr. 2 Populația din Carei, 2000-2020



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

Creșterea naturală a populației din Carei este una negativă, în perioada de 5 ani de analiză (2015-2019) localitatea pierzând nu mai puțin de 523 de persoane. Tendința înregistrată în timp este una a scăderii continue semnificative a volumului populației rezidente în municipiu. Dacă în 2015 au fost 172 nașteri vii și 276 decese, rezultând o creștere naturală de 104 persoane, în 2019 creșterea naturală ajunge la -118, pe fondul înregistrării a 172 nașteri vii și 290 de decese. Există o evoluție nefavorabilă a mortalității infantile pentru aceeași perioadă de analiză, numărul deceselor sub 1 an ajungând de la niciunul în 2015 la 4 în 2018 și la 2 în 2019. În tabelul de mai jos sunt prezentate, în evoluția ultimilor 5 ani pentru care există date statistice, date privind numărul nașterilor vii, numărul deceselor, numărul deceselor la copiii sub 1 an, precum și creșterea naturală înregistrată în municipiu.

Tabelul nr. 1 Creșterea naturală a populației din Carei în perioada 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numărul de nașteri vii	172	181	203	190	184	160
Numărul deceselor	276	284	301	284	293	332
<i>Din care decese sub 1 an</i>	0	2	2	4	2	2
Creștere naturală	-104	-103	-98	-94	-109	-172

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie



UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

O altă sursă a scăderii populației municipiului este reprezentată de creșterea migratorie negativă. Ca și în cazul altor orașe similare (rangul II – municipii de importanță regională, județeană sau cu rol echilibrat în rețeaua localităților), nivelul imigranților înregistrați este sub nivelul emigranților din Carei, fiind de aproximativ 2,5 ori mai mic. Pierdere absolută ca valoare datorată migrației este de 112 persoane.

Tabelul nr. 2 Creșterea migratorie a populației din Carei în perioada 2015-2020

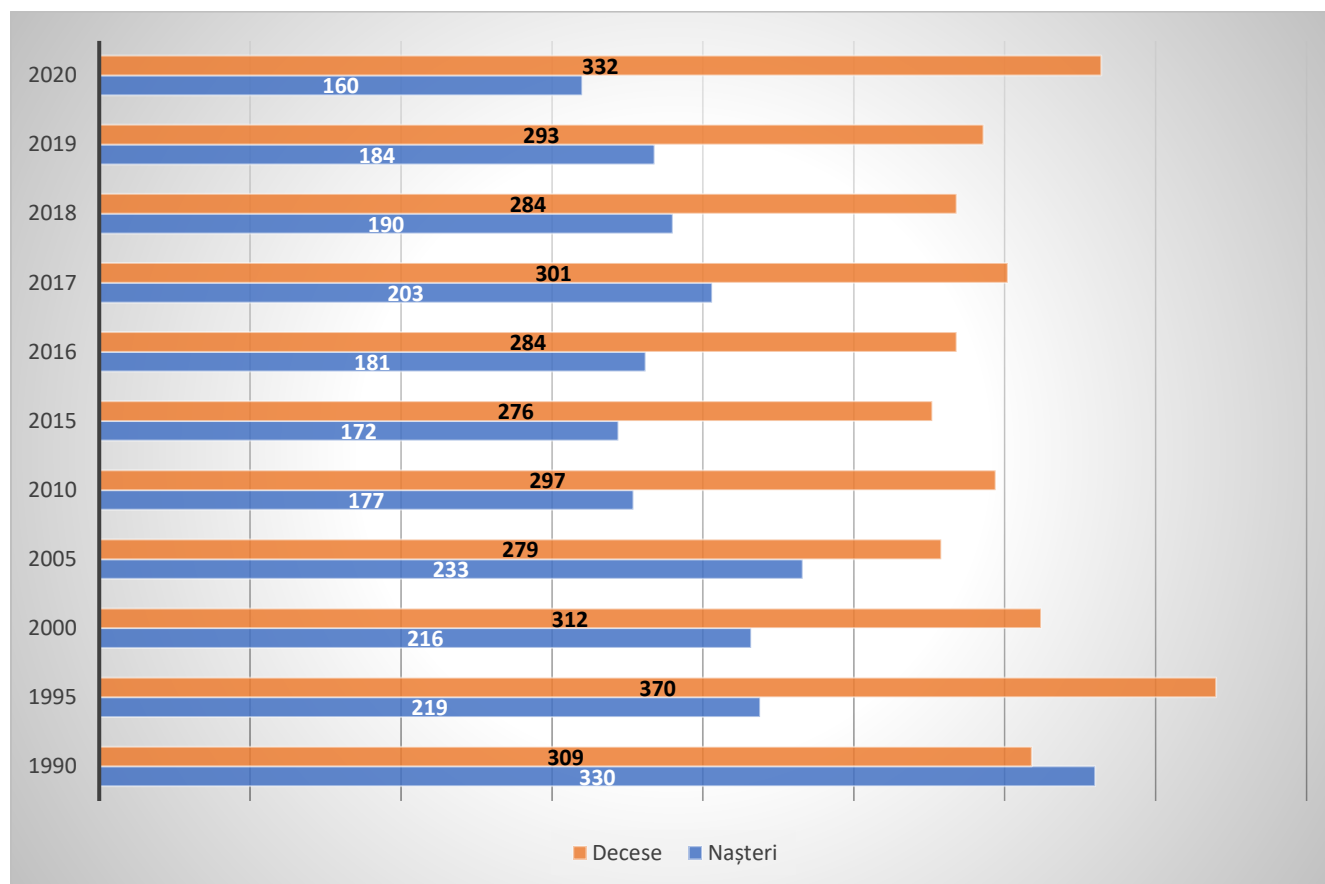
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numărul de imigranți permanenți	5	6	8	11	14	4
Numărul de emigranți permanenți	33	40	38	17	28	18
Creșterea migratorie	-28	-34	-30	-6	-14	-14

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

Cel mai mare număr al populației (26.372 persoane) a fost înregistrat cu ocazia recensământului din 1992 (o creștere de 10%, comparativ cu 1977), după care s-a putut observa un declin numeric: în 2002 populația totală (23.182 locuitori) era mai mică decât în 1977, în scădere cu 12,1% față de 1992, iar până la ultimul recensământ a fost redusă cu încă 8,9%, ajungând în 2011 la 21.112 locuitori. Declinul numeric al populației din ultimele două decenii poate fi explicat în primul rând prin reducerea fertilității populației și prin rate scăzute ale natalității (consecință a liberalizării avortului în 1990, abandonarea politicii demografice pronataliste și răspândirea metodelor moderne de planificare familială), dar și prin creșterea migratorie negativă, ca urmare a emigrației unui număr semnificativ de oameni în Ungaria și alte țări ale UE. Datele disponibile arată că, în 2020, Carei numără 24.069 de locuitori.

Conform graficului de mai jos, se remarcă o tendință descrescătoare a numărului de nașteri și o tendință crescătoare a numărului de decese în municipiul Carei.

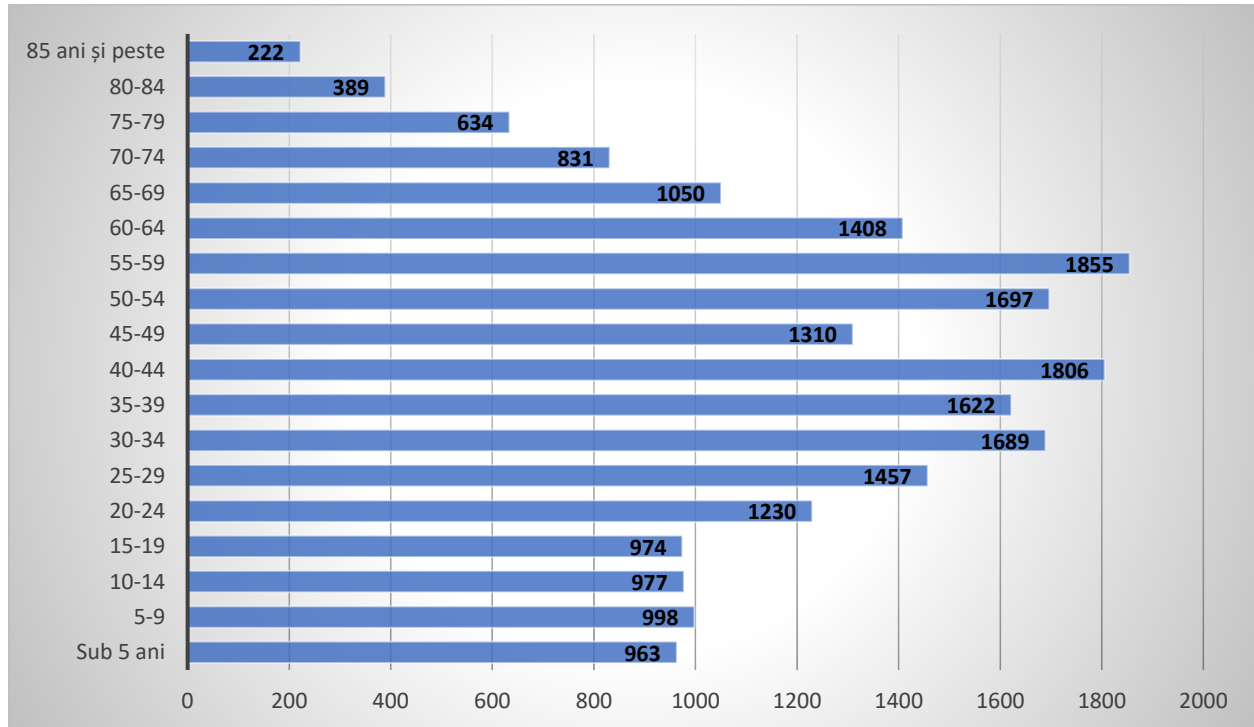
Graficul nr. 3 Evoluția numărului de nașteri și decese în municipiul Carei în perioada 1990-2020



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică. Editare proprie

STRUCTURA POPULAȚIEI. Din punctul de vedere al structurii populației pe grupe de vârstă, rezultatele ultimului recensământ (2011) indică o reducere din ce în ce mai semnificativă a populației tinere (0-14 ani), care, la nivelul municipiului Carei, reprezintă 13,9% din totalul populației. Astfel, orașul este cu mult sub mediile județene (17,4%), regionale (16,1%) și naționale (15,9%). La nivelul populației de peste 65 de ani, valorile (14,8%) sunt situate sub valorile regionale (15,1%) și naționale (16,1%) și peste valorile județene (13,3%). Se poate observa îmbătrânirea avansată a populației orașului în comparație cu celelalte localități ale județului, mai ales dacă luăm în considerare raportul dintre populațiile tinere (13,9%) și vârstnici (14,8%).

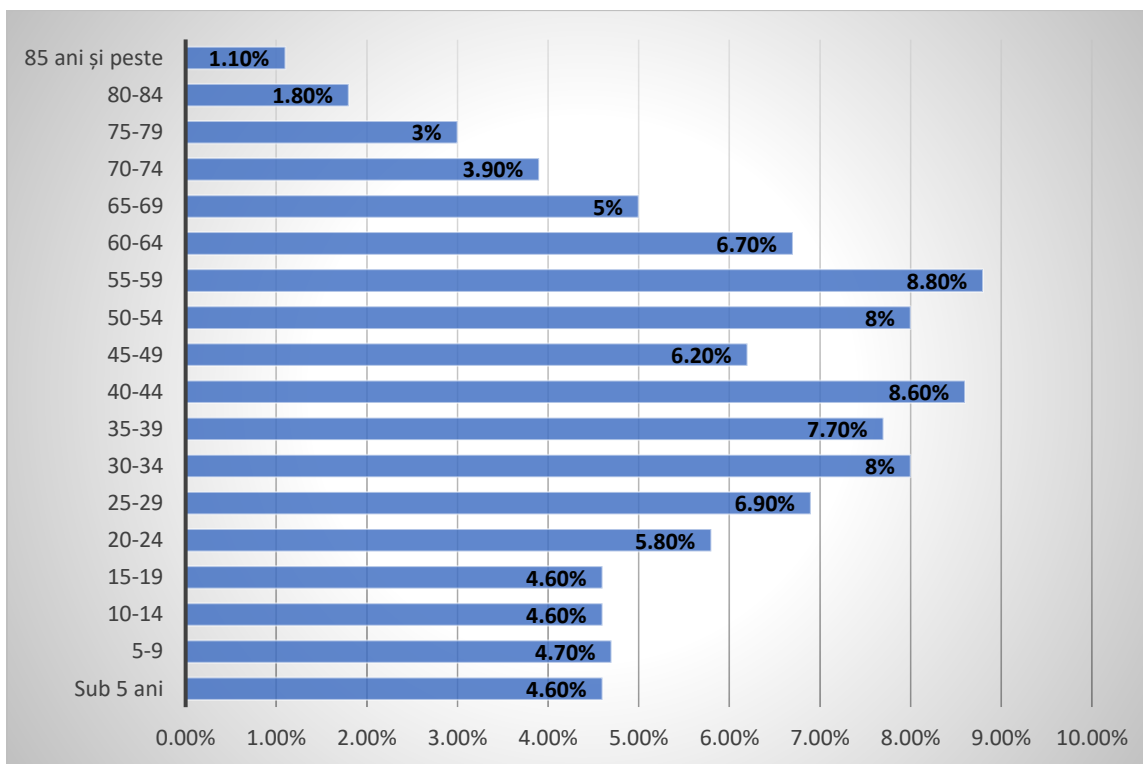
Graficul nr. 4 Populația din Carei, pe categorii de vârstă (număr de persoane)



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor (2011). Editare proprie

Îmbătrânirea demografică este un fenomen complex, care constă în schimbarea structurii comunităților umane, în sensul creșterii ponderii populației vârstnice datorită reducerii altor grupe mari de vârstă. În municipiul Carei, situația este mai favorabilă doar în cazul populației adulte, capabile să lucreze (15-64 ani), care are o pondere de 71,3%, poziționând municipalitatea într-o poziție de lider atât în comparație cu media județeană (69,3%) cât și cu cea regională (68,8%) sau națională (68%). Situația va deveni și mai pronunțată odată cu trecerea populației adulte în rândul populației vârstnice.

Graficul nr. 5 Populația din Carei, pe categorii de vârstă (procent din populația totală)



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor (2011).
Editare proprie

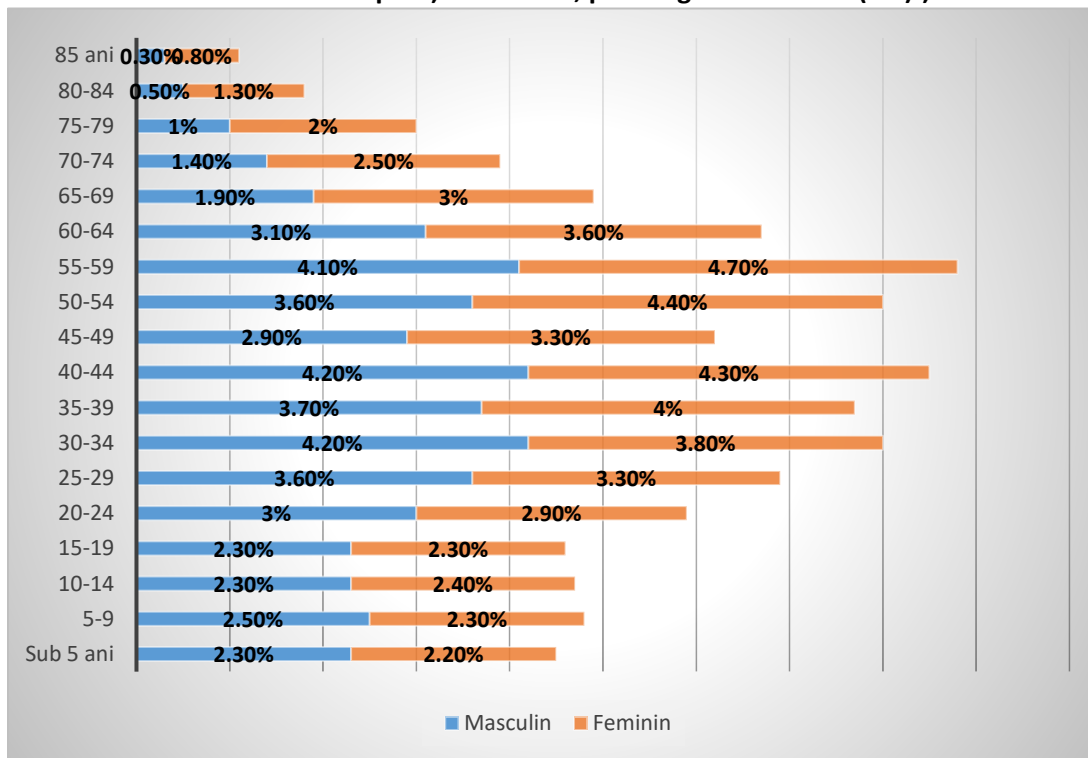
Indicele de îmbătrânire demografică¹⁵ accentuează și mai mult această tendință. Valoarea la nivelul municipiului (106,4) este cu mult peste media județeană (76,7), regională (93,9) și chiar peste media națională (101,8). Această distribuție a populației reprezintă un risc demografic real cu consecințe negative asupra economiei, având în vedere că perspectiva îmbătrânirii populației face necesară dezvoltarea serviciilor de sănătate și a infrastructurii sociale adecvate. Efectele procesului de îmbătrânire asupra vieții socio-economice și a evoluției demografice sunt, de asemenea, ilustrate de indicii de

¹⁵ Precizare metodologică a Institutului Național de Statistică: Indicele de îmbătrânire demografică a populației reprezintă numărul persoanelor vârstnice (de 65 ani și peste) care revine la 100 de persoane tinere (sub 15 ani).

dependență (208 persoane dependente la 1000 de persoane capabile să lucreze), care este sub media națională (237), dar este înaintea mediei județene (193 întreținuți la 1000 de oameni capabili să lucreze).

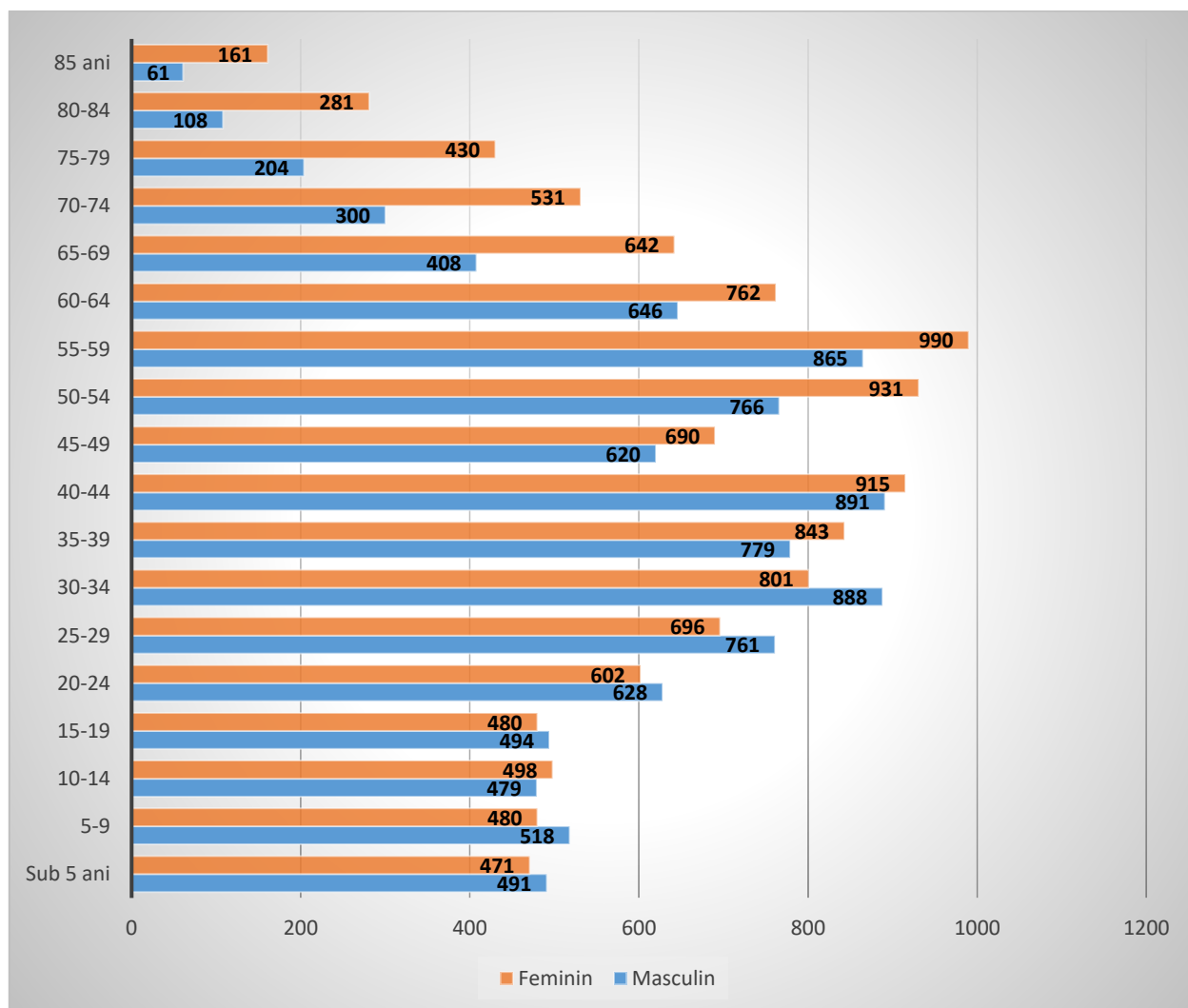
Structura pe gen a populației indică un proces ușor de feminizare, caracteristic pentru întreaga țară, dat fiind că populația masculină are o pondere de 46,9% (9.907 locuitori) în 2011, iar populația feminină de 53,1% (11.205 locuitori). Astfel, indicele masculinității la momentul ultimului recensământ era 88,4% (88,4 bărbați la 100 de femei), iar cel al feminității era 113,1. Feminizarea accentuată a populației este o consecință a creșterii ponderii generațiilor de peste 40 de ani, unde proporția femeilor crește odată cu vârsta, ca urmare a supra-mortalității masculine și a speranței de viață semnificativ mai mari la femei. Fenomenul este demonstrat și de curbele masculinității și feminității pentru 2011: prima arată valori ușor supra-unitare pentru grupele de vârstă de până la 35-39 de ani, după care este redusă la 80-90 în cazul grupei de vârstă între 40-64 de ani, iar după această vârstă scade brusc la 37,9 pentru grupul de 85 de ani și peste. În consecință, curba feminității prezintă valori ușor subunitare la grupele de vârstă sub 40 de ani, crește la valori de 105-120 între 40-64 de ani, după care crește abrupt în fiecare categorie de vârstă, ajungând la 263,9 (femei la 100 de bărbați) în grupul de 85 de ani și peste. În 2020, datele oficiale disponibile arată că 12.633 de femei sunt înregistrate în Carei. Astfel, estimăm că structura în funcție de gen va fi destul de echilibrată la următorul recensământ.

Graficul nr. 6 Populația din Carei, pe categorii de vârstă (ani) și sex



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor (2011). Editare proprie

Graficul nr. 7 Populația din Carei, pe categorii de vârstă și sex (număr de persoane)

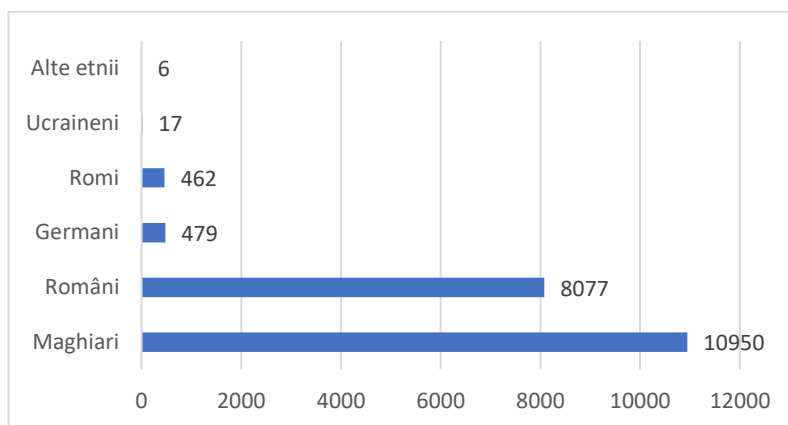


Sursa datelor: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor (2011).

Editare proprie

În ceea ce privește structura etnică, lingvistică și confesională a populației, municipiul Carei se caracterizează printr-o mare diversitate. Aici întâlnim un procent semnificativ de persoane aparținând minorităților etnice coabitante; în fapt, mai mult de jumătate din populația municipiului este formată din maghiari (10.950 persoane reprezentând 51,9%), urmat de români (8.077 persoane - 38,3%), germani (479 persoane - 2,3%) și romi (462 persoane - 2,2%). În ceea ce privește statisticile demografice, o noutate adusă de ultimul recensământ constă în înregistrarea persoanelor pentru care aceste informații nu sunt disponibile (1.114 locuitori - 5,3%).

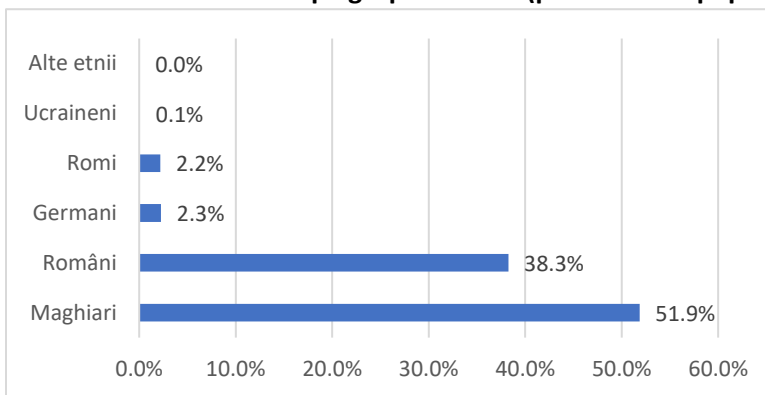
Graficul nr. 8 Structură bazată pe grupuri etnice (număr de persoane)



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor (2011).
Editare proprie

Structura populației după limba maternă urmează o distribuție similară cu cea etnică; potrivit recensământului din 2011, populația vorbitoare de limba maghiară este mai mare (56,6%) decât populația vorbitoare de limba română, deoarece un număr semnificativ de persoane aparținând etniei rome consideră maghiara ca limba sa maternă. Pentru un număr de 1.100 de persoane (5,2%) informațiile nu sunt disponibile, iar 13 persoane (0,1%) au declarat o altă limbă maternă (ucraineană).

Graficul nr. 9 Structură bazată pe grupuri etnice (procente din populația totală)



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor (2011).
Editare proprie

În ceea ce privește structura confesională, cea mai mare pondere o deține religia romano-catolică (35,5%), urmată de cea ortodoxă (31,7%), reformată (19,5%) și greco-catolică (5,8%). Restul confesiunilor religioase luate împreună dau diferența de până la 100%, fără ca vreuna dintre acestea să atingă pragul



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

de 1% (Martorii lui Iehova - 0,4%, penticostali și baptiști - 0,3%, evanghelici luterani și creștini conform Evangheliei - 0,1%).

EVOLUȚII ȘI TENDINȚE

Mișcarea naturală a populației reprezintă suma modificărilor survenite în numărul și structura populației, ca urmare a nașterilor și deceselor. Dinamica nașterilor în perioada 2007-2012 reflectă oscilații destul de semnificative de la an la an, probabil legate de numărul diferit de persoane care reprezintă generațiile de părinți. Astfel, cea mai mare natalitate s-a înregistrat în 2008, după care există o scădere constantă, ajungând la 7,3‰ în 2012. Cu această valoare, municipiul Carei este cu mult sub media județului (9,6‰), regional (9,9‰) și național (9,4‰). Evoluția natalității este influențată și de modernizarea comportamentului demografic, fenomen care se manifestă mai semnificativ în zonele urbane. Specificitatea acestui comportament este dată de reducerea și stabilizarea natalității la un nivel scăzut, datorită scăderii numărului mediu de copii pe familie, în paralel cu creșterea vârstei medii a primei nașteri.

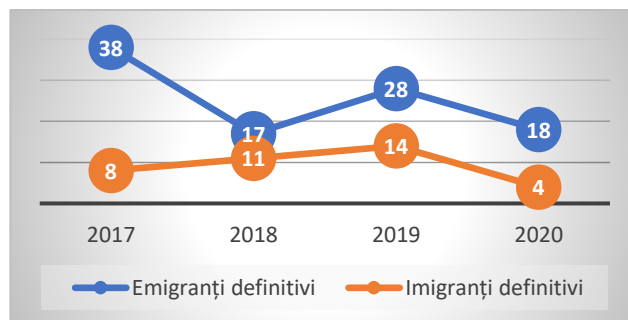
Scăderea natalității și îmbătrânirea treptată a populației se reflectă cel mai bine în creșterea mortalității. În municipiul Carei, rata mortalității a evoluat sinuos, alternând etape de creștere și scădere. Cu toate acestea, în 2012, comparativ cu media națională (12‰), județeană (11,7‰) și regională (11,7‰), rata mortalității a rămas constantă la un nivel mai înalt (12,8 ‰)—Această evoluție se datorează atât creșterii mortalității specifice în anumite grupe de vârstă, determinată de calitatea sau de accesibilitatea serviciilor de sănătate, de obiceiurile alimentare și stilul de viață, cât și schimbării structurii pe vârste a populației (creșterea ponderii populației peste 60 de ani).

Echilibrul demografic al populației unui teritoriu este determinat de rezultatul combinat dintre două fenomene demografice importante: creșterea naturală și creșterea migratorie. În cazul municipiului Carei, contribuția constantă negativă a creșterii naturale (între -1,5‰ și -5,5‰) a fost dublată de valorile negative ale soldului migrator (între -0,9‰ și -1,8‰), ducând la o scădere a populației totale. Conform datelor INS, scăderea populației municipiul Carei se datorează în principal scăderii echilibrului natural.

Analiza arată, de asemenea, că emigrația a fost mai intensă în municipiul Carei decât în restul județului Satu Mare.¹⁶ Numărul imigranților definitiv este evident mai mic decât al emigranților definitiv, aflați totuși în scădere în anul pandemic 2020.

¹⁶ Intensitatea emigrației poate fi observată și din datele preliminare ale recensământului și locuințelor din 2011, potrivit cărora peste 1200 de persoane erau absente la momentul înregistrării, ceea ce reprezintă 5,7% din total. Majoritatea au fost plecați pentru o perioadă mai lungă (871 de persoane), din care 319 persoane plecate în străinătate și 552 persoane plecate în alte localități din țară.

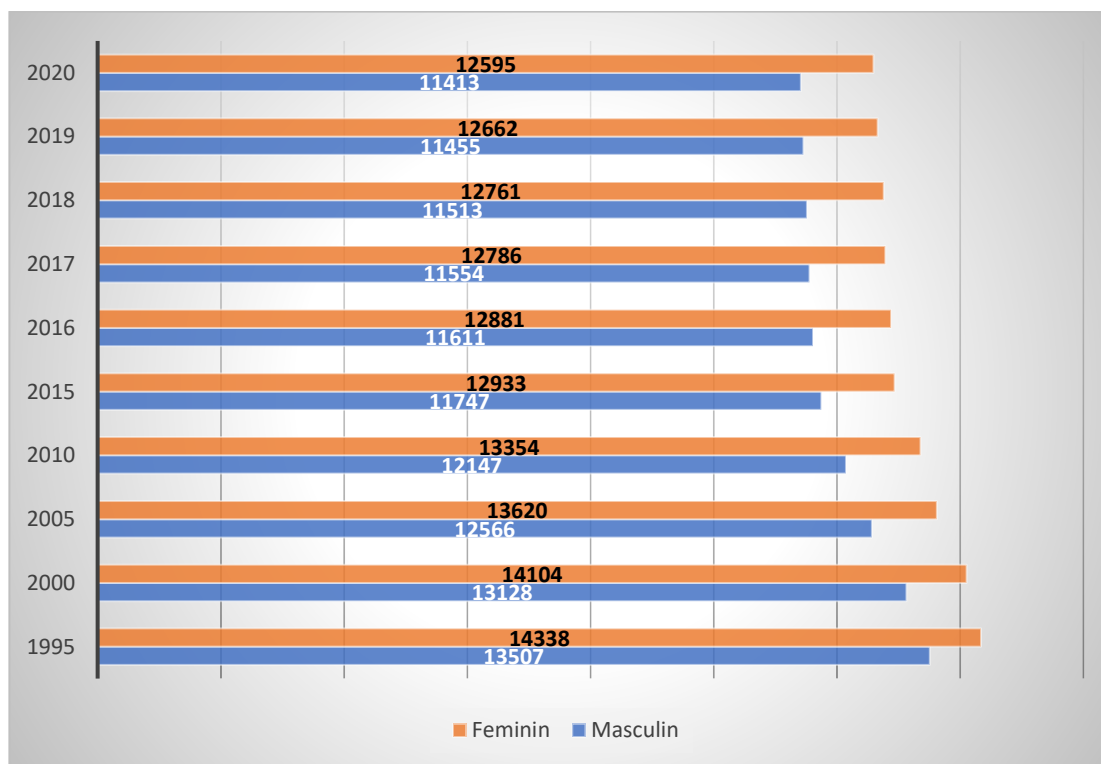
Graficul nr. 10 Emigranți și imigranți definitivi la nivelul municipiului Carei



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

Ponderea populației feminine în populația totală a municipiului este de 52,46%, ținând cont de cele 12.595 de femei care își au reședința în Carei. În același timp, ponderea populației masculine este de 47,54%, la un număr de 11.413 bărbați. Aceste procente se încadrează atât în tiparele populației județului, cât și în cele din regiunea de Nord-Vest.

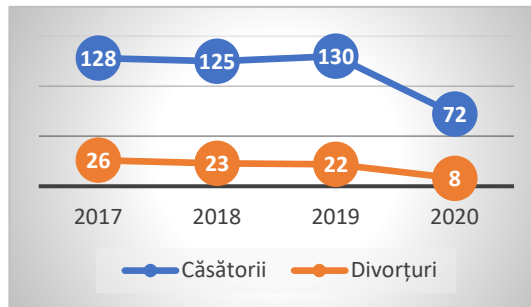
Graficul nr. 11 Evoluția populației masculine și feminine



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

În ceea ce privește numărul căsătoriilor, acesta a scăzut drastic în 2020, la fel și numărul divorțurilor. Anterior, numărul acestora era relativ constant.

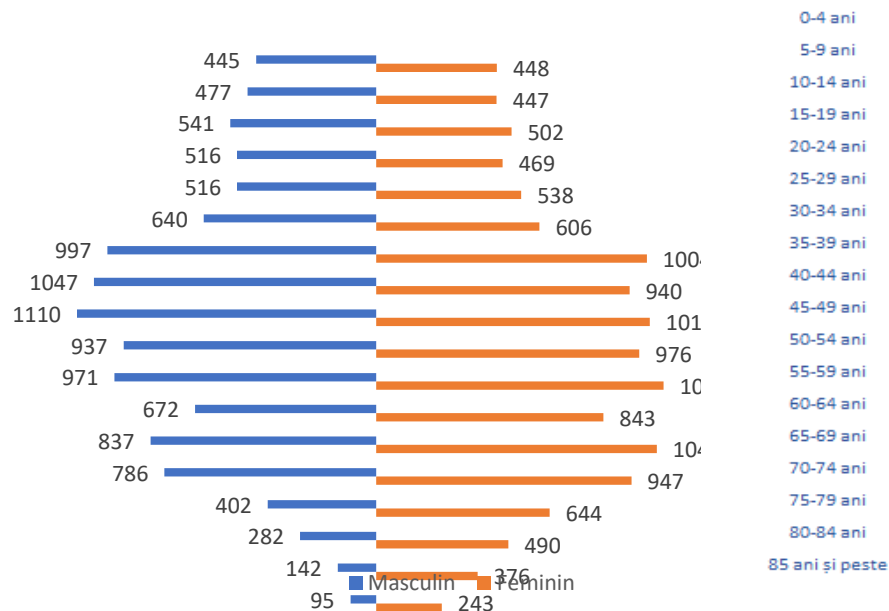
Graficul nr. 12 Căsătorii și divorțuri în municipiul Carei



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

Următorul grafic reproduce structura pe grupe de vârstă și sexe a populației din municipiul Carei, așa-numita piramidă de vârstă. Se poate observa o structură constrictivă a piramidei, caracteristică populației îmbătrânite: astfel, populația tânără are o pondere redusă, există o natalitate scăzută, iar vârsta medie a populației este mai mare.

Graficul nr. 13 Piramida vârstei în Carei, pe baza datelor referitoare la populația cu domiciliul în localitate la 1 ianuarie 2020 (N = 24.008 locuitori)



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie



UNIUNEA EUROPEANĂ



Educația și infrastructura școlară. Raportat la nivelul de educație al populației (precum și la ultima școală absolvită), datele relevă că 15% din populația municipiului Carei a absolvit o formă de învățământ superior, valoare mai mică decât media județului (20%), dar mai mare decât cea națională (14,4 %). Având în vedere că nu există facultăți în oraș, acest lucru împiedică oarecum accesul populației la învățământul superior, deși datele pentru alte niveluri de studiu arată valori foarte ridicate. Astfel, 70,8% din populație a absolvit o școală secundară, din care 47,8% reprezintă persoanele cu studii liceale și 17,1% sunt persoane care au studiat într-o școală profesională sau au beneficiat de un program de ucenicie.

Infrastructura educațională este în mare măsură adaptată fiecărui nivel de învățământ: învățământ preșcolar, învățământ primar, învățământ secundar inferior (gimnaziu), învățământ liceal și învățământ post-liceal și de maiștri. Unitățile de învățământ existente încearcă să se conformeze nevoilor comunității în ceea ce privește formarea resurselor umane. Datorită diversității multietnice a populației din oraș, o caracteristică a învățământului este dată de existența școlilor primare și secundare în care se utilizează limba minorităților etnice (maghiară sau germană). În urma reorganizării rețelei școlare prin aplicarea Legii nr. 354/2004, instituțiile de învățământ care au un număr minim de 200 elevi sau 100 de preșcolari sunt declarate cu personalitate juridică, iar cele cu un număr mai mic intră în subordinea acestora.

În anul școlar 2020-2021, structura unităților de învățământ din municipiul Carei se prezintă după cum urmează:

a). Unități cu personalitate juridică:

Învățământ preșcolar:

- Grădinița cu program prelungit nr. 1
- Grădinița cu program prelungit nr. 2
- Grădinița cu program prelungit nr. 3

Învățământ gimnazial:

- Școala Gimnazială „Vasile Lucaciu” cu 25 săli de clasă amenajate pentru buna desfășurare a activităților, 1 laborator fizică-chimie, 1 laborator-biologie, 5 cabinete, 1 sală de sport, 1 sală festivă, 1 bibliotecă cu 13.500 volume de cărți.

- Școala Gimnazială nr. 1, cu 12 săli de clasă, 1 sală festivă, 1 laborator-biologie, 1 laborator geografie, 1 laborator istorie, 1 laborator informatică

- Școala Gimnazială nr. 3 (în momentul actual parte din Liceul Teoretic Carei), dispune de 35 de săli de clasă, sală festivă, cabinet de informatică și de biologie, laborator de chimie și de fizică, cabinet de limbi străine, o bibliotecă cu un fond de carte de peste 16.000 de cărți, o sală de sport, o bază sportivă în curs de reamenajare, cabinet medical, cabinet psihologic, un cabinet logopedic, cabinet de asistență psihopedagogică. Unitatea este racordată la internet pe fibră optică în regim continuu.



Învățământ liceal:

- Liceul teoretic Carei
- Liceul Romano-Catolic „Josephus Calasantius”
- Liceul Tehnologic „Simion Bărnuțiu”
- Colegiu Tehnic „Iuliu Maniu”

b). La acestea se mai adaugă șapte unități fără personalitate juridică, arondate celor cu personalitate juridică:

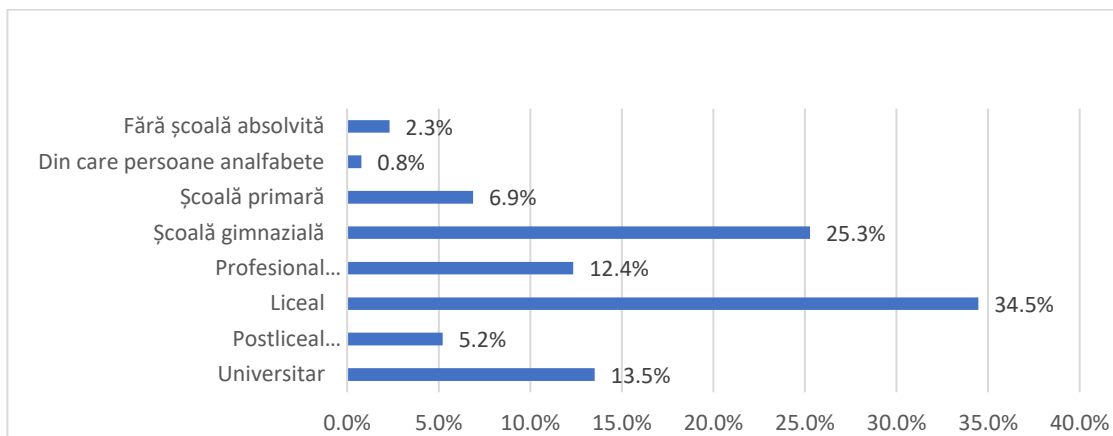
- Grădinița cu program normal nr. 4
- Grădinița cu program normal nr. 5
- Grădinița cu program prelungit nr. 6
- Grădinița cu program normal nr. 7
- Grădinița cu program normal nr. 8
- Grădinița cu program normal nr. 9

c). Există și o unitate conexă având personalitate juridică:

- Clubul copiilor și elevilor.

În privința ofertei educaționale, în municipiul Carei există două licee cu filieră teoretică (Liceul Romano-Catolic „Josephus Calasantius” și Liceul teoretic Carei), care pregătesc elevii mai ales pentru continuarea studiilor universitare, dar cuprind și anumite oferte curriculare vizând pregătirea pentru piața muncii. De asemenea, în cadrul Liceului romano-catolic „Josephus Calasantius” există o filieră vocațională, care pregătește elevii atât pentru continuarea studiilor, oferindu-le o pregătire generală, cât și pentru unul din domeniile specifice unui tip de activitate. Liceul Tehnologic „Simion Bărnuțiu” și Colegiul Tehnic „Iuliu Maniu” au în structura lor de învățământ liceal filiera tehnologică, oferind elevilor un atestat profesional dar și programe educaționale care asigură acestora condițiile pentru continuarea studiilor. Domeniile oferite sunt diferite și încearcă să se conformeze nevoilor existente pe piața muncii: agricultură, fabricarea produselor din lemn, mecanică, turism și alimentație, economie, electronică și automatizări.

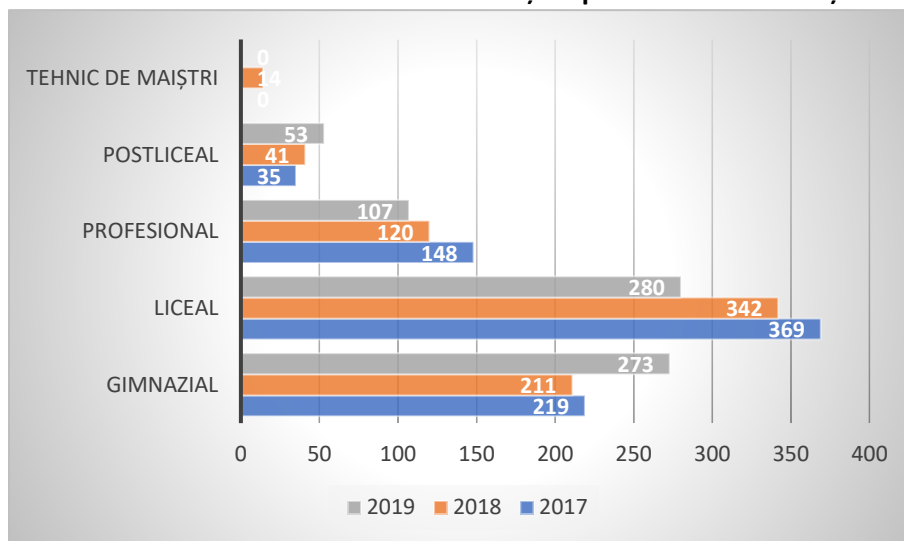
Graficul nr. 14 Structura populației din Carei în funcție de nivelul de educație din 2011



Sursa: Institutul Național de Statistică. Recensământul general al populației și locuințelor. Editare proprie

Analiza pe niveluri de educație arată o creștere cu 50% a numărului de locuri în creșe și implicit o creștere a acoperirii acestui tip de unități de învățământ, de la 200 în 2015 la 304 în 2019. Există, totodată, o scădere accentuată a numărului de elevi înscriși la liceu, de la 6.677 în 2015 la 6.010 în 2019, dar care a fost corelată cu o creștere semnificativă în numărul elevilor din școlile profesionale, de la 828 în 2015 la 1.400 în 2019. Numărul tinerilor care optează pentru o școală postliceală a crescut semnificativ, de la 1.406 persoane în 2015 la 1.728 persoane în 2019. Numărul absolvenților de gimnaziu este în creștere în perioada 2017-2019, însă numărul absolvenților de liceu și școli profesionale prezintă o tendință descrescătoare. De asemenea, numărul absolvenților de învățământ profesional se află în scădere.

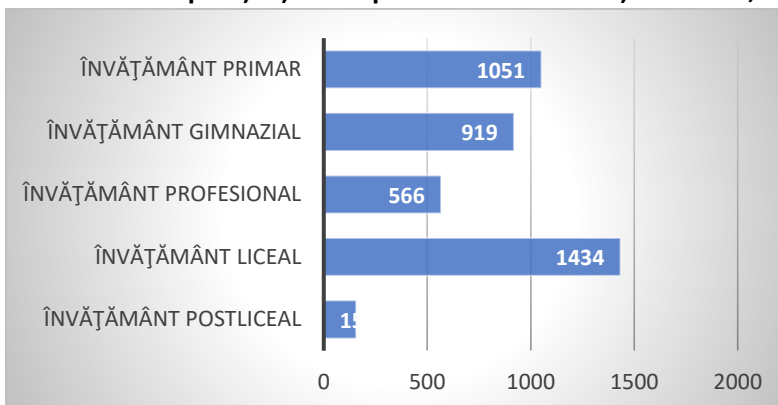
Graficul nr. 16 Numărul absolvenților pe niveluri de educație



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

În 2020 a crescut numărul elevilor înscriși în învățământul liceal și profesional. Numărul elevilor înscriși în grădinițe și în învățământul primar a scăzut, urmând tendința de scădere a populației municipiului. Structura pe niveluri de educație a populației școlare este prezentată în următorul grafic:

Graficul nr. 15 Populația școlară pe niveluri de educație în Carei, 2020

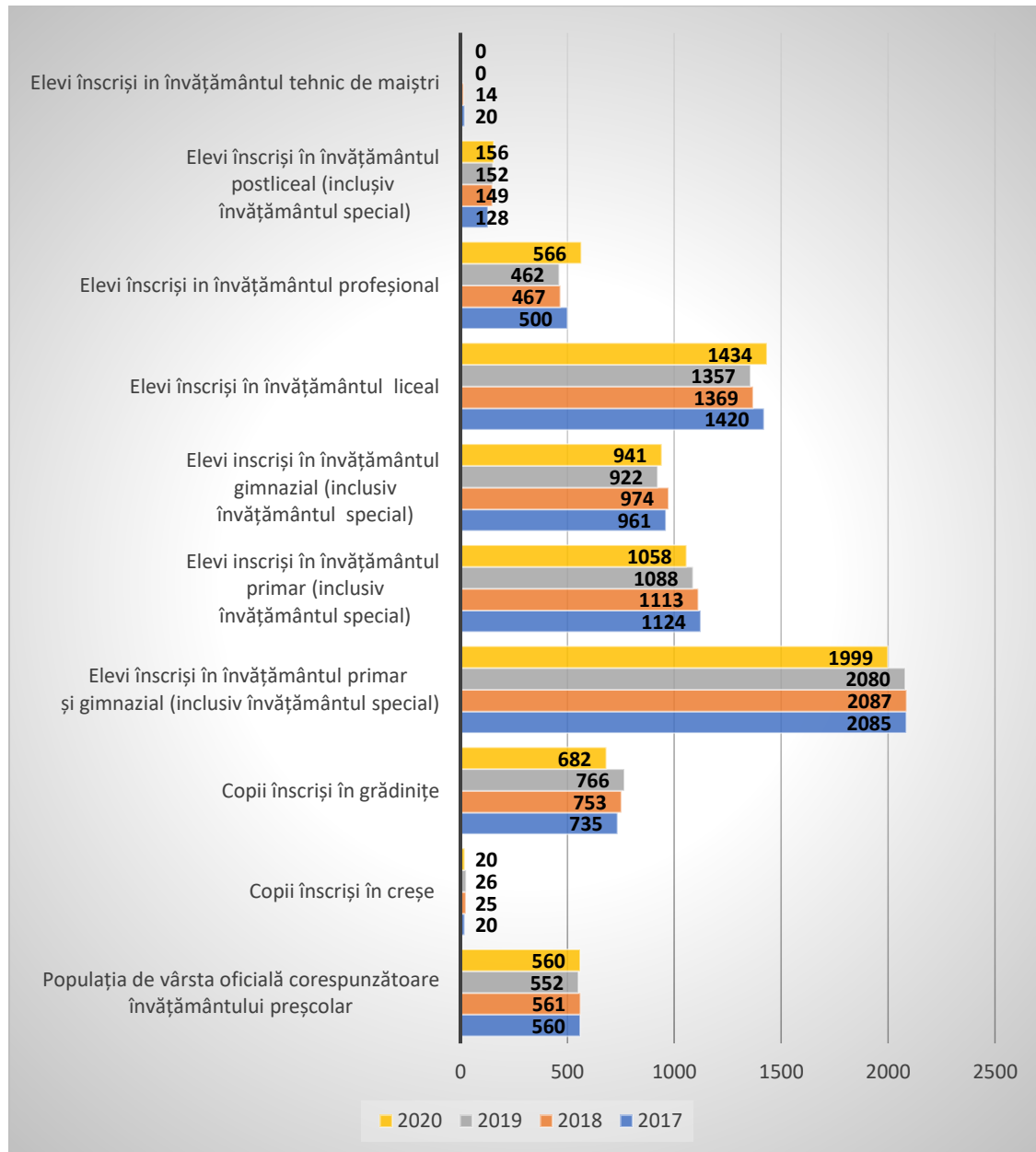


Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

Populația cu studii medii reprezintă 35,1% din total, iar ponderea persoanelor cu studii primare, 7,1%. Conform ultimului recensământ, 2,3% din totalul populației nu a absolvit nici o școală, 0,8% dintre aceștia (148 de persoane) fiind analfabeți. Astfel, rata analfabetismului este mai mică decât media națională (1,4%), dar mai mare comparativ cu media județului (0,3%).

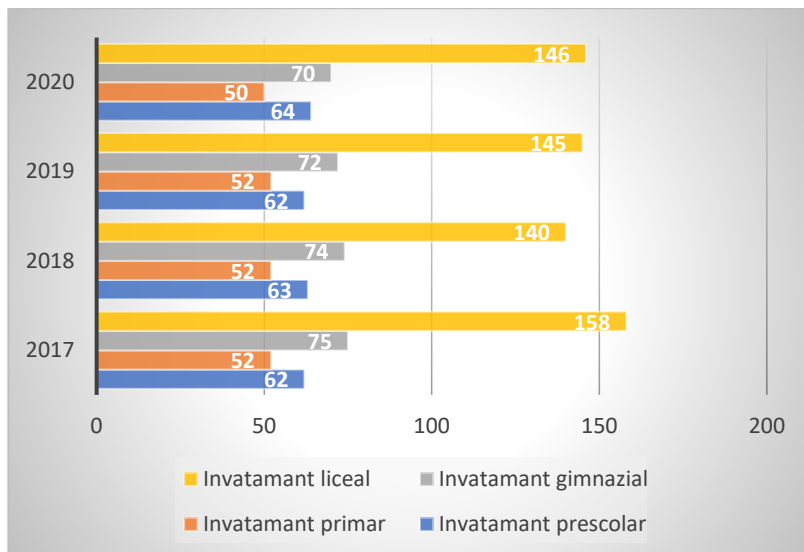
În general, nivelul scăzut al pregătirii școlare a populației și rata ridicată a numărului de persoane fără școală absolvită în comparație cu celelalte localități ale județului, indică disfuncționalități cu efecte negative și în dezvoltarea economică a orașului.

Graficul nr. 17 Populația școlară pe niveluri de educație



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

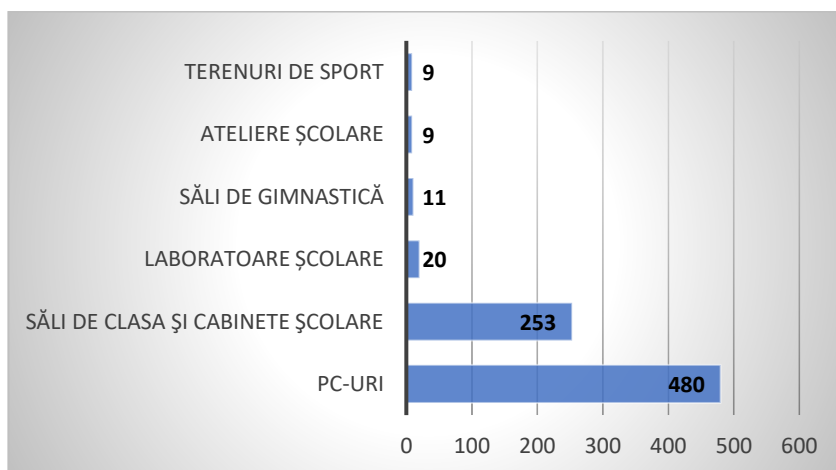
Graficul nr. 18 Personalul didactic, pe niveluri de educație



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie

Infrastructura școlară disponibilă îndeplinește parțial nevoile existente, dar este necesar să se continue eforturile de modernizare a clădirilor și a spațiilor adiacente, astfel încât să se asigure condiții de calitate pentru generațiile mai tinere și un acces sporit la educație. La începutul anului școlar 2019-2020, existau 247 de săli de clasă, 20 de laboratoare școlare, 11 săli de sport, 9 ateliere școlare și 9 terenuri de sport în școlile din Carei. De asemenea, elevii și profesorii au beneficiat pentru studiu în școli de un număr de 475 de computere (PC) în anul 2020, din care 352 au fost alocate învățământului liceal și 104 învățământului primar și gimnazial.

Graficul nr. 19 Dotări școlare



Sursa datelor: Institutul Național de Statistică al României. Editare proprie



Numărul atelierelor școlare și al terenurilor de sport este constant în ultimii 3 ani, ceea ce arată că nu au existat investiții în acest sens. Numărul sălilor de gimnastică a rămas același din 2018. Numărul de calculatoare folosite în învățământul liceal a crescut în 2020 față de anii trecuți, însă cel al calculatoarelor folosite în învățământul primar și gimnazial e relativ constant în ultimii 3 ani, sugerând lipsa unor investiții la acest nivel.

2.2. Profil economic

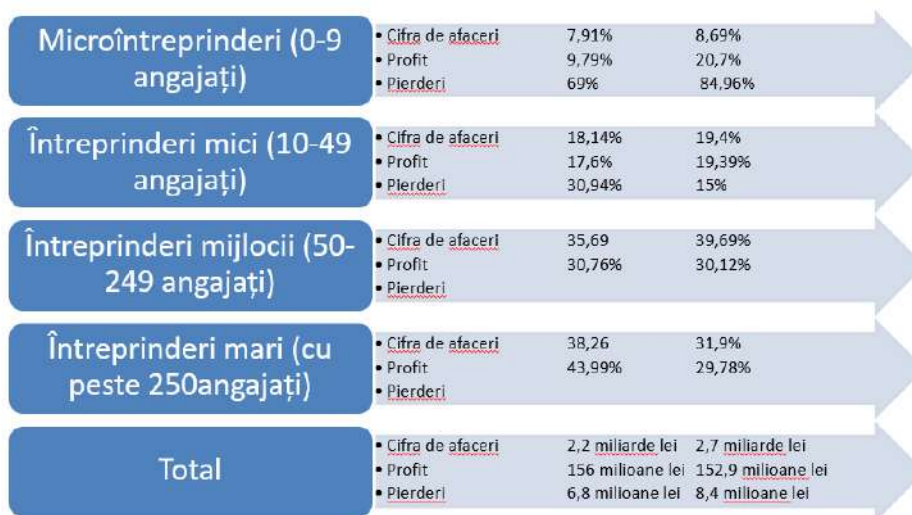
Considerând că baza de venituri aflate la dispoziția autorității publice locale sunt cele formate din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri și cote defalcate din impozitul pe venit, precum și sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, se impune realizarea unei analize a activității economice locale și a performanței unităților economice, atât din perspectiva competitivității lor, cât și prin generarea de oportunități de angajare. În mod complementar, analiza include o trecere în revistă a indicatorilor economici ai organizațiilor civile (asociații și fundații) cu sediul în municipiul Carei.

În contextul național, conform statisticilor publicate de către Oficiul Național al Registrului Comerțului, în anul 2020, 1,19% din totalul firmelor active din România erau înregistrate în județul Satu Mare, iar din totalul celor 9.418 firme active la nivelul județului, un număr de 679, adică 7,21% din totalul firmelor active, era înregistrat în municipiul Carei. Astfel, municipiul Carei, din perspectiva numărului de firme active, se clasează pe locul doi la nivel județean după municipiul Satu Mare.

La nivelul economiei locale, evoluția cifrei de afaceri pentru unitățile economice înregistrate indică, în termeni absoluți, o expansiune de 21,75%: dacă cifra de afaceri totală raportată în anul 2016 a fost de 2,21 miliarde lei, în anul 2020 aceasta a crescut la valoarea de 2,7 miliarde de lei.

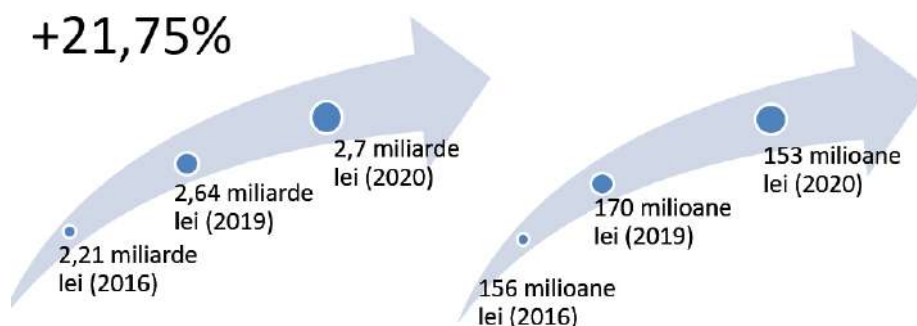
Însă, în ceea ce privește evoluția profiturilor nete raportate (câștiguri minus pierderi), se observă o stagnare a valorilor, în termeni relativi, considerând inflația, ce implică scăderea valorii în termeni de putere de cumpărare a profiturilor realizate. Astfel, în timp ce în anul 2016 totalul profiturilor realizate era de 156,2 milioane lei, iar pierderile erau de 6,9 milioane lei, valorile pentru anul 2019 au fost de 170,4 milioane lei profituri, respectiv pierderile de 21,6 milioane lei.

Figura nr. 2 Performanța firmelor în funcție de tip 2016, 2020



Calculare proprie în baza datelor obținute din partea Ministerului Finanțelor ([aici](#))

Figura nr. 3 Evoluția cifrei de afaceri și a profiturilor



Calculare proprie în baza datelor obținute din partea Ministerului Finanțelor ([aici](#))

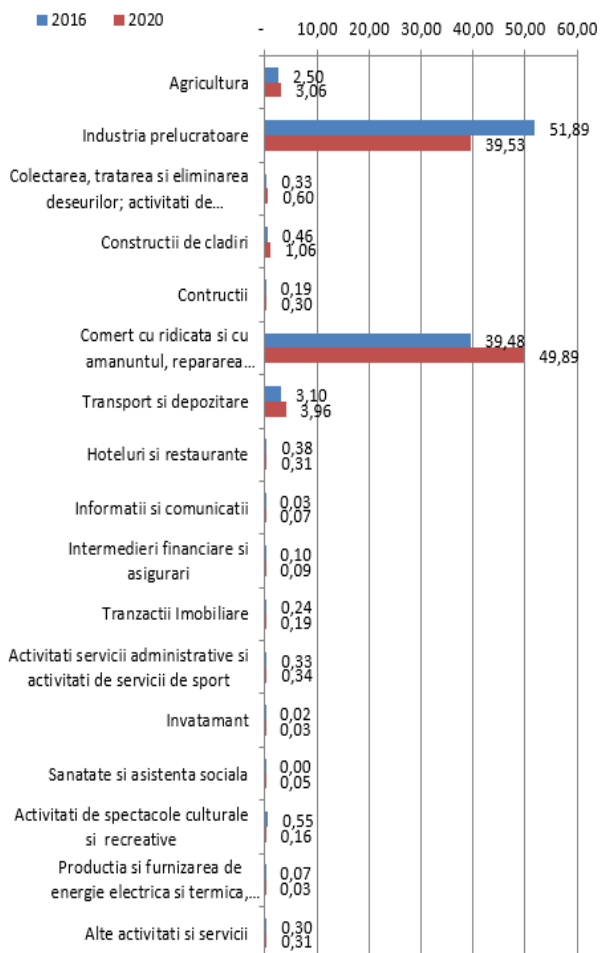
Se observă că, deși anul 2020 a fost unul marcat de măsurile de prevenire a răspândirii virusului COVID-19, economia locală a dovedit un nivel de reziliență crescută din perspectiva indicatorilor economici locali. Astfel, cifra de afaceri realizate a înregistrat o creștere ușoară de 2,16% (de la valoarea de 2,64 miliarde lei la 2,7 miliarde lei), adică o creștere de 57,38 milioane lei, iar scăderea valorii profiturilor nete în comparație cu anul precedent a fost doar de 2,86% (de la 170 milioane la 152 milioane lei), adică o scădere de 4,25 milioane lei.

Tabelul nr. 3 Evoluția cifrei de afaceri și a profiturilor

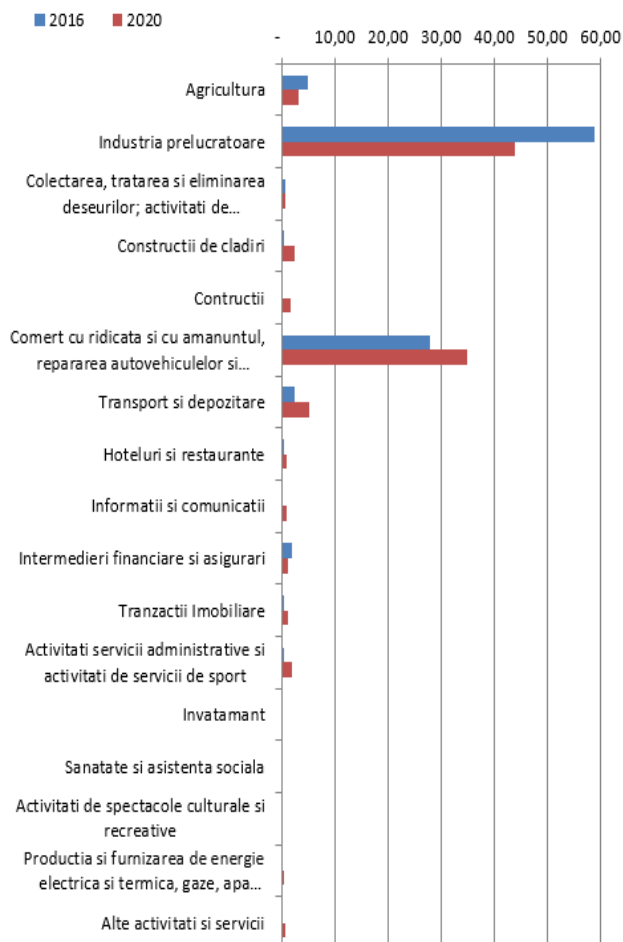
An / Lei				
	Cifra de afaceri	Profit	Pierderi	Net
2016	2,216,432,081	156,186,997	- 6,869,710	149,317,287
2017	2,409,925,050	164,829,371	- 9,065,500	155,763,871
2018	2,425,212,319	140,749,003	-6,786,655	133,962,348
2019	2,642,224,570	170,384,237	-21,642,960	148,741,277
2020	2,706,159,392	152,897,483	-8,403,264	144,494,219

Calculare proprie în baza datelor obținute din partea Ministerului Finanțelor ([aici](#))

Graficul nr. 25 Ponderea cifrei de afaceri



Graficul nr. 26 Ponderea profiturilor

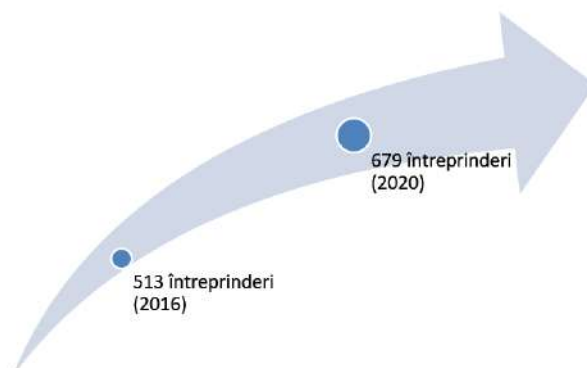


Calculare proprie în baza datelor obținute din partea Ministerului Finanțelor ([aici](#))

Evoluția numărului de întreprinderi active¹⁷, cu sediul înregistrat în municipiul Carei, din ultimul deceniu, indică o evoluție pozitivă. Astfel, dacă în anul 2012 numărul întreprinderilor active la nivelul municipiului Carei a fost de 594, până în anul 2020 numărul acestora a înregistrat o creștere de circa 14%, atingând numărul de 679.

¹⁷ Întreprindere activă este definită ca una care are bilanț depus pe anul analizat, iar cifra de afaceri a fost nenulă.

Figura nr. 4 Evoluția întreprinderilor



Sursa datelor: Oficiul Național al Registrului Comerțului ([aici](#))

În ceea ce privește structura economiei locale din perspectiva mărimii întreprinderilor (exprimată prin numărul mediu de angajați), tabelul de mai jos relevă faptul că ponderea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici rămâne la un nivel foarte ridicat, de peste 97% din totalul unităților economice înregistrate la nivel local. În perioada 2012-2020 se observă o stabilitate în ceea ce privește numărul întreprinderilor mici, medii și mari. Însă, în cazul microîntreprinderilor se observă o fluctuație relativ mare în numărul acestora. Astfel, dacă în anul 2012 la nivelul municipiului Carei își desfășurau activitatea 499 microîntreprinderi, în anul 2016 numărul acestora scade cu peste 16%, până la 416. După acest an se observă o tendință ascendentă a numărului microîntreprinderilor. De exemplu, în anul 2017 numărul agenților economici din categoria microîntreprinderi a înregistrat o creștere de peste 10% (ajungând la 460 microîntreprinderi), iar în 2018 creșterea a fost de aproape 12% (până la 515 microîntreprinderi), în vremece în 2019, respectiv 2020, creșterea anuală înregistrată a fost de aproape 7% (până la 550, respectiv 588 microîntreprinderi). Altfel spus, într-o perioadă de cinci ani numărul microîntreprinderilor a înregistrat o creștere de 41%, de la 416 la 588 microîntreprinderi.

Tabelul nr. 5 Evoluția întreprinderilor

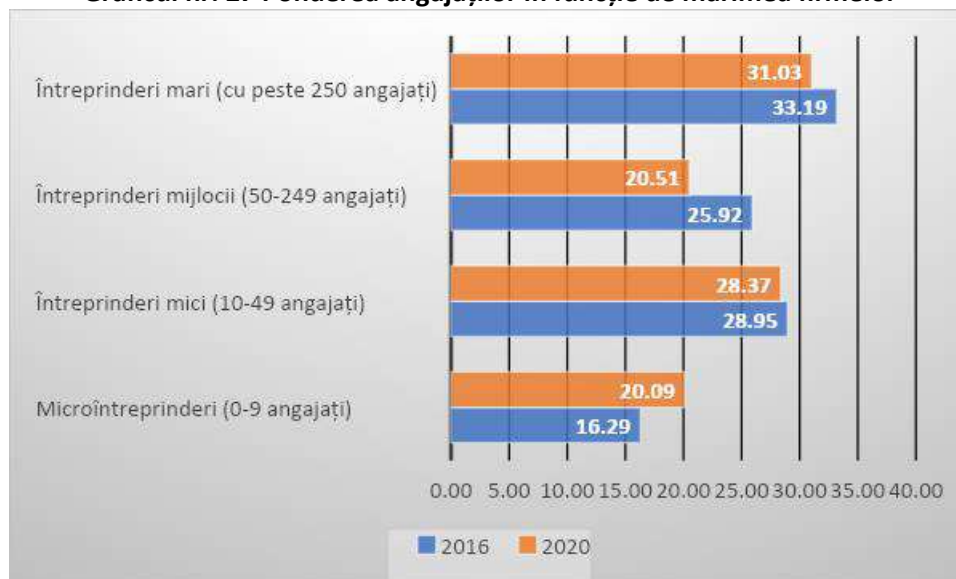
	2012	2016	2020
Microîntreprinderi (0-9 angajați)	499	416	588
Întreprinderi mici (10-49 angajați)	80	80	75
Întreprinderi mijlocii (50-249 angajați)	13	14	13
Întreprinderi mari (cu peste 250 angajați)	2	2	3
Total	595	513	679

Sursa datelor: Oficiul Național al Registrului Comerțului ([aici](#))

Creșterea numărului microîntreprinderilor din ultimii cinci ani a fost dublată de o evoluție pozitivă a contribuției acestor firme la ponderea cifrei de afaceri realizate la nivelul economiei locale, a numărului de persoane ocupate, dar și a altor beneficii în ceea ce privește calitatea vieții prin acces la bunuri și servicii disponibile populației. Astfel, dacă în anul 2016 microîntreprinderile realizau 7,91% (175,9 milioane lei) din totalul cifrei de afaceri a tuturor firmelor din municipiul Carei, în anul 2020 acestea au realizat 8,69% (235,25 milioane) din total cifrei de afaceri. În mod similar a existat și o creștere a ocupării: în perioada 2016-2020, prezentat în graficul de mai jos, se observă o creștere de aproape 20% a numărului de persoane ocupate în microîntreprinderi. La fel de semnificativ este că microîntreprinderile și-au dublat valoarea profiturilor realizate, de la aproximativ 15 milioane lei în anul 2016, la peste 31,6 milioane lei în anul 2020.

Din perspectiva ocupării, este de notat ponderea microîntreprinderilor cu zero angajați. Astfel, dacă în anul 2016, 23,26% din totalul microîntreprinderilor (97 de întreprinderi) aveau zero angajați, în anul 2020 ponderea acestora crește la 28,23% din totalul firmelor din aceeași categorie

Graficul nr. 27 Ponderea angajaților în funcție de mărimea firmelor



Sursa datelor: calcule proprii în baza datelor obținute din partea Ministerului Finanțelor ([aici](#))

Din perspectiva ocupării, este de notat ponderea microîntreprinderilor cu zero angajați. Astfel, dacă în anul 2016, 23,26% din totalul microîntreprinderilor (97 de întreprinderi) aveau zero angajați, în anul 2020 ponderea acestora crește la 28,23% din totalul firmelor din aceeași categorie (166 de întreprinderi).

Din perspectiva evoluției corelării dintre numărul de firme private active și numărul de persoane ocupate se observă că, deși, în perioada 2016-2020, numărul firmelor cunoaște o creștere de 32,36% (513 în 2016 și 679 în 2020), totuși numărul total al angajaților scade cu 4,16%. (5,983 în 2016 și 5,734 în 2020).

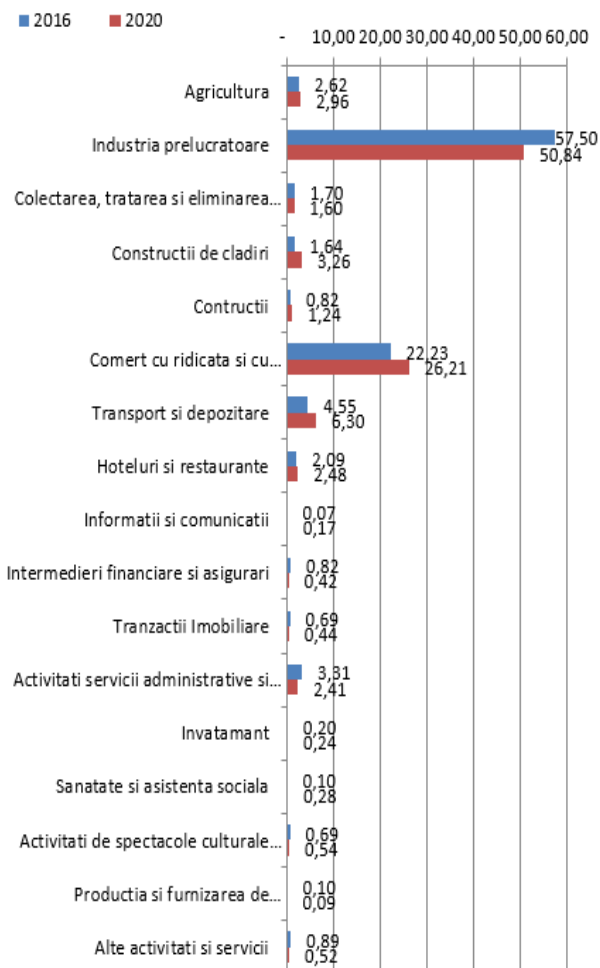
În ceea ce privește distribuția forței de muncă angajate, tabelul de mai jos, indică o concentrare semnificativă a acestora în sectorul industriei prelucrătoare. Astfel, în anul 2016 un procent de 57,5%

(3.440 persoane) din totalul angajaților în sectorul privat lucrau în unități economice cu activitate în domeniul industriei prelucrătoare. Cu toate că, în anul 2020 această pondere scade la o valoare de 50,84% (2.915 persoane), totuși sectorul industriei prelucătoare rămâne principala ramură de ocupare a forței de muncă. În perioada 2016-2020, firmele cu domeniu de activitate industria prelucătoare reprezentau aproximativ 12% din totalul firmelor active la nivel local (66 de firme în 2016 și 80 de firme în 2020).

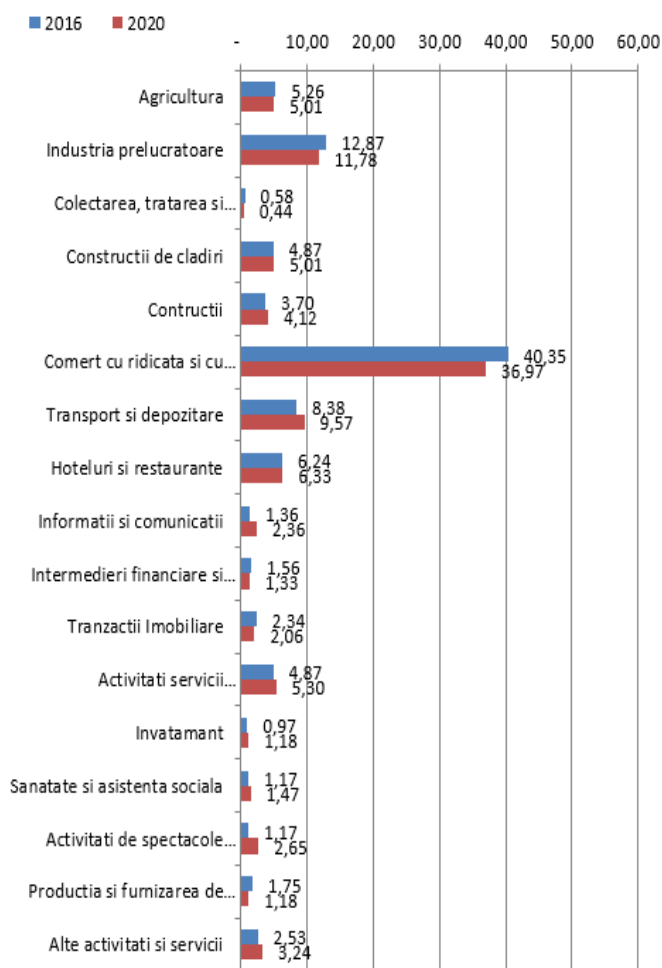
Deși domeniile comerțul cu ridicata și cu amănuntul și repararea autovehiculelor și motocicletelor reprezintă sectoarele cu ponderea cea mai ridicată a unităților economice, 40,35% (207 unități) în 2016 și 36,97% (251 unități) în 2020, totuși ponderea locurilor de muncă create la nivelul economiei locale era de 22,23% (1.330 de persoane) în 2016 și de 26,21% (1.503 de persoane) în 2020.

Nici unul din celelalte sectoare ale economiei locale nu depășește un grad angajare de peste 5% din totalul angajaților din economia locală. Cu toate acestea se observă că sectoarele Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, și Agricultură concentrează peste 5% din totalul firmelor înregistrate la nivel local.

Graficul nr. 29 Ponderea angajaților pe sector



Graficul nr. 30 Ponderea firmelor pe sector



Analiza structurii economiei locale din perspectiva ocupării și valorii cifrei de afaceri la nivelul anului 2020 relevă faptul că, deși cele 663 de microîntreprinderi și întreprinderi mici asigurau ocuparea a 48,47% din totalul angajaților din sectorul privat, acestea au contribuit doar cu 28,41% din totalul cifrei de afaceri realizate la nivelul unităților economice active. Mai mult, aceste întreprinderi au cumulat aproximativ 40% din totalul profitului înregistrat și 100% din pierderile realizate. Cifrele absolute sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 6 Analiza structurii economiei locale din perspectiva ocupării și valorii cifrei de afaceri

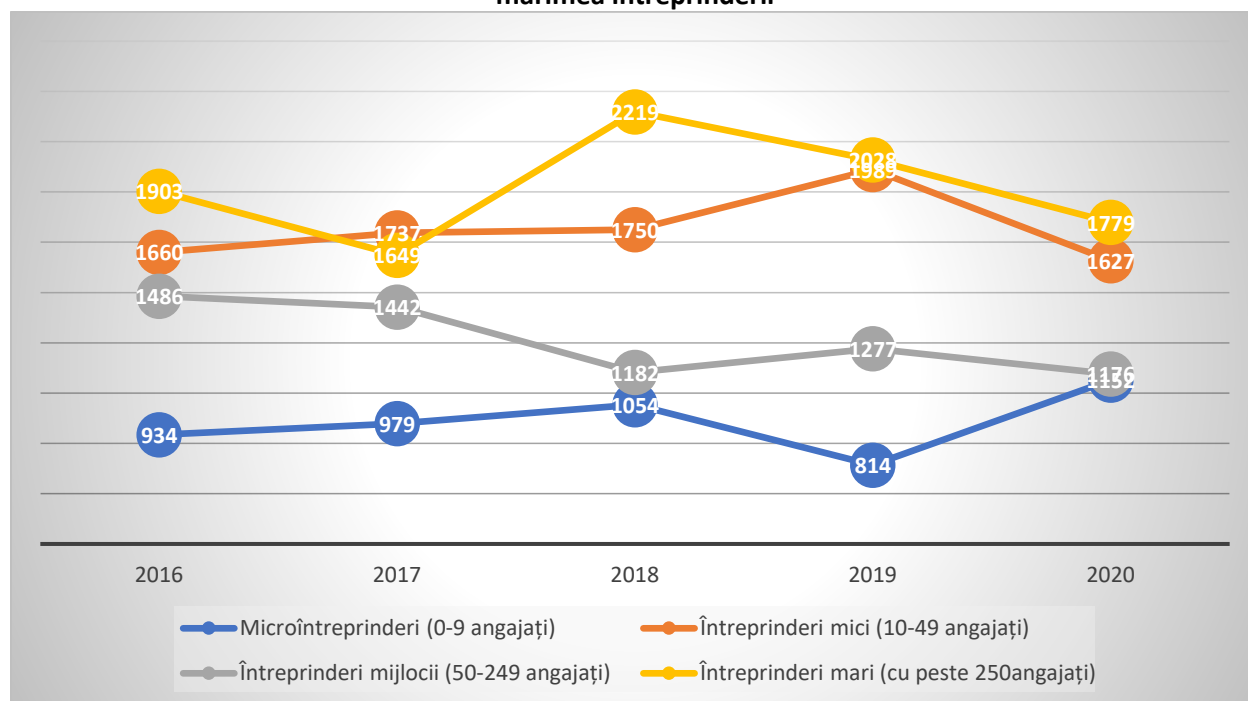
	Lei		
	Cifra de afaceri	Profit	Pierdere
Microîntreprinderi (0-9 angajați)	235,245,709	31,642,474	-7,139,470
Întreprinderi mici (10-49 angajați)	533,489,141	29,659,985	-1,263,794
Întreprinderi mijlocii (50-249 angajați)	1,074,143,747	46,060,737	0
Întreprinderi mari (cu peste 250 angajați)	863,280,795	45,534,287	0
Total	2,706,159,392	152,897,483	-8,403,264

Sursa datelor: calcule proprii în baza datelor obținute din partea Ministerului Finanțelor ([aici](#))

O categorie de o importanță deosebită o reprezintă cele 13 întreprinderi mijlocii care asigură 20% din locurile de muncă din sectorul privat, aproximativ 40% din total cifrei de afaceri realizate la nivelul economiei urbei și 30% din totalul profiturilor realizate. Cele trei întreprinderi mari asigură 31% din totalul ocupării din unitățile economice active, aproximativ 32% totalul cifrei de afaceri realizate la nivelul economiei urbei și aproximativ 30% din totalul profiturilor înregistrate.

În concluzie, economia locală este caracterizată de un **grad relativ ridicat de concentrare economică**.

Graficul nr. 31 Evoluția numărului de persoane ocupate pentru perioada 2016-2020, în funcție de mărimea întreprinderii



Din perspectiva structurii economiei locale, perioada celor cinci ani între 2016 și 2020 se caracterizează de o **transformare graduală a ponderii sectoarelor economiei**. De exemplu, cu toate că industria prelucrătoare rămâne principalul sector al economiei locale, se observă o scădere a ponderii relative a sectorului în economia totală locală. Adică, dacă în anul 2016 industria prelucrătoare reprezenta 51,89% din totalul cifrei de afaceri la nivel local, în anul 2020 această pondere scade la 39,53%. Scăderea ponderii sectorului are loc pe fundalul creșterii cifrei de afaceri de 7,83% în 2020 față de 2016, ajungând la valoarea de 1,15 miliarde lei. O tendință similară pentru sectorul de prelucrare se observă și în cazul profiturilor înregistrate de firme. De exemplu, dacă firmele cu activitate în domeniile prelucrătoare în anul 2016 înregistrau 58,94% din totalul profiturilor la nivelul economiei locale, în anul 2020 această pondere scade la 43,92%.

Analiza structurii economiei locale, pentru anul 2020, din perspectiva structurii sectoarelor economiei relevă că cele 80 de unități economice care își desfășoară activitățile în domeniul **industrii prelucrătoare** au asigurat 50,5% din totalul locurilor de muncă din sectorul privat (2.915 de locuri de muncă), au realizat 39,53% din cifra de afaceri la nivelul urbei și au raportat 43,9% totalul profiturilor. Exprimat în valori absolute, cifra de afaceri la nivelul sectorului a fost de 1,07 miliarde lei, iar totalul profiturilor de 67,1 milioane lei. O pondere semnificativă la nivelul sectorului, dar și al întregii economii locale, le au cele trei unități economice cu peste 250 de angajați. Astfel, acestea au realizat 80% din totalul



cifrei de afaceri și 67,8% din totalul profiturilor. La nivelul întregii economii locale, ponderea celor trei unități economice pe baza cifrei de afaceri a fost de 31,9%, și tot ele au raportat 29,8% din totalul profiturilor înregistrate.

Al doilea sector economic ca mărime este cel al **comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor**. În anul 2020, în acest sector își desfășurau activitatea 251 de unități economice, 37% din totalul unităților la nivel local, cu un număr total de 1.503 angajați, adică 26,21% din totalul angajaților din sectorul economic privat la nivelul municipiului. Valoarea cifrei de afaceri la nivelul sectorului a fost de 1,35 miliarde lei, adică aproximativ 50% din totalul realizat la nivelul economiei locale. Însă, la nivel de profitabilitate, sectorul realizează un randament mai scăzut în comparație cu sectorul industriei prelucrătoare. Mai precis, la nivelul sectorului comercial s-a raportat realizarea unui profit total de 53,2 milioane lei, adică 34,8% din totalul profitului realizat la nivelul economiei locale. Se observă, însă, că tot în acest sector se realizează și cele mai mari pierderi, și anume 2,5 milioane lei, adică 30,1% din totalul pierderilor la nivelul tuturor ramurilor economiei.

Cele două sectoare au o importanță deosebită din perspectiva economiei locale. Ele subsumează 48,75% din totalul unităților economice înregistrate (331 firme), 77% din totalul locurilor de muncă din sectorul privat (4.418), 78,7% din totalul profitului declarat (120 milioane lei) și 48,4% din totalul pierderilor înregistrate (4 milioane lei).

Al treilea sector ca importanță este cel de **transport și depozitare**. Cele 65 de unități economice active în acest domeniu au asigurat 361 de locuri de muncă (6,3% totalul locurilor de muncă), au realizat o cifră de afaceri de 107 milioane lei (3,96% totalul cifrei de afaceri), 7,97 milioane lei profit (5,2% din totalul profiturilor) și 438 mii lei pierderi (5,22% din totalul pierderilor). Și în cazul acestui sector se observă existența unor lideri în domeniu. Astfel, cele două firme clasate în top au realizat 47,5% din totalul cifrei de afaceri la nivelul sectorului (51 milioane lei), iar primul clasat a realizat 40,9% din totalul profiturilor (3,25 milioane lei).

Al patrulea sector ca semnificație este **agricultura**. În anul 2020 cele 34 de unități economice active în domeniu ocupau aproximativ 3%, adică 170 de persoane, din totalul angajaților din economie, au realizat 3% din totalul cifrei de afaceri (82,9 milioane lei), 3,3% din totalul profiturilor (5,1 milioane lei) și 8,5% din totalul pierderilor (710 mii lei).

Aceste patru sectoare care au realizat, cumulativ, 96,44% din totalul cifrei de afaceri a unităților economice la nivelul economiei locale, ocupau 86,31% din totalul forței de muncă din sectorul privat și reprezentau 87,27% din totalul profiturilor și 62% din totalul pierderilor înregistrate.

Sistemul fiscal local. În vederea înțelegerii condițiilor locale ce determină realizarea funcției fiscale a autorității locale, propunem analiza indicatorilor aferenți execuției bugetului local, în baza prevederilor art. 57 alin (2[^]1) din legea 273/2006 și Metodologiei privind stabilirea indicatorilor cu privire la execuția bugetelor locale, cum urmează: 1) gradul de realizare a veniturilor, 2) gradul de realizare a veniturilor proprii, 3) gradul de finanțare din venituri proprii, 4) gradul de autofinanțare, 5) venituri proprii per capita, 6) gradul de realizare a impozitelor pe proprietate, 7) gradul de dependență a bugetului local față de

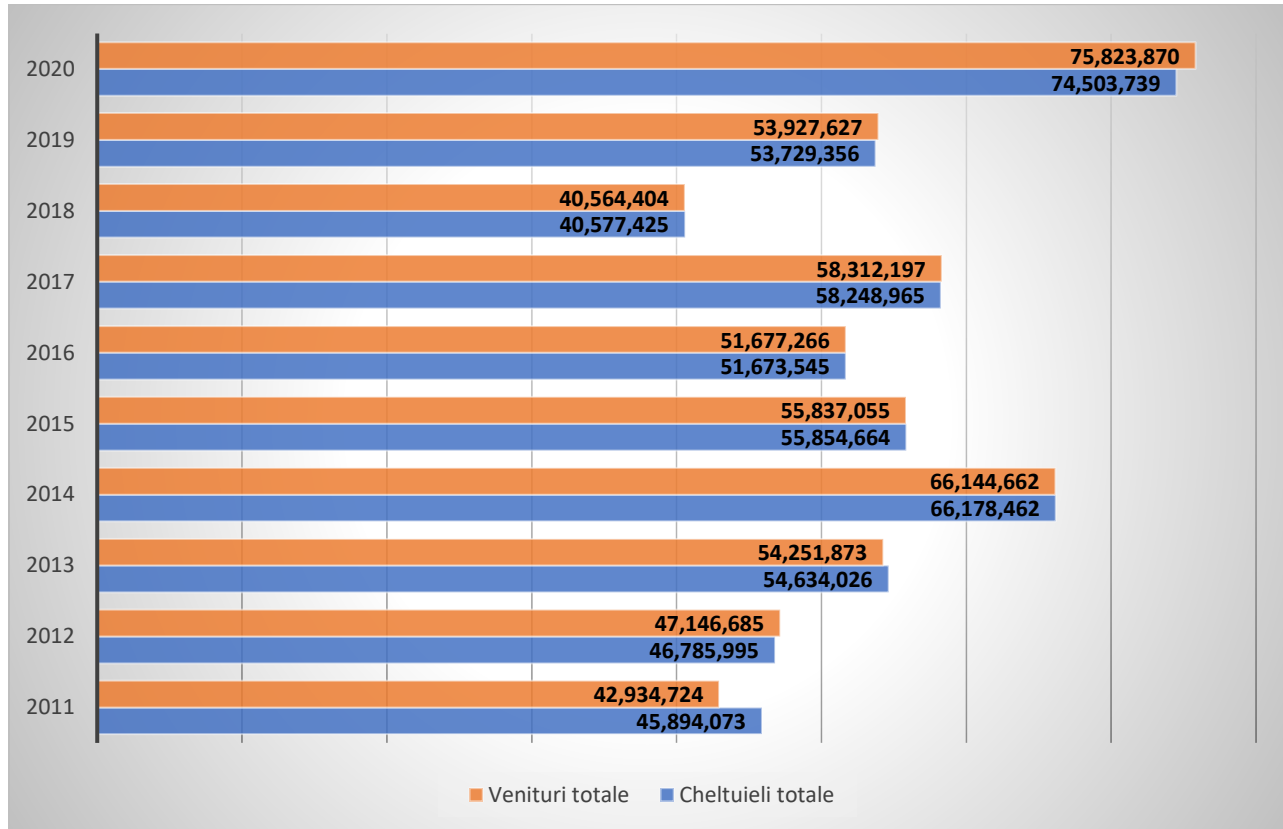


bugetul de stat, 8) gradul de autonomie decizională, 9) rigiditatea cheltuielilor, 10) ponderea secțiunii de funcționare, 11) ponderea secțiunii de dezvoltare, 12) ponderea serviciului datoriei publice locale, 13) deficitul funcției de funcționare, 14) deficitul secțiunii de dezvoltare, 15) ponderea veniturilor și cheltuielilor primite de la Uniunea Europeană și/sau alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări.

Pentru anul bugetar 2020, gradul de **realizare a veniturilor**, calculat ca diferența dintre prevederile anuale și realizările efective, conform Anexei 22 a Bilanțului municipiului Carei, a fost de 83,82%. Adică din prevederile anuale, pentru anul 2020, de 90.462.940 lei au fost realizate 75.823.870 lei. Principalele surse de realizare deficitară se observă în cazul subvențiilor de la alte nivele ale administrației publice (grad de realizare de 56%, deficit de 4,41 milioane lei) și cele aferente sumelor primite de la UE/ alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020 (grad de realizare de 76%, deficit de 8,55 milioane lei). În schimb, **gradul de realizare a veniturilor proprii** a fost de 94,26%, adică 30.364.538 lei.

Din perspectiva evoluției în timp a valorii bugetelor publice locale se remarcă o tendință crescătoare a valorilor veniturilor și cheltuielilor totale. Astfel, față de anul bugetar 2011, când valoarea veniturilor totale erau de 42,93 milioane lei, în anul bugetar 2020 datele de execuție indică venituri totale de 75,82 milioane lei. În mod similar, cheltuielile bugetare au înregistrat creșteri semnificative, adică, dacă în 2011 cheltuielile totale însumau valoarea de 45,89 milioane lei, în anul 2020 acestea erau de 74,50 milioane lei.

Graficul nr. 34 Valoarea veniturilor și cheltuielilor totale

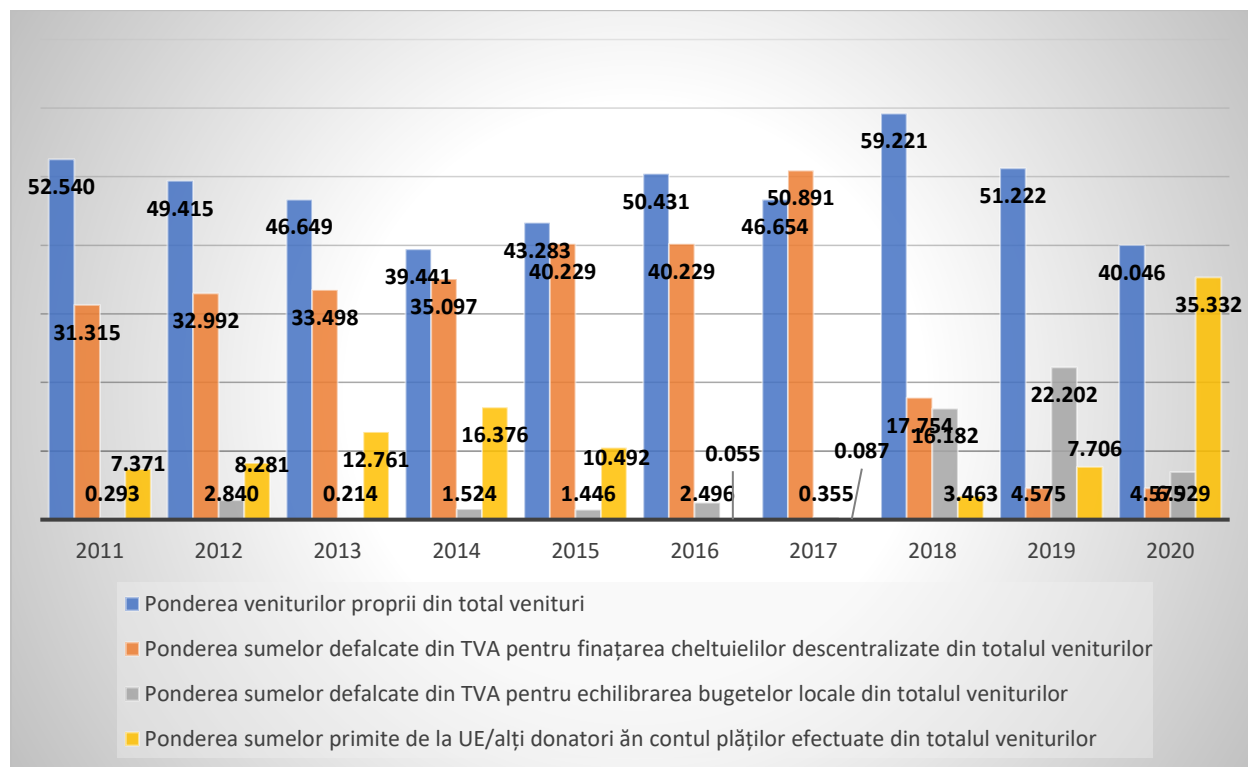


Gradul de finanțare din venituri proprii potrivit realizărilor pentru anul de execuție bugetară aferentă anului 2020 a fost de 40%, iar **gradul de autofinanțare**, venituri proprii încasate, exclusiv cote, raportate la sume total încasate, a fost de 14,9%.

Valoarea **veniturilor proprii per capita** la nivelul municipiului Carei pentru anul 2020 a fost de aproximativ 1.250 lei. Această valoare excede media ultimilor zece ani cu aproape 20%, ceea ce indică o creștere a bazei de taxare proprii, precum și menținerea unui grad ridicat de realizare a veniturilor proprii. **Gradul de realizare a veniturilor din impozitele și taxe pe proprietate** (clădiri și terenuri) a fost de 86,85%.

Din perspectiva valorilor absolute ale veniturilor proprii realizate, pentru perioada 2011-2020, se observă o creștere de 244,76%, ajungându-se în anul 2020 la realizarea de venituri proprii în valoare de 18,53 milioane lei (față de 7,57 milioane lei în anul 2011).

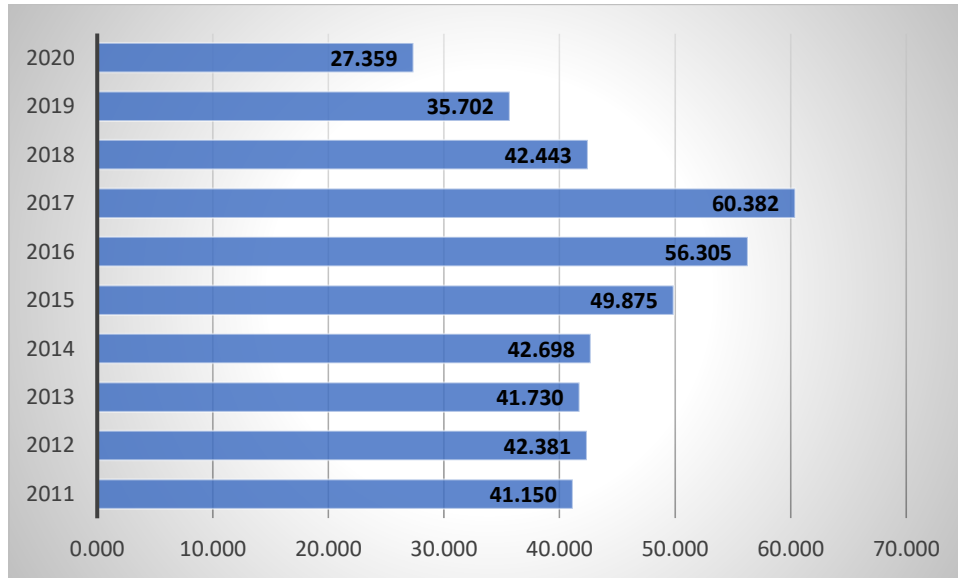
Graficul nr. 35 Structura ponderii veniturilor după sursa acestor



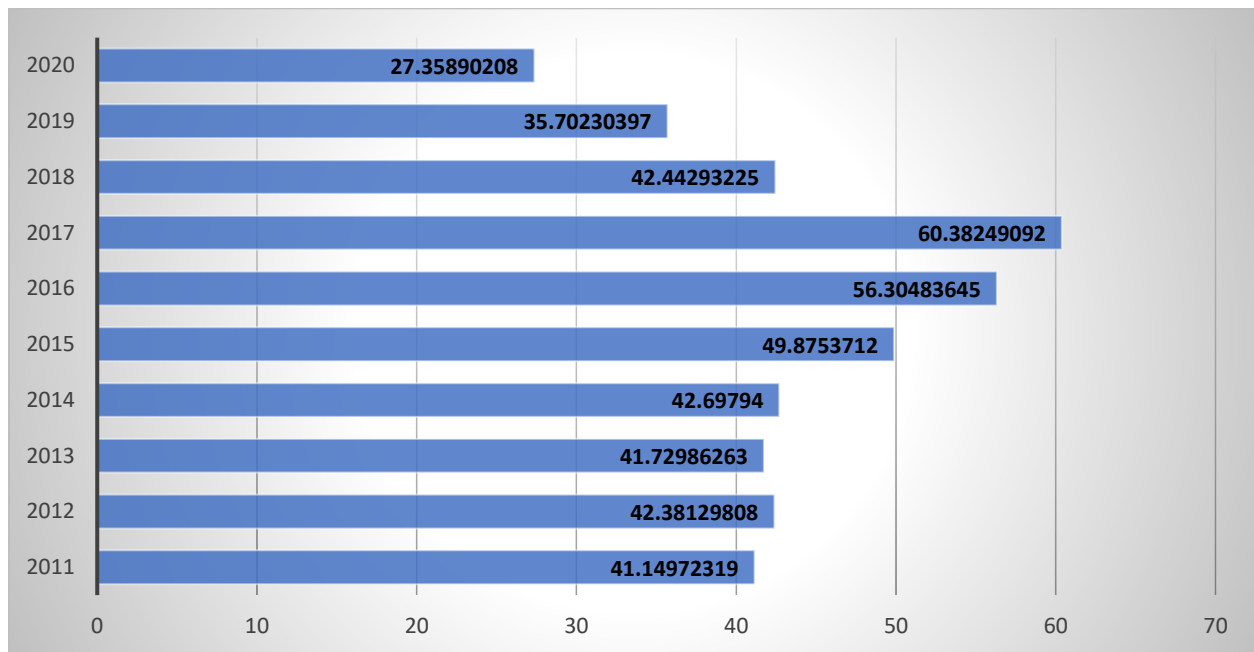
Gradul de dependență a bugetului local al municipiului Carei față de bugetul de stat în anul 2020 a fost de 7,31%, însă prin excluderea veniturilor primite de la Uniunea Europeană și/sau alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări această cotă devine 18,27% din venituri. Aceste valori indică un grad de autonomie decizională relativ mare.

Rigiditatea cheltuielilor autorității locale în anul 2020 a continuat evoluția pozitivă și a înregistrat o valoare de 27,36%. Astfel, bugetul autorității locale a continuat procesul de reducere a rigidității cheltuielilor față de anii precedenți, de exemplu 35,7% în 2019, 42,44% în 2018 și 60,38% în 2017.

Rigiditatea cheltuielilor la nivelul UAT Municipiul Care



Graficul nr. 36 Evoluția cheltuielilor





UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

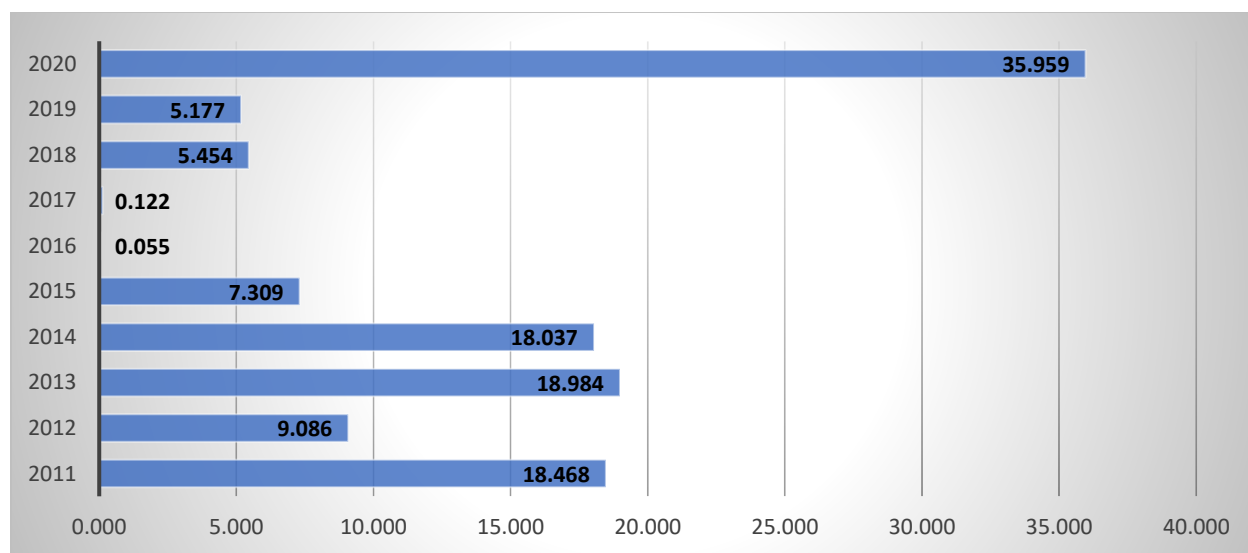


Instrumente Structurale
2014-2020

Ponderea **secțiunii de funcționare** pentru anul bugetar 2020 a fost de 55,49%, iar ponderea **secțiunii de dezvoltare** pentru aceeași perioadă a fost de 44,51%. Această pondere balansată între cele două secțiuni indică realizarea unor investiții de anvergură în dezvoltarea infrastructurii publice. De exemplu, categoria de cheltuieli *Locuințe, servicii și dezvoltare publică* cuprinde cheltuieli de 18,81 milioane lei din Fondul European de Dezvoltare Regională (contribuție națională și finanțare externă nerambursabilă) pentru reabilitarea termică a clădirilor. Această sumă reprezintă 56,73% din totalul secțiunii de dezvoltare pentru anul bugetar 2020.

Pentru perioada 2011 – 2020, media **ponderii veniturilor primite de la Uniunea Europeană și/sau alți donatori** în contul plăților efectuate și prefinanțări a fost de 11,87% din totalul veniturilor autorității publice locale. Graficul de mai jos indică variații semnificative anuale în valorile fondurilor nerambursabile în contul plăților și prefinanțărilor.

Graficul nr. 37 Media ponderii veniturilor primite de la Uniunea Europeană și/sau alți donatori



Dezideratele mai sus menționate se realizează prin cele trei categorii de funcții (fiscală, extrafiscală, socială) și măsuri specifice aferente fiecăreia se aplică în mod specific contextului societal local. De exemplu, în secțiunea bazele economiei urbane locale s-a trecut în revistă aspectul comportamentului economic la nivelul municipiului Carei. Această analiză a relevat o comunitate cu un spirit antreprenorial ridicat și o structură economică diversificată, rezilientă, care asigură un nivel ridicat de ocupare, dar și o bază de venituri substanțiale disponibile autorității publice locale pentru realizarea unor programe și acțiuni care să sprijine în mod direct solidaritatea și coeziunea socială pe plan local.

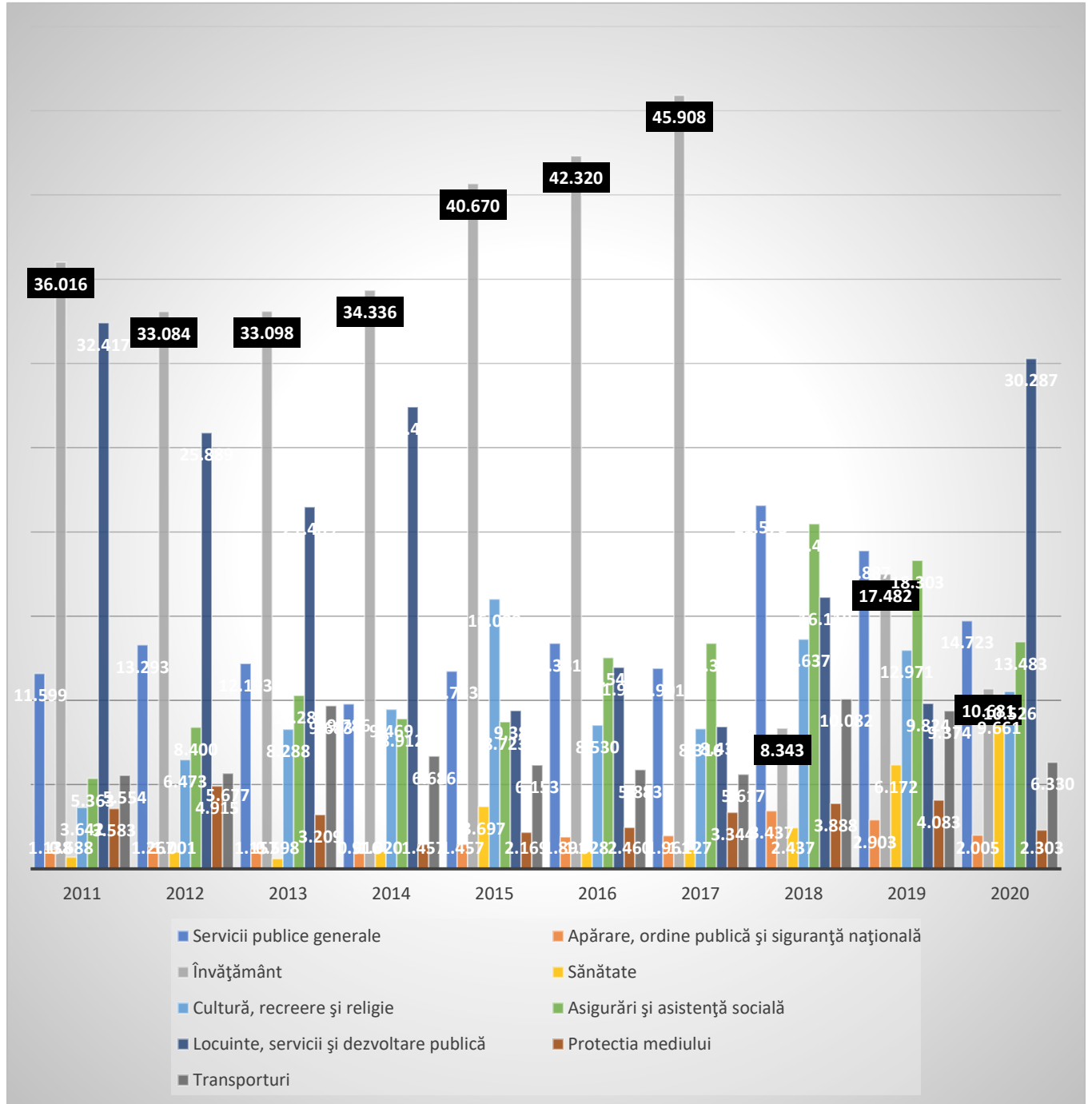


Analiza sistemului fiscal local relevă o autoritate publică eficientă, care asigură un grad înalt de realizare a veniturilor proprii și, astfel, creează premisele asigurării serviciilor publice și adoptarea unor măsuri și acțiuni specifice contextului economiei și vieții socio-culturale.

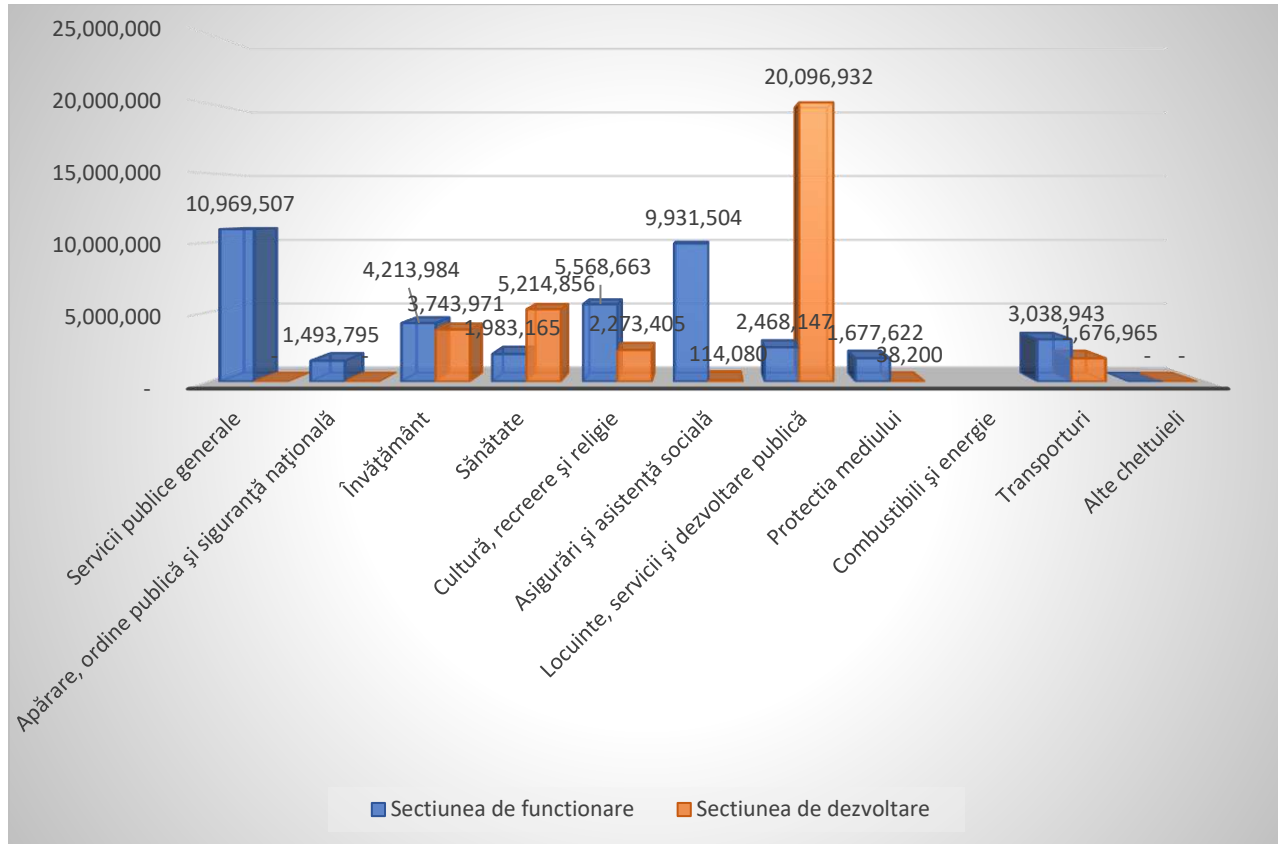
Astfel, se poate estima un efect direct asupra bugetelor gospodăriilor beneficiare prin asigurarea transferului de putere de cumpărare între diferite domenii ale activității economico-sociale sau între diferite categorii sociale cu scopul creșterii bunăstării locale prin distribuția echitabilă a oportunităților și aplicarea măsurilor de solidaritate socială.

Un alt element important este cel al ponderii ridicate a costurilor aferente funcționării serviciilor publice. De exemplu, conturile de execuție ale instituțiilor publice – cheltuieli (în anexă), pentru anul 2020, relevă că aproximativ 9% din totalul costurilor de funcționare a serviciilor și instituțiilor publice, adică aproximativ 3,7 milioane lei, reprezintă costul anual al încălzirii și asigurării iluminatului acestora.

Graficul nr. 39 Cheltuieli totale



Graficul nr. 40 Bilanțul cheltuielilor după secțiune



Între 5-7% din totalul cheltuielilor publice locale se alocă acoperirii costurilor de consum energetic (iluminat public, încălzirea instituțiilor publice etc.). De exemplu, costul energetic al instituțiilor de învățământ, la nivelul municipiului, în anul 2020, a fost de 1 milion lei. Costurile asigurării iluminatului public avea o valoare comparativ similară. 9-10% din totalul cheltuielilor de funcționare erau costuri de consum energetic, în timp ce 56,73% din totalul secțiunii de dezvoltare, adică 18,8 milioane lei, din Fondul European de Dezvoltare Regională (contribuție națională și finanțare externă nerambursabilă) era destinată pentru reabilitarea termică a clădirilor.

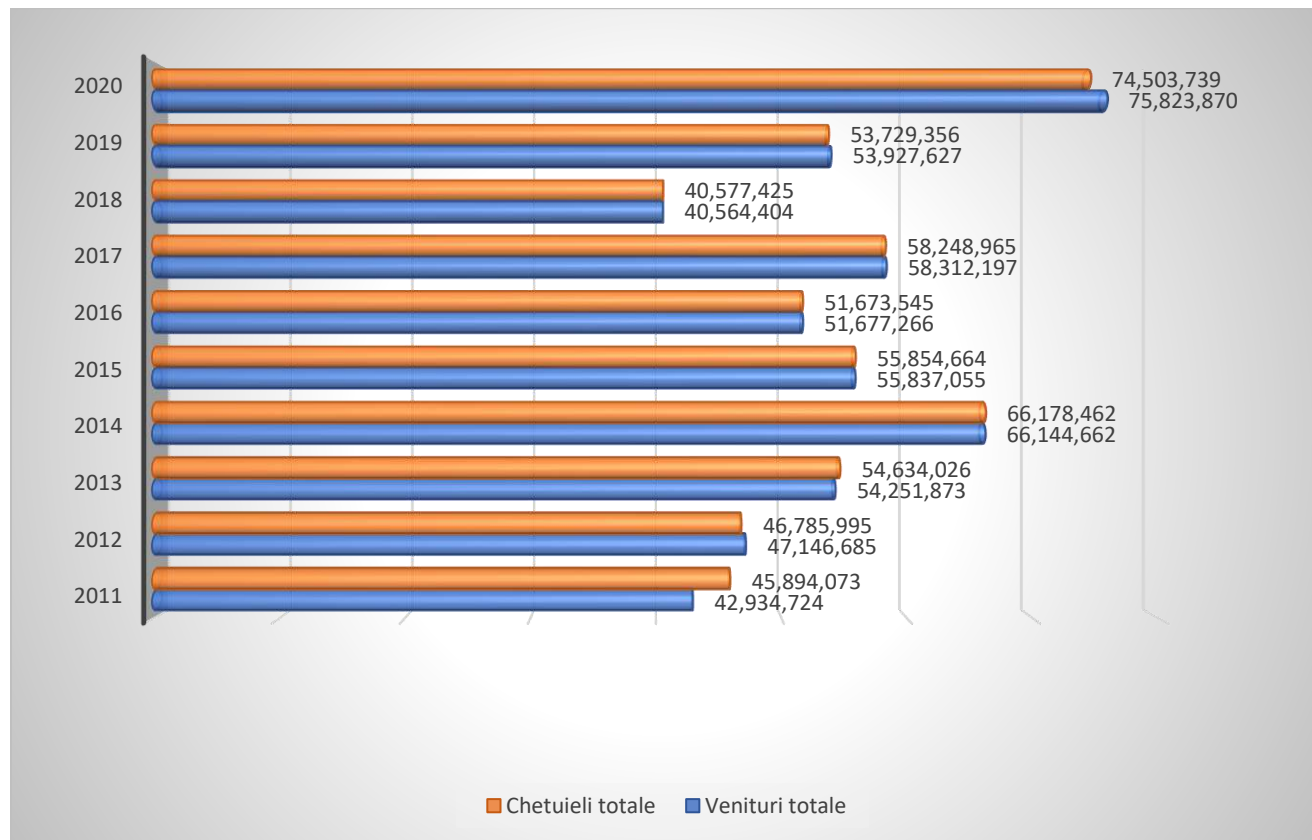
Regenerare și relansare economică prin mecanisme de modelare fiscală. Cheltuielile bugetare și impozitele au un rol în stabilizarea economiei și crearea premiselor dezvoltării economiei locale. Prin asigurarea cheltuielilor pentru investiții publice și alte cheltuieli de investiții finanțate din fonduri publice locale, autoritatea locală creează bunuri publice care acționează ca stimulent pentru economia locală și contribuie la diversificarea activităților economice și serviciilor prin favorizarea inovării, creșterii economice și bunăstării sociale, ce constituie principalul mecanism de dezvoltare locală. O diversitate a

ramurilor și activităților economice în economia locală constituie efecte de externalitate potrivită prin diversificarea cunoștințelor și transferul acestora între domenii diferite.

Susținerea acestor procese de articulare a economiei locale necesită identificarea unei fiscalizări optime care să asigure echilibrul dintre valoarea taxelor, impozitelor și asigurarea investițiilor publice și serviciilor cu caracter special distribuite prin intermediul autorității locale și care răspund nevoilor sociale de tip educațional, învățământ, sănătate, justiție etc.

În cazul acestor investiții (secțiunea de dezvoltare), estimarea valorilor ratelor de rentabilitate financiare, economice și sociale utilizate la bugetarea și asigurarea capitalului pentru proiecte de investiții publice constituie un instrument larg răspândit pentru stabilirea oportunității, precum și pentru prioritizarea investițiilor.

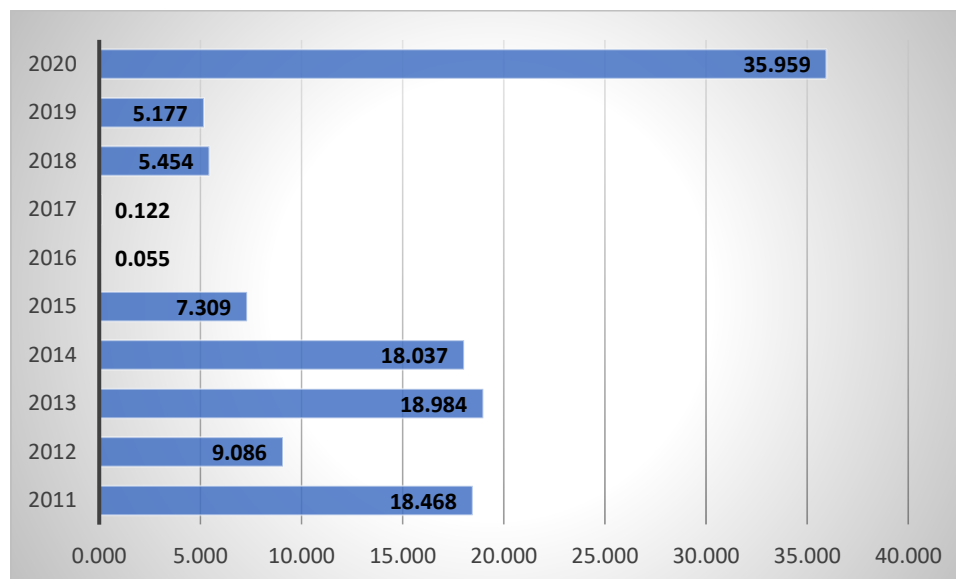
Graficul nr. 41 Evoluția execuției veniturilor și cheltuielilor totale pentru UAT Municipiul Carei, 2011-2020





Cu toate că se observă un grad de finanțare din venituri proprii ridicat și o evoluție pozitivă a veniturilor publice, acestea sunt inferioare necesarului pentru acoperirea tuturor costurilor de funcționare a serviciilor publice locale. Astfel, sumele defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul municipiului și sumele defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale ocupă un rol important în echilibrarea situațiilor bugetare locale. Pentru a răspunde acestei provocări, autoritatea locală a dezvoltat capacități instituționale și financiare de absorbție a resurselor financiare alocate din Fondurile Structurale, în vederea realizării unor investiții strategice la nivel local. Datele din conturile de execuție indică existența unor mecanisme și programe de investiții susținute din programe de investiții publice din programe naționale și fonduri publice nerambursabile. Aceste programe de investiții acționează și produc efecte de pârghie de dezvoltare economică și socială.

Ponderea sumelor primite de la UE/ alți donatori în contul plăților efectuate și pre-finanțări din totalul veniturilor UAT Municipiul Carei

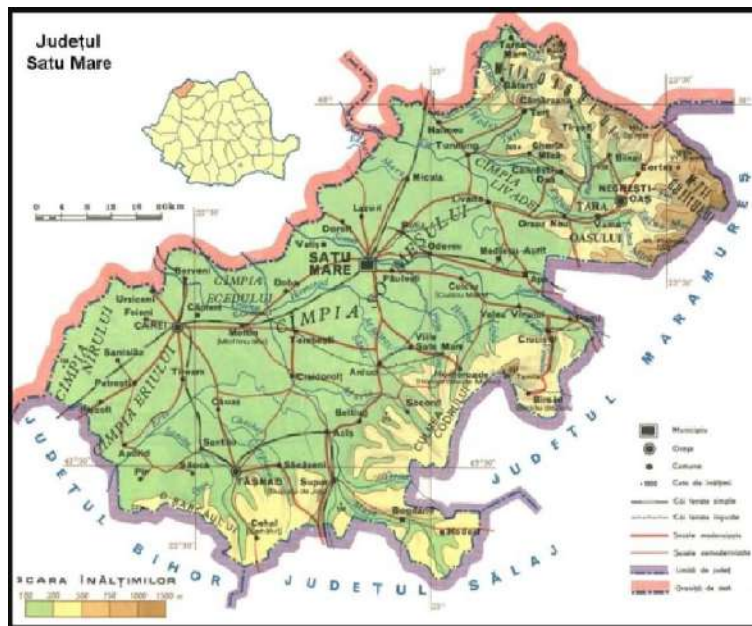


2.3. Profil spațial și funcțional

Poziția geografică și accesibilitatea. În spațiul teritorial românesc, municipiul Carei este un oraș de mărime medie care s-a dezvoltat în NV țării. Așezarea geografică este dată de intersecția coordonatelor geografice ale paralelei de 47° 41' latitudine nordică cu meridianul de 22° 28' longitudine estică.

Apartinând județului Satu Mare, localitatea este amplasată la SV de municipiul reședință de județ Satu Mare (figura 1). Municipiul Carei se află în apropiere de graniță cu Ungaria (7,9 km), tranzitarea făcându-se pe Drumul național 1 F (DN1F Cluj-Zalău/Sălaj-Tășnad/Satu Mare-Carei) prin punctul de frontieră în regim de trafic internațional Urziceni, spre orașul maghiar Mérk-Vállaj.

Figura nr. 5 Așezarea geografică a municipiul Carei în județul Satu Mare și România



Sursa: <https://pe-harta.ro/satu%20mare/>

Municipiul Carei are în administrație o singură localitate – Ianculești aflată în SV șoselei de centură a orașului. Șoseaua de centură se află în sudul Careiului și deservește drumul european E671. În centrul orașului acesta se intersectează cu drumul național DN1F și drumul județean DJ 108M.

Accesibilitatea se face prin drumul european E671 care asigură legătura între județul Timiș și județul Satu Mare străbătând teritoriul județelor Arad și Bihor. De la Satu Mare E671 se suprapune cu drumul național DN 19A până la orașul Livada, unde se termină. În municipiul Satu Mare, E671 se intersectează cu drumul european E81 arteră de circulație care face legătura dintre Ucraina și România, prin punctul de frontieră Halmeu.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Drumul național DN19 asigură legătura localităților din vestul țării între Oradea (județ Bihor) și nord Sighetu Marmăției (județ Maramureș), traversând orașele bihorene Valea lui Mihai și Săcueni și orașele sătmărene: Carei, Satu Mare, Livada și Negrești-Oaș.

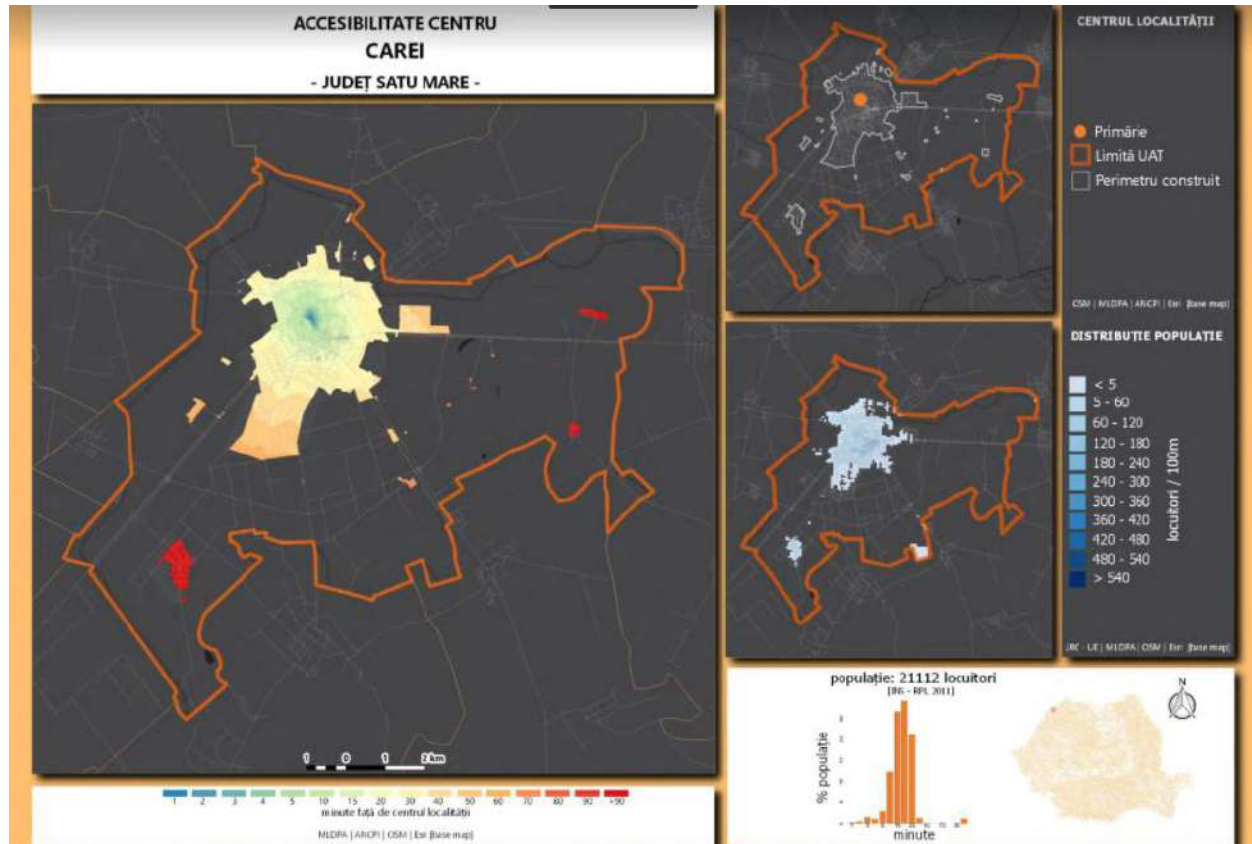
Drumurile județene care leagă localitățile/comune apropiate de municipiul Carei sunt: DJ196B – ramificat din DN1F spre localitățile Foieni și Ciumești (în vest), iar spre sud drumul județean DJ108 face legătura între orașele Tășnad, Andrid și Carei.

Zona de acțiune este cuprinsă, în totalitate, în intravilan și cuprinde o suprafață de aproximativ 1.010 ha și o populație stabilă de 14.596 de locuitori (69% din populația totală a municipiului). Aceasta este reprezentată de trei zone cu țesut urban diferit și cu probleme/nevoi specifice:

- a) zona centrală/centrul istoric al municipiului;
- b) cartierele cu țesut tradițional – case individuale de locuit (Grădina Viilor 1,2,3; Căpleniilor, Uzinei);
- c) cartierele de locuințe colective – Eliberării, Republicii, 25 Octombrie.
- d) Satul aparținător Ianculești

Zona centrală – cuprinde teritoriul dintre străzile Petofi Sandor, 25 octombrie, Piața Avram Iancu, Corneliu Copos, Iuliu Maniu și Someș. Această zonă este denumită și ca zonă istorică, care în secolul al XV-lea se întindea de la castelul actual (o casă de piatră a nobililor Károlyi), până la biserica romano-catolică (fosta biserică Mindenszentek – Omnia Sancti), existentă deja în secolul al XIV-lea. În această zonă sunt amplasate cele mai multe obiective de patrimoniu construit și atracții turistice din municipiu, precum și majoritatea instituțiilor publice și serviciilor de interes 202 general, inclusiv Primăria Municipiului Carei, Castelul Karoly și Parcul Dendrologic aferent acestuia, Casa Memorială „Kafka Margit”, Biserica Catolică Kalazanci Szent Jozsef, Biserica Ortodoxă „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, Biserica Reformată, Biserica Greco-Catolică „Înălțarea Domnului”, Biserica Romano-Catolică „Coborârea Sf. Duh”, Sinagoga, Parcul Kossuth, unități de învățământ (Liceul Romano-Catolic, Grupul Școlar „Simion Bărnuțiu”, Colegiul Tehnic „Iuliu Maniu”, Școala Generală 1, Școala Generală–Vasile Lucaciu”, Grădinițele nr. 1,2,3 și 6, a maicilor piariste, Clubul Elevilor), Parchetul și Judecătoria, instituții culturale (Teatrul/Casa de Cultură și Biblioteca Municipală), agenții bancare, sedii ale partidelor politice, restaurante, magazine, sediul poliției, ambulatoriul, monumente de for public (Statuia lui Petofi Sandor, lui Simion Bărnuțiu, a scriitoarei Kafka Margit, a lui Karoly Gaspar, Monumentul Holocaustului, etc.) Strada 1 decembrie 1918, care începe de la șoseaua Oradea – Satu-Mare și se întinde până la biserica romano-catolică actuală, este de asemenea inclusă ca ansamblu urban în categoria monumentelor istorice de categoria B, fiind în mod tradițional o axă culturală și comercială a municipiului, cu potențial de transformare în zonă de promenadă.

Figura nr. 6 Accesibilitate centru Carei



Sursa: Bază de date realizată de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației împreună cu Banca Mondială, <https://drive.google.com/file/d/17ydWUDUCeQnraHsqmKQwRu0Tm5GYJXuo1/view>

Centrul istoric al municipiului Carei reprezintă nu doar spațiul cel mai important din punct de vedere administrativ și social, ci și principalul pol de atracție pentru turiștii care caută să își satisfacă nevoia de cunoaștere și de îmbogățire a cunoștințelor, prin prisma unor obiective turistice de factură civilă, cultural-istorică iar cele două cartiere sunt importante datorită densității mari de locuitori prezenți. Funcția de locuire a zonei este una relativ restrânsă (1.693 de locuitori, 11,60 % din populația totală), fiind alcătuită din locuințe individuale.

Cartierele cu țesut urban tradițional: s-au dezvoltat organic în jurul nucleului central, cu precădere în secolele al XIX-lea și al XX-lea. Acestea se extinde mai ales în zona de la nord de centrul istoric și până la calea ferată, cea de la est și de la sud de aceasta, până la limita intravilanului. Acestea au o funcțiune dominantă de locuire (9.086 de locuitori, 43% din populația totală a municipiului), cu locuințe individuale cu regim de înălțime P sau P+1, cu un grad ridicat de verde (grădini) și cu o densitate relativ redusă a 203 locuirii.



Către nord, sud și est aceste cartiere se învecinează cu ansambluri de locuințe colective, construite cu precădere în anii 70 și 80 ai secolului trecut, granițele dintre acestea fiind adesea inestetice, prin prisma diferențelor de țesut și de înălțime. În partea de sud-vest există o zonă rezidențială în curs de dezvoltare (Viile Careiului), cu locuințe noi, dar cu un grad mai redus de dotare (reprezintă 64,11%).

Cartierele de locuințe colective – au fost construite în perioada comunistă, găzduind preponderent populația venită din alte localități care activa în cadrul întreprinderilor din municipiu. Acestea sunt dispuse în radial, în sudul (Eliberării, 25 Octombrie) și nordul nucleului central (Republicii), cele din partea est (Mihai Viteazu I și Mihai Viteazu II) fiind supuse unui amplu proces de regenerare în cadrul unui proiect din PIDU 2007-2013 și implicit excluse din zona de acțiune a PIDU pentru următoarea perioadă de programare. Deși ocupă o suprafață restrânsă din intravilanul municipiului, aceste trei cartiere concentrează o populație numeroasă (3.208 locuitori, 21,98 % din total).

Satul Ianculești – un sat de moși, aparținând de administrația locală a municipiului Carei. Localitatea este așezată la o distanță de cca. 9 km de Carei, cu funcție predominantă locuire. În Ianculești există singurul luciu de apă din zona Careiului, de aprox. 5,5 ha. Satul a fost înființat în anul 1925 de către 99 de familii venite din Munții Apuseni, din județele: Cluj, Alba și Turda, din vestitele localități Alba Iulia, Albac, Horea Arada, Scărișoara și altele. În total însumau 520 de persoane. În prezent, satul Ianculești are 337 de locuitori (2,31% din totalul zonei de intervenție), conform datelor ultimului recensământ al populației din anul 2011.

La nivelul regiunii Nord-Vest se remarcă o concentrare a activităților economice și implicit a locurilor de muncă în orașe, în special în orașele mari. Acestea devin centre regionale în detrimentul teritoriilor înconjurătoare care pierd atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere social, forța de muncă migrând spre centru – sursa locurilor de muncă. Această realitate privind relația strânsă dintre centrele urbane și teritoriile adiacente, bazată pe oferta de locuri de muncă, oportunități legate de educație și oferta serviciilor (publice sau private), a dus la conturarea așa numitelor zone urbane funcționale (ZUF)i. Conform studiului „Cadru metodologic pentru implementarea eficientă a activităților de dezvoltare urbană durabilă” (Banca Mondială, 2015), unul dintre criteriile de definire a teritoriilor adiacente este ca cel puțin 15% din populația angajată să aibă locul de muncă în centrul urban focalizator.

Zonă urbană funcțională reprezintă teritoriul constituit dintr-unul sau mai multe centre urbane polarizatoare și una sau mai multe unități administrativ-teritoriale de bază contigue cuprinse în zona de navetism a acestuia/ acestora, în cadrul căreia s-au dezvoltat relații de cooperare pe multiple planuri. (Metodologia de elaborare a Strategiei de dezvoltare teritorială zonală periurbană/ metropolitană, MDLPA, 2020)

Tabel 7 Zonele funcționale aferente municipiului Carei

CAREI		
136526	Municipiu, altul decât reședința de județ	Carei
136553	Comună	Căpleni
136768	Comună	Andrid
137032	Comună	Berveni
137292	Comună	Căuaș
137728	Comună	Foieni
139107	Comună	Tiream
139250	Comună	Urziceni
179677	Comună	Câmin

Sursa: Componenta Zonelor Urbane Funcționale din România
din <https://www.mdpla.ro/uploads/articole/attachments/617a9ceee9feb358978062.pdf>

Pentru intervenții integrate în zone urbane marginalizate (ZUM-uri), Comisia Europeană a creat mecanismul DLRC – Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității, care presupune crearea unui parteneriat local din diferiți actori relevanți pentru realizare unei Strategii de Dezvoltare Locală dedicată zonelor marginalizate și pentru managementul intervențiilor propuse. Teritoriul delimitat al Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL), conform Anexei 1 și 5 la Strategia de Dezvoltare Locală Socială a Municipiului Carei Plasată Sub Responsabilitatea Comunității, este reprezentat de întregul teritoriu al municipiului Carei, cu o populație totală de 21.112 locuitori. Teritoriul SDL este alcătuit din trei zone marginalizate: (1) ZUM Danko Pista; (2) ZUM Iuliu Maniu – Doina; (3) ZUM Dr. Marinescu – Eliberării, împreună cu zonele urbane funcționale aferente, având suprafața de 10.231 hectare.

ZUM 1 Dankó Pista este delimitată la Nord de calea ferată, la Sud de strada Uzinei, la Est de strada Independenței, iar la Vest de strada Bălților. Această zonă se află la periferia orașului, la ieșirea către comunele Foieni și Urziceni, respectiv către punctul de trecere al graniței române-maghiare de la Urziceni. Este o zonă de case, dintre care o parte sunt locuințe sociale (pe strada Uzinei), respectiv locuințe de necesitate (pe strada Independenței), iar o altă parte este compusă din casele construite de familiile care le locuiesc, respectiv descendenții acestora, însă actele de proprietate în cele mai multe cazuri nu sunt actualizate/ disponibile.

ZUM 2 Iuliu Maniu – Doina este delimitată la Nord de strada Iuliu Maniu, la Sud și Vest de strada 1 Decembrie 1918, iar la Est de strada Kaffka Margit. O parte a străzii 1 Decembrie 1918 este pietonala din centrul orașului, cu numeroși agenți economici, în principal magazine, restaurante și terase. În cadrul zonei, respectiv la marginea ZUM 2, se află numeroase instituții publice: teatrul, casa de cultură, Liceul Iuliu Maniu, biserica și parohia ortodoxă, respectiv greco-catolică, biblioteca municipală, cantina de ajutor



social, Judecătoria și Primăria. O mare parte a familiilor din zona centrală care se află într-o situație defavorizată locuiesc într-unul din cele două blocuri apropiate. Apartamentele funcționează pe post de locuințe de necesitate.

Prima clădire (Str. Doina, nr. 15) este una veche de peste 100 de ani, iar în cadrul acesteia au funcționat mai multe instituții (internat pentru elevi, azil de bătrâni). Acum locuiesc aici aproximativ 30 de familii. Din paleta de utilități disponibile, doar electricitatea este furnizată separat fiecărei gospodării. Apa potabilă este disponibilă în curtea interioară a blocului. A doua clădire (Str. Iuliu Maniu, nr. 10) este un bloc care a servit drept internat de locuit elevilor care frecventau cursurile fostului Liceu Agroindustrial. Clădirea este locuită de aproximativ 50 de familii. Ambele clădiri se află într-o stare avansată de deteriorare. Ambele clădiri dispun de sistem de electricitate, respectiv de câte o cișmea comună. În ambele cazuri, spațiile sanitare sunt comune pentru mai multe familii.

ZUM 3 Dr. Marinescu – Eliberării Delimitare: ZUM 3 este delimitată la Nord și Est de strada Armatei Române, iar la Sud de strada Ion Ghica. Strada Tireamului poate fi considerată o axă pe părțile căreia se află cele două subzone:

1. Ultimele străzi de pe partea stângă a străzii Tireamului (dacă ne aflăm în direcția de mers către Tiream) - Zonă de case de la periferia orașului (str. Dr. Marinescu și str. Zaharia Bârsan) cu aproximativ 30 de familii. Casele din această zonă sunt în general improvizate, fără acte de proprietate, foarte apropiate unele față de celelalte. Copiii din această zonă frecventează preponderent Școala nr. 3, iar după școală, Centrul de incluziune socială Stela Maris.

2. Locuințele sociale din blocurile de pe partea stângă a străzii Tireamului și blocurile cu apartamente sociale de pe strada Eliberării (stradă ce se află pe partea dreaptă a străzii Tireamului) - Zonă de blocuri cu locuințe sociale, cu aproximativ 120 de familii. Blocurile de pe strada Tireamului sunt mai recent construite și sunt destinate persoanelor care nu-și permit achiziția unui imobil din fonduri proprii (persoane care au în întreținere persoane cu handicap, familii monoparentale etc). Blocurile cu locuințe sociale de pe strada Tireamului și Eliberării sunt îngrijite, în ciuda situației defavorizate a locatarilor din punct de vedere al capitalului uman, ocupării și nesiguranței locative. În cazul fiecărei zone urbane marginalizate, locatarii acestora sunt preponderent persoane care au fost evacuate din clădirile care au urmat a fi retrocedate în perioada post-comunistă, respectiv locuințe IGO (Întreprinderea de Gospodărire a Orașului).

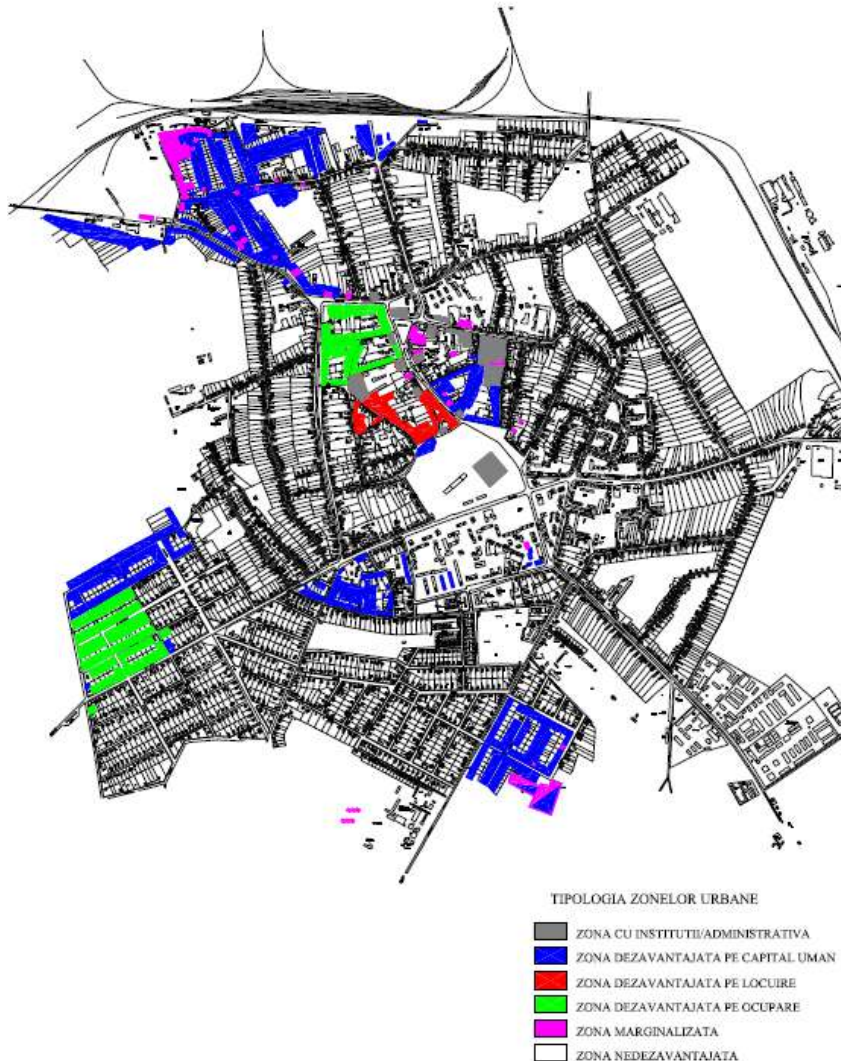
Teritoriul strategiei de dezvoltare locală (SDL), conform mecanismului dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității (DLRC), este unul omogen din punct de vedere geografic și administrativ, acoperind întregul teritoriu administrativ al municipiului Carei. Zonele sale componente sunt integrate funcțional în teritoriul administrativ al localității iar istoria lor urmează istoria localității ca întreg. Fiind vorba de zone centrale, aceste zone au fost printre primele ocupate cu clădiri de locuințe, devenind zone de locuit pentru categoriile defavorizate în urma deteriorării acestor clădiri și a spațiilor aferente. Teritoriul strategiei de dezvoltare locale conceput în contextul DLRC se învecinează cu comunele Cămin,

Căpleni, Urziceni, Foieni, Sanislău7, Petrești, Tiream, Căuș (prin satul aparținător Ghenci) și Moftin, formând o zonă multiculturală locuită de români, maghiari, șvabi și romi, formând o zonă funcțională aferentă omogenă.

Figura 7 Planul cu delimitarea teritoriului vizat de SDL SOCIALĂ A MUNICIPIULUI CAREI PLASATĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII

PLANUL CU DELIMITAREA TERITORIULUI VIZAT DE STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA SOCIALA A MUNICIPIULUI CAREI PLASATA SUB RESPONSABILITATEA COMUNITATII

JUDET SATU MARE
MUNICIPIUL CAREI





UNIUNEA EUROPEANĂ



Strategia are în vedere faptul că politicile de dezvoltare urbană încurajează abordarea inter-jurisdicțională în cazul zonelor urbane de mai mari dimensiuni, susținerea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară (de ex. zonele metropolitane) și a parteneriatelor pentru implementarea unor proiecte punctuale în interiorul Zonelor Urbane Funcționale (ZUF). Totodată, municipalitatea înțelege că transformarea economiei și administrației, prin digitalizare este posibilă prin dezvoltarea potențialului de inovare și specializare inteligentă, prin dezvoltarea structurilor CDI și consolidarea legăturilor cu piața, inclusiv a transferului tehnologic. Acest deziderat se poate realiza inclusiv prin susținerea transformării structurale a economiei regionale, prin sprijinirea acelor IMM-uri ce desfășoară activități în domenii economice cu valoare adăugată ridicată, inclusiv prin intermediul unor instrumente financiare, prin implementarea unor acțiuni pentru impulsivarea colaborării dintre mediul de afaceri și structurile de CDI și de transfer tehnologic.

2.4. Infrastructura de transport și mobilitate

Ca urmare a procesului de răspândire rapidă a transportului cu automobilul, transportul persoanelor și a mărfurilor pe calea ferată cunoaște un regres pregnant în România, având în vedere și flexibilitatea semnificativ mai redusă a acestui mod de transport. Pornind de la aceste condiții, investițiile în refacerea infrastructurii feroviare sunt din ce în ce mai puțin rentabile și se pot efectua doar cu participarea dominantă a statului în cofinanțare din fonduri europene. Totuși, având în vedere poziționarea orașului Carei pe o magistrală de tranzit de prim rang (linia ferată 402), pe termen mediu s-ar impune reabilitarea ei, ceea ce presupune și electrificarea. Aceste investiții ar avea ca efect creșterea vitezei de deplasare, creșterea siguranței și a eficienței circulației și menținerea orașului Carei pe o arteră feroviară de tranzit, care ar intensifica valoarea localității ca punct de localizare pentru investiții.

Liniile de cale ferată putem constata că ele se află într-o stare mai degradată decât cele rutiere, ținând cont că lucrări de îmbunătățiri nu s-au efectuat de aproximativ patru decenii. Cea mai importantă legătură feroviară care trece prin Carei este linia 402 între Satu Mare și Oradea, aflată într-o stare medie. Linia ferată a fost dat în folosință în 1871. Acest tronson, prin prelungire reprezintă o linie de tranzit feroviar de prim rang între fostul spațiu sovietic și spațiul ex-iugoslav, realizând legătura între punctele de trecere de frontieră Halmeu – Stamura Moravița. În prezent traficul cel mai intens se desfășoară pe această magistrală a „Câmpiei de Vest”, operatorul principal rămânând CFR-ul. Pe această legătură importantă, între Carei și Satu Mare circulă zilnic nouă perechi de trenuri, dintre care opt sunt regionale, iar unu interregional. Tot pe această linie, între Carei și Oradea circulă zilnic patru perechi de trenuri, trei dintre acestea fiind regionale, și unu interregional.

Dintre legăturile secundare, cu grad de uzură mai ridicată, amintim linia de cale ferată 412, care face legătura între localitățile Jibou – Zalău – Șarmășag – Tășnad – Carei, jucând un rol important în conectarea periferiilor interne din regiunea Sălajului. Linia ferată a fost dat în folosință în 1887. Actualmente, pe această legătură feroviară între Carei și Tășnad circulă zilnic trei perechi de trenuri regionale, durata medie a călătoriei fiind aproximativ 40 de minute. În sfârșit, există și un punct de trecere de frontieră pe cale ferată între Carei și localitatea de frontieră Ágerdőmajor din Ungaria, cu prelungire

spre orașul Mátészalka. Pe această rută circulă zilnic un tren regional între Carei și Mátészalka și retur, durata călătoriei fiind aproximativ o oră. Pe sectorul românesc linia ferată este numerotată cu cifra 422, pe când pe partea maghiară cu 115, și a fost dată circulației în 1905.

Având în vedere poziția geografică a municipiului Carei, aeroporturile care pot să ofere cele mai facile legături cu cele mai multe centre mondiale sunt Budapesta (293 km) și Clujul (147 km), accesul lor fiind înlesnit de distanța relativ redusă și de existența căilor de comunicații de bună calitate. Numărul pasagerilor crește de la an la an, ca urmare a reducerii preturilor curselor de către societățile aeriene și creșterea numărului de curse în cadrul aeroporturilor, respectiv a numărului de companii *low cost*. Totuși, în ultimii doi ani, din cauza pandemiei COVID-19, numărul pasagerilor a scăzut drastic. De exemplu, Aeroportul Avram Iancu din Cluj a numărat, în martie 2020, 37.921 pasageri, față de 99.919 în august 2020. (Sursa: Eurostat).

Graficul nr. 41 Transportul aeroportuar internațional și intern de mărfuri (inclusiv poștă), în perioada 01.01.2021-30.09.2021



2.5. Echiparea tehnico-edilitară

Municipiul Carei este electrificat integral și este alimentat cu energie electrică din sistemul național prin două stații electrice de transformare 110/20/6 kV. Pe teritoriul municipiului Carei există 95 de posturi de transformare aeriene, în cabine metalice sau de zidărie. Viitorii consumatori industriali de putere mare, în cazul în care nu este rezervă în posturile de transformare din zonă, se vor alimenta cu energie electrică de la rețeaua de medie tensiune prin intermediul unui post de transformare propriu. Iluminatul public este realizat integral cu corpuri de iluminat stradal cu comandă centralizată de punere în funcțiune.



Alimentarea cu energie electrică a consumatorilor din localitatea Ianculești se face din sistemul național prin axa de 20 kV, care este executată pe stâlpi de beton. Distribuția energiei electrice se realizează pe tensiune de 380/220 V, printr-un post de transformare. Sistemul actual de alimentare cu energie electrică a consumatorilor casnici, economici și sociali prin posturi de transformare racordată la rețeaua de 20 KV din zonă, asigură necesarul de energie actual.

Municipiul Carei dispune de un patrimoniu cultural însemnat, care prin amenajare specială poate constitui premisa unor atracții turistice de seamă. Amenajarea turistică trebuie să vizeze în acest sens asanarea și mentenanța tehnică a siturilor, respectiv organizarea lor în produse turistice integrate local și regional, care asigură introducerea lor într-un circuit turistic, care cuprinde mai multe obiective turistice complementare. Trebuie subliniat importanța posibilității unor aplicații comune în cadrul programului CBC pentru dezvoltarea transfrontalieră integrată a turismului, pentru crearea acestor circuite cu rază transfrontalieră în vederea valorificării mai eficiente a resurselor turistice în comun cu partea maghiară. În consecință, putem deci concluda, că municipiul Carei se distinge cu posibilități de afirmare în speță în domeniul turismului cultural dar și balnear. Conform evidenței ministerului de resort, municipiul Carei dispune de 39 de monumente istorice, din care 11 sunt situri arheologice, iar restul monumente arhitectonice clasice. Monumentele arheologice datează cu precădere din neolitic, epoca fierului, bronzului, dar și din perioada migrațiilor. Cele arhitectonice mai reprezentative sunt biserici, case memoriale, Castelul Károlyi și Monumentul Ostașului Român.

Dintre personalitățile marcante ale localității, îl menționăm pe Costa Carei, pe numele de botez Dimitrie Coriolan Coltău (1909 - 1970). Acesta s-a născut la Sanislău și a copilărit la Carei, pe strada Karolyi nr. 32. Ajuns în capitala maghiară, se dedică gazetăriei, fiind corespondent al ziarului „Rampa”. Un foarte bun vorbitor de limbă maghiară și un fin cunoscător al culturii maghiare, Costa Carei a fost un militant pentru apropierea dintre culturile română și maghiară, prin traducerea de versuri aparținând unor nume de referință ale liricii maghiare: Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila, Kosztolányi Dezső, Babits Mihály, Juhász Gyula. S-a alăturat grupului de traducători sătmăreni, printre care se numărau George A. Pere, Livia Bacăru, Valentin Strava, Petre Nistor, Gabriel Georescu, Vasile Herman, Teodor Boșca, Corneliiu Balla, Ion Ghiur, Radu Ulmeanu. Contribuția sa literară se compune din traduceri și poezii originale. Singura placă amplasată în memoria lui Costa Carei se află pe fațada Căminului Cultural din Sanislău.

O altă personalitate culturală reprezentativă pentru municipiul Carei este Otilia Marchiș (1873 - 1951), jurnalistă și prozatoare, autoarea volumului „Cartea suferințelor” (1921), în care face o radiografie a închisorilor și a lagărelor horthyste din Budapesta de după eliberarea de bolșevici. Otilia Marchiș s-a născut la Homorodu de Mijloc, a urmat școala în Carei, fiind fiica vicarului și protopopului de Carei, George Marchiș, și sora vicarului Romulus Marchiș, renumit pentru lupta de apărarea drepturilor românilor. Romulus Marchiș a fost și conducătorul delegației sătmărene care a participat la Marea Adunare de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918. Otilia Marchiș a fost și secretara literară a renumitului Anatole France.

O personalitate marcantă a urbei este și Profesorul Universitar Cornel Toader, membru al Academiei de Chirurgie din Paris, până la ora actuală singurul medic din centrul universitar clujean care a



UNIUNEA EUROPEANĂ



fost vreodată ales în această instituție de mare prestigiu și autoritate internațională. S-a născut la Carei în 1928. A fost elev al Liceului „Vasile Lucaciu” Carei, pe care l-a absolvit în 1946, iar între anii 1946-1952 a studiat la Facultatea de Medicină din Cluj-Napoca, finalizând studiile ca șef de promoție. A fost decan al acestei facultăți, între anii 1968-1969 și 1971-1976. De asemenea, a fost printre pionierii utilizării metodelor moderne de investigație intraoperatorie și a realizat primele operații pe cord deschis la Cluj-Napoca.

Pentru conservarea patrimoniului, din Programul Operațional Regional s-a obținut finanțare europeană pentru realizarea unui circuit turistic al târgurilor medievale din Transilvania de Nord, în acest proiect implicându-se și Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest. Proiectul a vizat restaurarea castelului Károlyi din Carei și a cetății Károlyi din Arduș în valoare de aproximativ 5 milioane de euro.

Un monument emblematic al municipiului Carei este Monumentul Ostașului Român. Amplasat în centrul municipiului, monumentul este opera sculptorului Vida Gheza și a arhitectului Anton Dâmboianu, inaugurat în anul 1964, în prezența ministrului Forțelor Armate de atunci, Leontin Sălăjan, pentru a marca două decenii de la luptele din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Careiul a fost eliberat în dimineața zilei de 25 octombrie 1944, după lupte crâncene de stradă. Au participat patru divizii ale Corpului 6 de Armată, peste 500.000 de militari, dintre care 58.000 au fost uciși sau răniți. Armata română a fost primită cu brațele deschise, ostașilor spunându-li-se „*Bine ați venit, fraților!*”.

Complexul monumental este realizat din piatră albă și are dimensiuni impresionante: deschiderea frontală de 18 m, adâncimea de 5 m și înălțimea de 12 m. Acest însemn comemorativ se compune din cinci elemente cu semnificații simbolice: un cap de țăran, care inspiră demnitate și statornicie (simbolul răscoalelor țărănești), o poartă cu incrustații asemănătoare celor care împodobesc porțile maramureșene („poarta jertfelor”), o femeie plantând o floare (simbolul reînnoirii), chipul unui ostaș, care impresionează prin masivitatea și trăsăturile sale aspre și un obelisc asemănător turlor bisericilor maramureșene (simbolul flăcării veșnice). Pe acest obelisc este înscris următorul text: „Glorie ostașilor armatei române, căzuți în luptele pentru eliberarea patriei”. An de an, pe 25 octombrie, la Monumentul Ostașului Român, au loc importante ceremonii militare și religioase, cu participarea Președintelui României, pentru că orașul Carei a devenit un simbol al luptei ostașilor români în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Alături de Monumentul Ostașului Român un alt monument emblematic este castelul Károlyi, construit în 1792 prin transformarea vechii cetăți, care juca un rol important în apărarea orașului împotriva turcilor, dar și împotriva austrieșilor în timpul războiului de independență condusă de Francisc Rákóczi al II-lea. Reconstruirea castelului în 1894-1896 a transformat parțial fundalul baroc în unul



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

eclectic, apărând elemente romantice și neogotice în arhitectură. În perioada comunistă, castelul a găzduit instituții culturale de interes public: muzeul, casa de cultură și biblioteca orașenească. Astăzi, castelul găzduiește o expoziție muzeală de interioare istorice care redau ambianța de odinioară a castelului și o expoziție de istorie locală. Valorificarea turistică a patrimoniului cultural ar însemna o atenție mai sporită față de cultivarea memoriei personalităților născuți în oraș (scriitoarea Kaffka Margit, sociologul Jászi Oszkár), dar și conectarea într-un circuit cultural al personalităților născuți în localitățile învecinate pe de o parte și de alta a frontierei, care presupune colaborare cu comunitățile respective (memoria familiei Báthory, al lui Kölcsey Ferenc sau Ady Endre).

Județul Satu Mare a fost beneficiarul unei finanțări nerambursabile pentru implementarea proiectului „Trasee sătmărene” selectat în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 Axa prioritară 5. – „Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului” – domeniul major de intervenție 5.3. Conform portalului acestui proiect „obiectivul general al proiectului „Trasee Sătmărene” este promovarea potențialului turistic existent la nivelul județului Satu Mare, în scopul creșterii vizibilității acestuia în plan regional, național și internațional și dezvoltării economice a factorilor implicați în domeniul turismului la nivelul județului”. Obiectivele specifice ale proiectului au vizat conceperea a trei trasee turistice în județul Satu Mare și promovarea lor prin instrumente de marketing în rândul grupurilor țintă identificate; creșterea atractivității județului Satu Mare pentru turism și afaceri; creșterea utilizării internetului în serviciile de promovare turistică. În cadrul acestui program municipiul Carei a fost cuprins în circuitul denumit „Peregrinare pe urmele timpurilor trecute”. Acest circuit face referire la turismul cultural și religios prin care se evidențiază acele mărturii ale valorilor culturale și istorice dintre care unele constituie valori naționale, internaționale sau chiar fac parte din patrimoniul mondial al umanității, castelele și cetățile, atracții arhitecturale proeminente, dovezi vii ale istoriei bisericile de lemn și mănăstirile – așa cum este subliniat pe site-ul de promovare.

Pe lângă efectul general de dezvoltare economico-socială, așteptările se extind asupra următoarelor efecte benefice: creșterea numărului de turiști care vizitează județul Satu Mare și implicit Careiul în urma promoției, cu peste 15 %, după o perioadă de minimum 3 ani; creșterea numărului înnoptărilor, a sejurului în unitățile de cazare, petrecute de turiștii sosiți în județul Satu Mare și implicit în Carei; crearea de noi locuri de muncă în unitățile de cazare, la operatorii turistici, în muzee și alte instituții culturale și la nivelul unităților de alimentație turistică. Turismul cultural și de patrimoniu poate fi gestionat eficient prin implicarea unor specialiști bine pregătiți din domeniul managementului și marketingului turistic și cultural, iar asemenea absolvenți stau la dispoziție, având în vedere specializările de profil din universitățile regionale din apropiere. De asemenea, organizarea de evenimente de marcă cu animatori profesioniști este indispensabil pentru încărcarea cu fond a investițiilor în patrimoniul cultural. Aceste obiective turistice pot fi interconectate cu ofertele turismului pentru sănătate sau cu ofertele agroturismului, ale turismului culinar din împrejurimile Careiului.

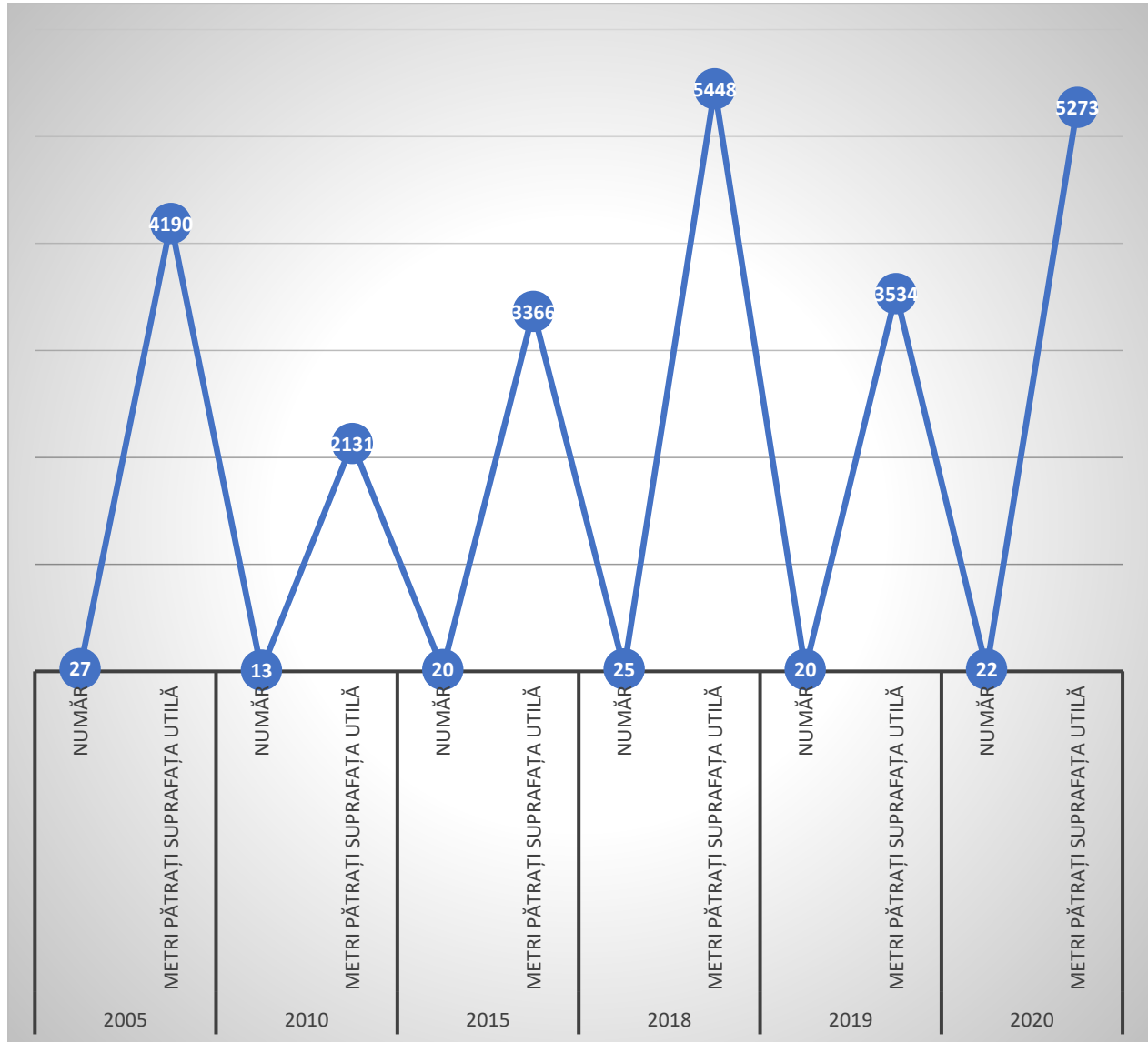
Printre obiectivele turistice antropice de importanță majoră amintim baza turismului de agrement din oraș, reprezentat de ștrandul termal din Carei. În decursul anilor precedenți, în urma investițiilor treptate și bine concepute, acest ștrand termal a reușit să se ridice la standardele calitative europene,



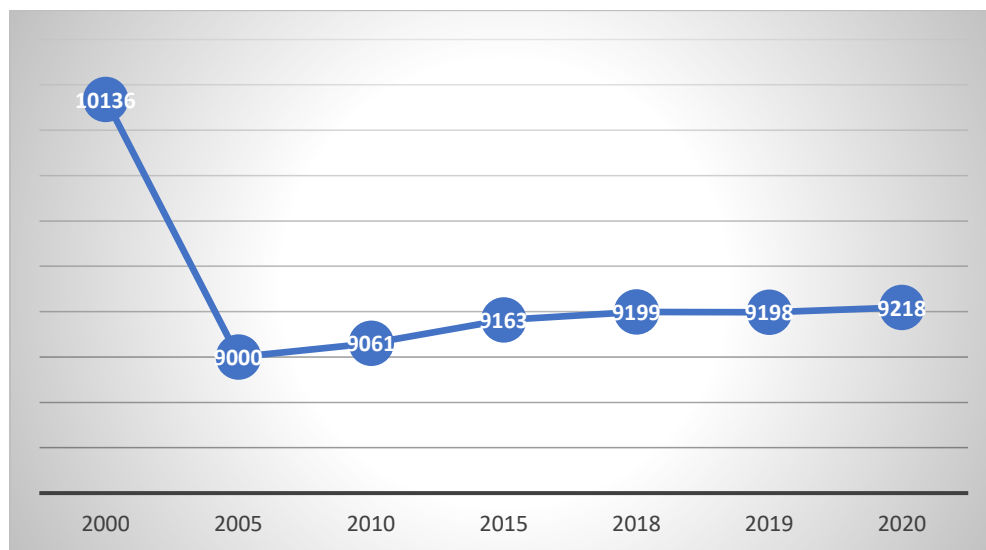
oferind o reală alternativă de petrecere a timpului liber în condiții civilizate pentru localnici și turiști deopotrivă. Ștrandul dispune de portal propriu prin care se realizează promoția în mod eficient, totuși fiind necesară modernizarea acestuia din punct de vedere a designului de web. Investițiile recente vizau amplasarea unor elemente noi și modernizarea celor vechi în slujba agrementului, distracției și divertismentului legat de lumea acvatică (piscine, tobogane etc.), precum și modernizarea unităților de alimentație turistică. Marketingul turistic al unității trebuie să rămâne o preocupare continuă și prioritară, având în vedere mediul concurențial cu competiție acerbă în care a fost amplasat (competitorii direcți fiind Hajdúszoboszló, Debrecen, Nyíregyháza, Mátészalka în Ungaria, Tășnad, Satu Mare, Marghita, Băile Felix în România).

În ceea ce privește construcțiile, observăm în 2020 o creștere a suprafețelor construite, chiar dacă nu constatăm o creștere semnificativă a numărului de autorizații, ceea ce înseamnă că în perioada recentă au fost construite clădiri cu suprafețe mai mari decât în anii precedenți. Numărul locuințelor construite a crescut în ultimii 10 ani. Locuințele finalizate au marcat o tendință ascendentă în ultimii 3 ani.

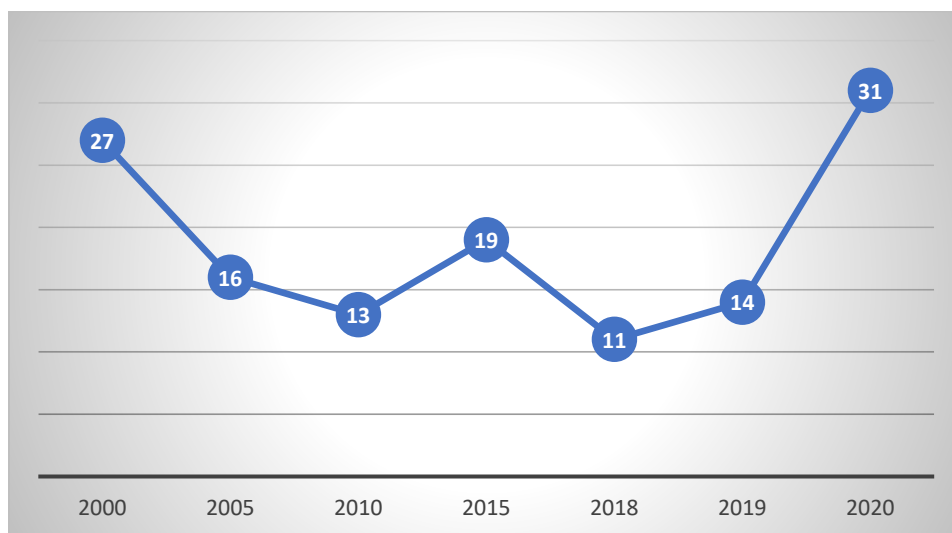
Graficul nr. 42 Autorizații de construire eliberate pentru clădiri



Graficul nr. 43 Locuințe existente

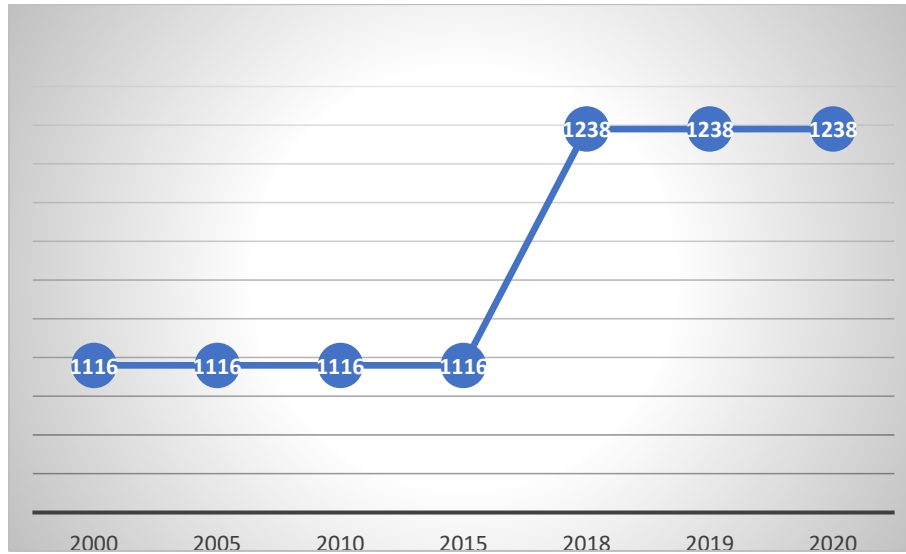


Graficul nr. 44 Locuințe finalizate

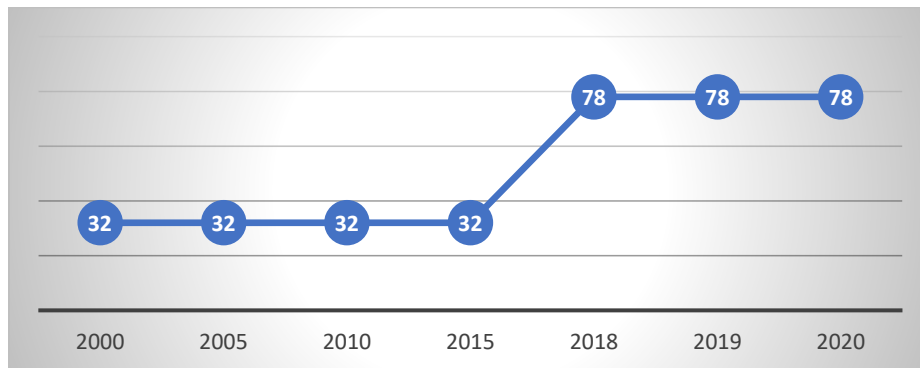


Suprafața terenurilor intravilane a rămas constantă din 2018 până în 2020, o tendință similară putând fi constatată și în cazul spațiilor verzi din Carei.

Graficul nr. 45 Suprafața intravilană (hectare)

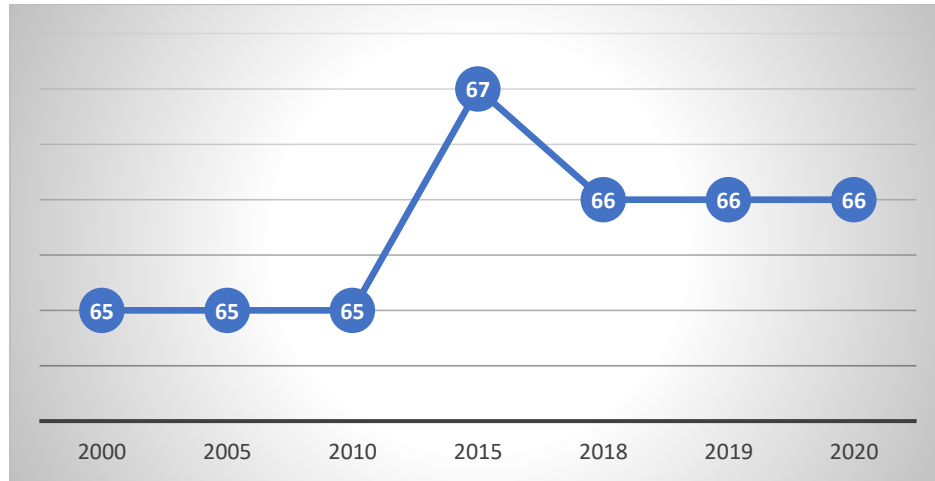


Graficul nr. 46 Suprafața spațiilor verzi

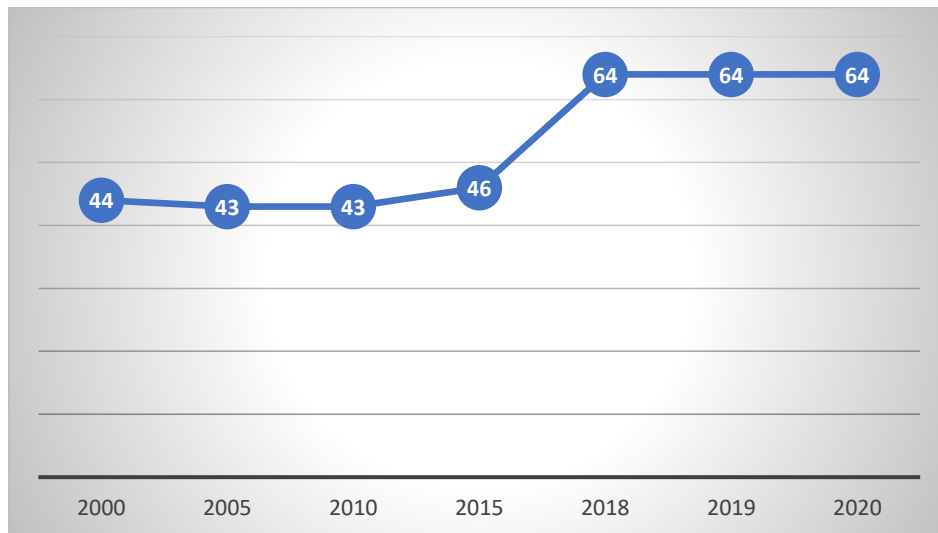


Lungimea străzilor din Carei a rămas și ea constantă, însumând 66 de kilometri. Similar, lungimea străzilor modernizate a rămas constantă din 2018 până în 2020, însumând 64 kilometri.

Graficul nr. 47 Lungimea străzilor (kilometri)

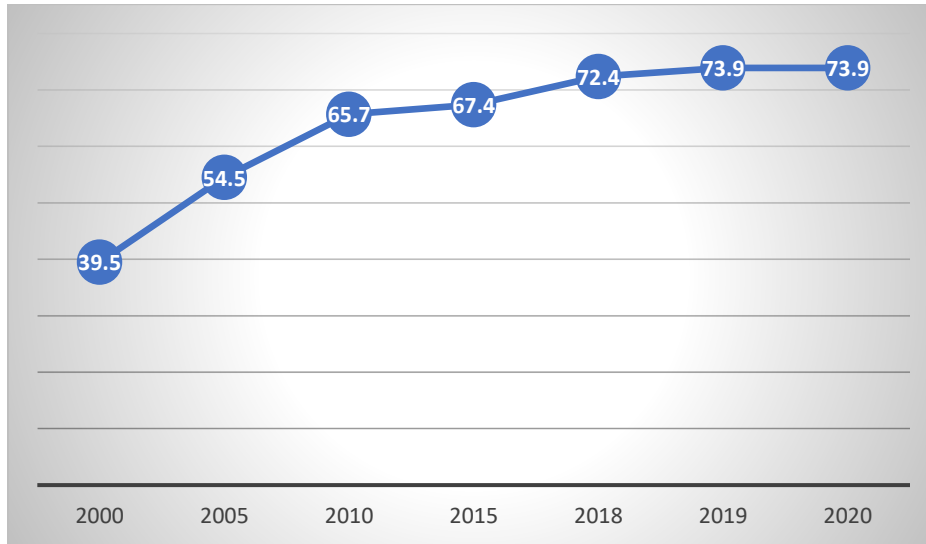


Graficul nr. 48 Lungimea străzilor modernizate (kilometri)



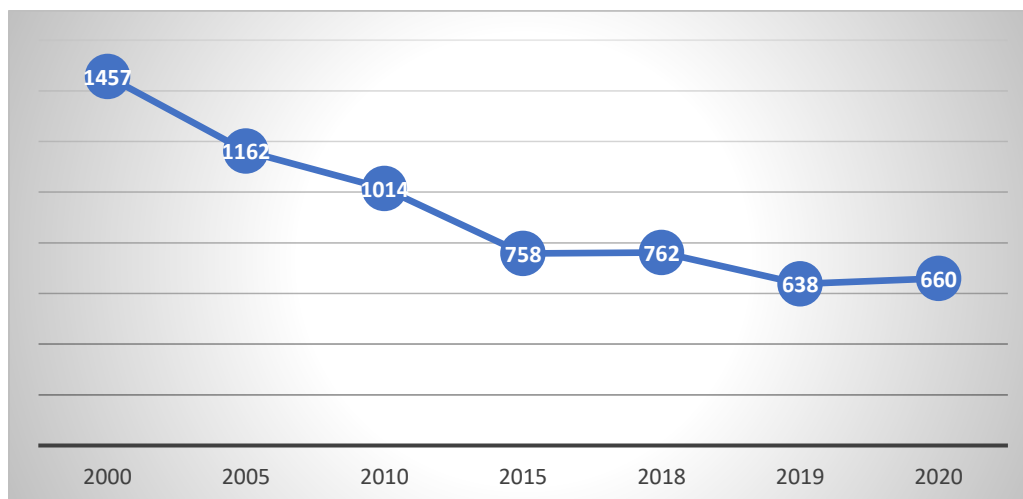
Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei potabile a ajuns în 2019 la 73,9 kilometri, în tendință crescătoare după anul 2000. Cu toate acestea, cantitatea de apă potabilă distribuită arată un trend descrescător, în ultimii 20 de ani numărul de metri cubi distribuiți consumatorilor înjumătățindu-se aproximativ. De asemenea, capacitatea de producere a apei potabile a scăzut considerabil din 2000 până în 2020.

Graficul nr. 49 Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile (kilometri)

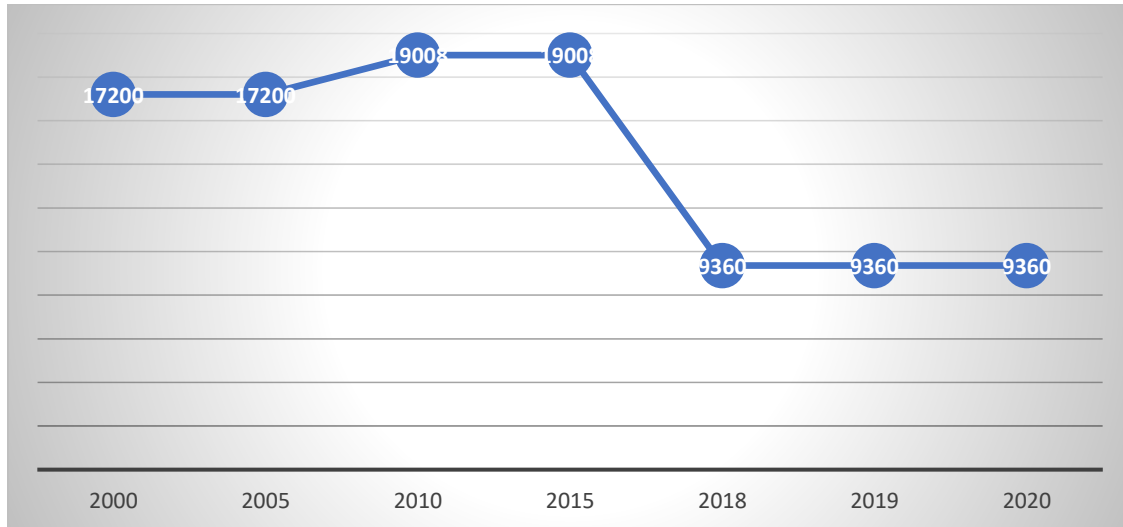


În prezent sistemul centralizat de alimentare cu energie termică a locuințelor a fost dezafectat. Populația se încălzește cu sisteme proprii de încălzire pe bază de cărbuni, lemne de foc sau gaze naturale. De asemenea, consumatorii industriali dispun de centrale termice proprii, nefiind racordați la o rețea centralizată. Consumul de energie termică a atins punctul maxim în 1997, apoi, ca urmare a răspândirii centralelor proprii, consumul de energie termică a scăzut vertiginos.

Graficul nr. 50 Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor (mii metri cubi)

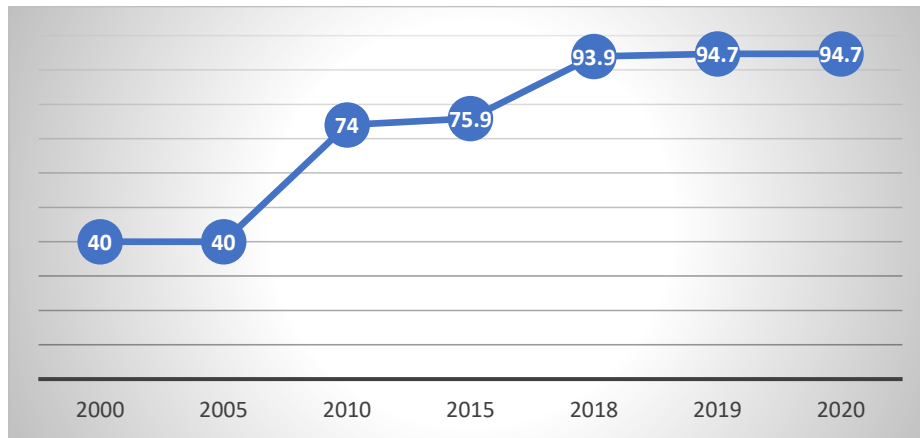


Graficul nr. 51 Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile (metri cubi pe zi)



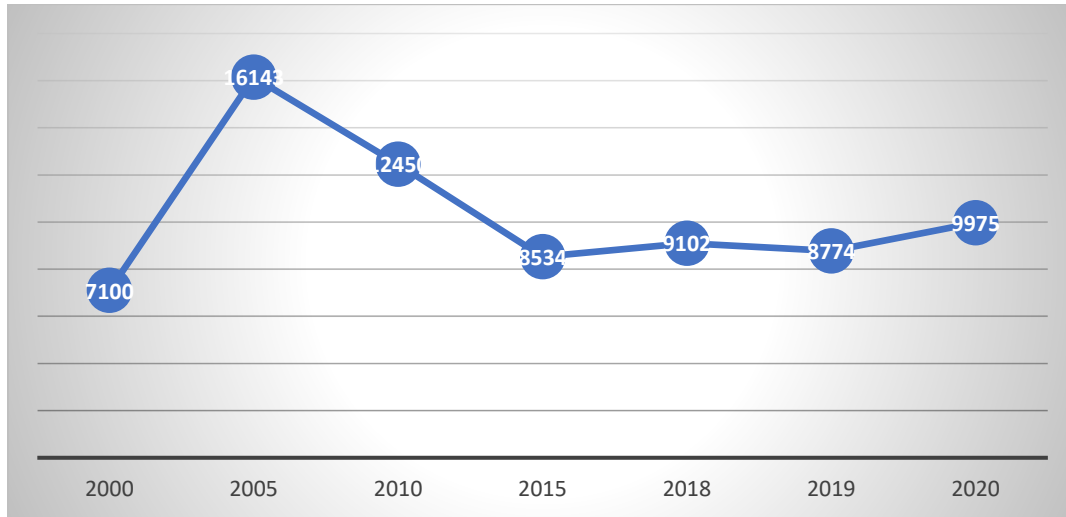
Lungimea totală a conductelor de canalizare s-a păstrat relativ constantă în ultimii ani.

Graficul nr. 52 Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare (kilometri)



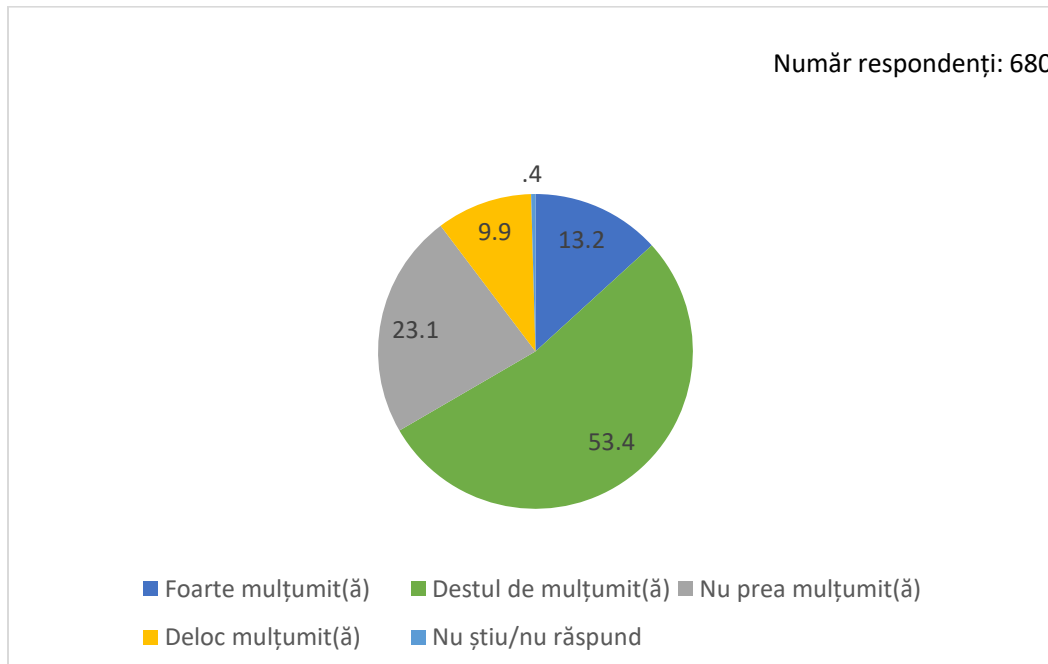
După cum se observă în graficul de mai jos, consumul de gaze naturale prezintă o tendință de creștere după 2019.

Graficul nr. 53 Gaze naturale distribuite (mii metri cubi)



Cei mai mulți locuitori sunt destul de mulțumiți de infrastructura de drumuri din Carei, în timp ce aproximativ 23% nu sunt prea mulțumiți, în timp ce doar aproximativ 13% sunt foarte mulțumiți. În tabelul de mai jos se regăsesc zonele în care locuitorii sunt mai puțin mulțumiți de infrastructura de drumuri.

Graficul nr. 54 Gradul de satisfacție a locuitorilor față de infrastructura de drumuri din Carei



Zone în care locuitorii sunt mai puțin mulțumiți de infrastructura de drumuri	Nr. cazuri	% (Proporția respondenților care locuiesc în zona respectivă)
Cartierul Mihai Viteazul 1	54	31
Centru	47	34.6
Cartierul Mihai Viteazul 2	33	35.1
Cartierul Grădina Viilor 2	12	27.9
Cartierul Republicii	12	33.3
Cartierul Grădina Viilor 1	11	31.4
Strada Tireamului	10	76.9
Cartierul Grădina Viilor 3	6	35.3
Strada Ágoston	5	35.7
Strada Iuliu Maniu	5	100
Cartierul Eliberării	3	20

2.6. Servicii publice

În cazul municipiului Carei, rapoartele de execuției bugetară indică o experiență considerabilă în reabilitarea termică a clădirilor. De exemplu, categoria de cheltuieli *Locuințe, servicii și dezvoltare publică cuprinde cheltuieli* de 18,81 milioane lei din Fondul European de Dezvoltare Regională (contribuție națională și finanțare externă nerambursabilă) pentru reabilitarea termică a clădirilor. Această sumă reprezintă 56,73% din totalul secțiunii de dezvoltare pentru anul bugetar 2020.

În cazul autorității publice, din competențele ce le revin în furnizarea serviciilor publice și de utilitate publice, de exemplu asigurarea funcționării instituțiilor educaționale, de sănătate, instituțiilor autorității locale, etc. se creează premisa realizării unor obiective de creștere a eficienței energetice cu impact major. Astfel, liniile de acțiune au un potențial efect pozitiv, atât, din perspectiva îmbunătățirii calității acestor servicii, inclusiv reducerea impactului asupra mediului, cât și reducerea volumului de energie consumată, astfel prin eficientizarea costurilor de operare.

Scopul Programului național privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, conform prevederilor O.U.G. nr. 18/2009, cu modificările și completările ulterioare și a Ordinului comun MDRL nr. 163/2009, MFP nr. 540/2009 și MAI nr. 23/2009 privind aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 18/2009, cu modificările și completările ulterioare, este:



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

- creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe construite după proiecte elaborate până la decembrie 2005 prin reducerea consumului de energie la încălzire, astfel încât consumul anual specific de energie calculat pentru încălzirea locuințelor să se situeze sub 100 kWh/m² arie utilă;
- asigurarea și menținerea climatului termic interior;
- diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră și introducerea, după caz, a unor surse alternative de producere a energiei;
- ameliorarea aspectului urbanistic al localităților.

Pentru atingerea scopului Programului se are în vedere realizarea de:

- a) Sistemul național de gestionare a apei: izolarea termică a pereților exteriori ai blocului, înlocuirea tâmplăriei exterioare existente, inclusiv a celei aferente accesului în blocul de locuințe, termohidroizolarea terasei, respectiv termoizolarea planșeului peste ultimul nivel în cazul existenței șarpantei, închiderea balcoanelor și/sau a logiilor cu tâmplărie termoizolantă, inclusiv izolarea termică a parapetilor, izolarea termică a planșeului peste subsol.
- b) lucrări de reabilitare termică a sistemului de încălzire: repararea/refacerea instalației de distribuție între punctul de racord și planșeul peste subsol/canal termic, inclusiv izolarea termică a acesteia, montarea robinetelor cu cap termostatic la radiatoare, repararea/ înlocuirea cazanului și/sau arzătorului din centrala termică de bloc/scară;
- c) reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic - încălzire și apă caldă de consum, parte comună a clădirii tip bloc de locuințe, include montarea de robinete cu cap termostatic la radiatoare și izolarea conductelor din subsol/canal termic în scopul reducerii pierderilor de căldură și masă și al creșterii eficienței energetice.
- d) lucrări de reabilitare termică a sistemului de furnizare a apei calde de consum;
- e) instalarea, după caz, a unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile - panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de căldură și/sau centrale termice pe biomasă, inclusiv achiziționarea acestora.

În funcție de rezultatele expertizei tehnice și auditului energetic efectuat asupra blocului, la aceste lucrări se mai pot adăuga: repararea elementelor de construcție ale fațadei care prezintă potențial pericol de desprindere și/sau afectează funcționalitatea blocului de locuințe, repararea acoperișului tip terasă/șarpantă, inclusiv repararea sistemului de colectare a apelor meteorice de la nivelul terasei/învelitoarei tip șarpantă, demontarea instalațiilor și a echipamentelor montate aparent pe fațadele/terasa blocului de locuințe, precum și remontarea acestora după efectuarea lucrărilor de intervenție, refacerea finisajelor interioare în zonele de intervenție, repararea/refacerea canalelor de ventilație din apartamente în scopul menținerii/realizării ventilării naturale a spațiilor ocupate, realizarea lucrărilor de rebranșare a blocului de locuințe la sistemul centralizat de producere și furnizare a energiei termice, echipamentelor de măsurare individuală a consumurilor de energie atât pentru încălzire, cât și pentru apă caldă de consum, repararea trotuarelor de protecție, în scopul eliminării infiltrațiilor la infrastructura blocului de locuințe, repararea/înlocuirea instalației de distribuție a apei reci și/sau a colectoarelor de canalizare



UNIUNEA EUROPEANĂ



menajeră și/sau pluvială din subsolul blocului de locuințe până la căminul de branșament/de racord și înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent din spațiile comune cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață.

Lucrările avute în vedere pentru investiții vizând creșterea eficienței energetice a clădirilor publice includ cele privind:

- îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirilor publice (pereți exteriori, ferestre și uși, planșeu peste ultimul nivel, planșeu peste subsol), a șarpantelor și învelitorilor; precum și a altor elemente de anvelopă care închid spațiul climatizat al clădirilor;
- introducerea, reabilitarea și modernizarea, după caz, a instalațiilor pentru prepararea, distribuția și utilizarea agentului termic pentru încălzire și a apei calde de consum, a sistemelor de ventilare și climatizare, a sistemelor de ventilare mecanică cu recuperarea căldurii, inclusiv sisteme de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;
- utilizarea surselor regenerabile de energie;
- implementarea sistemelor de management energetic inteligente având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie;
- dotarea clădirilor cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață, tehnologie LED, cu respectarea normelor și reglementărilor tehnice;
- optimizarea calității aerului interior prin ventilație mecanică cu unităților individuale sau centralizate, după caz, cu recuperare de energie termică pentru asigurarea necesarului de aer proaspăt și a nivelului de umiditate, care să asigure starea de sănătate a utilizatorilor în spațiile în care își desfășoară activitatea;
- înlocuirea circuitelor electrice, lucrări de demontare/montare a instalațiilor și echipamentelor montate consumatoare de energie, lucrări de reparații și etanșări la nivelul îmbinărilor și străpungerilor la fațade etc.

Gestionarea deșeurilor în municipiul Carei. Colectarea deșeurilor municipale se face de către agentul economic S.C. Biofloralis SRL pe baza unui contract de prestări servicii pentru: salubritate menajeră (persoane fizice și juridice), deșeurile verzi provenite din parcuri și grădini publice și colectare selectivă (pentru PET-uri, sticlă și hârtie). Contractul de delegare a gestiunii serviciilor de salubritate nr.7384/03.09.1998 este valabil până în anul 2023.¹⁸

Deșeurile municipale din Carei sunt colectate pe 3 fracții separate de reciclabile. Strângerea deșeurilor municipale de la populație se face separat, astfel încât deșeurile reciclabile să ajungă direct la reciclatori. Valorificarea deșeurilor municipale este în sarcina operatorilor economici autorizați care asigură și colectarea. Deșeurile provenite din echipamentele electrice și electrocasnice sunt adunate conform OUG nr. 5/2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electrocasnice. Colectarea, reutilizarea, reciclarea și valorificarea DEEE este realizată de operatorii economici autorizați în acest sens.

¹⁸ Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în Județul Satu Mare, 2019-2025



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

În municipiul Carei agenții economici autorizați pentru categoriile 1÷10 DEEE (Anexele 1 ÷4) sunt SC REMAT SA și Pop Petru Sorin întreprindere individuală.

Operatorul economic care desfășoară operațiuni de valorificare a deșeurilor în municipiul Carei este SC Mondorek SRL. Valorificarea se face la instalația presă-balotat cu o capacitate de 1-4 tone deșeurilor/oră. Codul deșeurilor acceptate potrivit HG nr.856/16 august 2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase sunt: 15 01 01 ambalaje de hârtie și carton și 15 01 03 ambalaje de lemn.

Transferul deșeurilor municipale și similare; și deșeurile verzi și stradale se realizează prin microstația de transfer din orașul Livada. Aceasta are capacitate de transfer deșeurilor de 15 t/zi fiind realizată cu scopul de a eficientiza activitatea de colectare și transport la nivel de județ.

- Eliminarea deșeurilor municipale se face numai prin depozitare la *Depozitul Regional de Deșeurii Doba* din județ și este conformă legislației naționale în vigoare (codul operațiunii de eliminare D1 cf. Legii nr.211/2011 privind gestionarea deșeurilor). *Depozitul Regional de Deșeurii Doba* este depozit ecologic pentru deșeurii nepericuloase devenit operațional din luna august 2011. Este administrat de operatorul "Serviciul Public de Administrare a Sistemului Integrat de Management al Deșeurilor din Județul Satu Mare" aflat în subordinea Consiliului Județean Satu Mare. Infrastructura principală a depozitului are în componență :

- 5 celule de depozitare cu capacități de stocare diferite,
- O stație de sortare a deșeurilor reciclabile cu o suprafață de 1281 mp și o capacitate de procesare de 7 tone/h, stocate în vederea transportului și a valorificării,
- O instalație de compostare a deșeurilor verzi iar compostul este stocat până la utilizare sau valorificare,
- Stația de epurare proprie cu o capacitate de 140 mc/zi pentru tratarea levgatului drenat din celula de depozitare și a apelor uzate menajere provenite din zona tehnică. Înaintea deversării în emisar, apele uzate sunt epurate la parametrii prevăzuți de NTPA 001/2002 din 28.02.2002 (Normativul privind stabilirea limitelor de încărcare cu poluanți a apelor uzate industriale și orășenești la evacuarea în receptorii naturali).
- Pentru perioada imediat următoare este prevăzută realizarea unei instalații de tratare mecano-biologică a deșeurilor municipale cu o capacitate de 53.000 tone/an.

Serviciile publice de asistență socială, precum și persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale iau măsuri și desfășoară activități de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie. Acestea au responsabilitatea creării, menținerii și dezvoltării serviciilor sociale cu caracter primar, în funcție de nevoile sociale identificate, cu scopul prioritar de a menține funcționalitatea socială a persoanei, urmărind reinserția în mediul propriu de viață, familial și comunitar.

Serviciile sociale ale municipiului Carei sunt furnizate de către sectorul public, Cantina de Ajutor Social, Centru de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități, Centru de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii, centre rezidențiale aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția



Copilului Satu Mare (DGASPC), centre rezidențiale și sectorul privat, centre de zi pentru copii și persoane vârstnice, în cadrul cărora funcționează următoarele structuri:

1. Cantina de ajutor social, care prestează servicii sociale gratuite persoanelor aflate în situații economico-sociale sau medicale deosebite. Cantina are o capacitate de 300 de persoane și a fost renovată în totalitate în anul 2012.
2. Centru de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități: este serviciul social specializat de interes local fără personalitate juridică care furnizează servicii pentru protecția copilului, a cărui misiune este de a preveni abandonul și instituționalizarea copiilor, prin asigurarea pe timpul zilei, a unor activități de îngrijire, educație, abilitare, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, orientare școlară și profesională etc, pentru copii cât și a unor activități de sprijin, consiliere, educare etc. pentru părinți sau reprezentanții legali, precum și pentru alte persoane care au în îngrijire copii .

Centrul de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități derulează activități care răspund nevoilor sociale individuale și familiale, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Activitățile Centrului de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități sunt destinate copiilor, părinților sau reprezentanților legali ai acestora ele având ca scop dezvoltarea de programe de educație adecvate vârstei, nevoilor și potențialului de dezvoltare și creșterea capacității familiilor de a depăși situațiile dificile în care se află. Serviciile sunt complementare demersurilor și eforturilor propriei familii, așa cum decurg din obligațiile și responsabilitățile părintești, precum și serviciilor oferite de unitățile de învățământ și alți furnizori de servicii, corespunzător nevoilor individuale ale copilului în contextul socio-familial.

3. Centru de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii. Acesta este un serviciu social al cărui scop este acela de a sprijini părinții pentru a face față dificultăților psihosociale care afectează relațiile de familie, pentru dezvoltarea competențelor parentale, pentru prevenirea separării copilului de familia sa, și sprijină copii atunci când apar probleme în dezvoltarea acestora. Serviciile de consiliere psihosocială pentru familie și copii sunt complementare cu celelalte servicii pentru protecția copilului.
4. Parohia Romano-Catolică „Sfântul Spirit”, care desfășoară activități prin Centrul de zi Stella Maris, pentru copii școlari și preșcolari, cu o capacitate de 40 de locuri.

În subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare (DGASPC), funcționează:

5. Centrul de îngrijire și asistență socială „ALEXANDRU” care asigură în prezent îngrijire și asistență socio-medicală pentru persoane vârstnice în proporție de 90% iar 10% sunt persoane cu dizabilități. În vederea asigurării standardelor minime de calitate, unitatea dispune de cabinet medical propriu cu medic generalist, asistente medicale, cabinet stomatologic, cabinet de psihologie, birou de asistență socială, cabinet de ergoterapie și sală de kinetoterapie. La



Îmbunătățirea condițiilor de locuit și confort a beneficiarilor a contribuit la câștigarea unui proiect finanțat de Guvernul României prin care cabinetul medical a fost dotat cu aparatură corespunzătoare, au fost înlocuite geamurile și acoperișul a fost reparat.

6. Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane cu Handicap Mintal „SFÂNTA ANA” asigură servicii de îngrijire și asistență cu caracter permanent persoanelor internate (beneficiari) cu handicap mintal. A fost înființat în anul 2007 prin proiectul Phare nr.005-551.01.04.2001 SM. Capacitatea instituției este de 55 locuri. Îngrijirea și asistența beneficiarilor este asigurată de un număr de 46 angajați, din care personal de îngrijire și de specialitate sunt într-un număr de 31. Casele de tip familial asigură servicii de găzduire, integrare socio-profesională, servicii de consiliere, orientare școlară și personală pentru beneficiarii cu dizabilități.
7. Casa de Tip Familial „VIOLETA”, înființată în anul 2004 din proiectul PHARE 329 SM, scopul principal al acestuia fiind promovarea unui model de îngrijire familială, creșterea gradului de autonomie personală a acestor copii cu nevoi speciale, precum și toate aspectele ce vizează latura relațională.
8. Casa de tip familial „ANDREEA” asigură servicii pentru copii cu handicap grav, care sunt îndrumați și îngrijiți de un colectiv de referenți și asistente medicale.
9. Casa de tip familial „SPERANȚA” găzduiește beneficiare, cu vârste cuprinse între 17 și 23 de ani, asigurând: dezinstituționalizarea, un model de îngrijire familial, spațiu individual, obiecte proprii, accesul la servicii educaționale și recuperatorii de specialitate în baza unui plan de intervenție personalizat, posibilitatea planificării reintegrării în timp a copilului cu nevoi speciale în familia naturală / lărgită, posibilitatea de a iniția și de a menține contacte sociale pe termen lung, posibilitatea de a-și manifesta capacitatea decizională, activități adecvate și plan de intervenție personalizat pentru creșterea autonomiei personale; socializarea, integrarea în comunitate a acestor copii conform principiului egalizării șanselor pentru copilul cu nevoi speciale. Importanța serviciilor sociale și necesitatea instituțiilor destinate integrării și recuperării persoanelor cu handicap neuropsihic în cadrul municipiului Carei reiese și din analiza aferentă proiectului intitulat „Centru de Recuperare și reabilitare Neuropsihiatrică Carei” care a avut ca scop principal realizarea lucrărilor de construcții ale centrului. Acesta va avea o capacitate de 48 de locuri.

Organizațiile societății civile active la nivelul municipiului Carei sunt cu preponderență preocupate de sport, cultură, educație și furnizarea de servicii sociale persoanelor aflate în situații dezavantajate. Mai sunt organizații care au un caracter religios, organizații pentru protecția animalelor și mediu, organizații de tipul ajutor reciproc, câteva organizații care urmăresc dezvoltarea locală sau regională, altele care au ca scop petrecerea tematică a timpului liber, altele cu specific agricol și diverse alte organizații (promovarea turismului cultural, domeniul medical, promovarea intereselor profesionale etc.) Potrivit bazei de date a Ministerului Justiției, în Carei există 133 de asociații și 24 de fundații.

Tabelul nr. 6 Organizațiile societății civile active la nivelul municipiului Carei, 2022

Profil organizații neguvernamentale din Carei	Număr asociații	Număr fundații
Organizații sociale	28	12
Organizații sportive	26	1
Organizații culturale	17	7
Organizații din sfera educațională	15	
Organizații cu specific agricol	8	
Organizații cu caracter religios și social	5	
Organizații care activează pentru protecția animalelor și mediu	5	3
Organizații de tipul ajutor reciproc	3	
Organizații timp liber	3	
Organizații de promovare a turismului		1
Organizații dezvoltare locală și regională	2	
Organizații medicale	1	
Alte organizații	20	

Sursa datelor: Ministerul Justiției

Veniturile înregistrate de organizațiile neguvernamentale din Carei sunt în creștere din 2018 până în 2020, dar numărul angajaților nu înregistrează variații mari de la un an la altul. Organizațiile neguvernamentale din Carei joacă un rol relevant în economia locală, aducând un aport nu doar la investiția în servicii necesare locuitorilor, ci și în veniturile infuzate în comunitate și în locurile de muncă create și menținute.

Organizațiile societății civile preocupate de furnizarea servicii sociale și active în Carei se remarcă prin aportul pe care îl aduc în comunitate în ceea ce privește soluționarea problemelor persoanelor aflate în situații dezavantajate, completând intervențiile UAT în această direcție. Mai jos sunt prezentate principalele organizații civile din Carei, care au ca preocupare serviciile sociale și integrarea grupurilor dezavantajate.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Organizația Caritas a Diecezei Satu Mare. Misiunea organizației este sprijinirea persoanelor aflate în nevoie, în spirit creștin, fără deosebire de naționalitate, religie, rasă, sex sau convingeri politice. Scopul organizației este îmbunătățirea calității vieții persoanelor nevoiașe și expuse la situații de risc. În municipiul Carei, Organizația Caritas desfășoară activități în următoarele instituții:

- Centrul de Reabilitare, cu beneficiari din rândul copiilor cu tulburări de dezvoltare și/sau dizabilități proveniți din familii cu grad crescut de vulnerabilitate, cu vârsta cuprinsă între 0 și 7 ani;
- Centrul de Zi pentru Copii cu Nevoi Speciale, beneficiarii fiind copiii preșcolari cu dizabilități, cu vârsta cuprinsă între 3 și 9 ani, respectiv copiii cu cerințe speciale proveniți din familii cu situație materială precară;
- Centrul de Zi pentru Vârstnici, destinat persoanelor de vârsta a treia (peste 60 de ani), cu o stare a sănătății relativ bună, cu venituri modeste, cu un grad de dependență scăzut, ceea ce le permite vizitarea zilnică a instituției;
- Centrul de Îngrijire la Domiciliu „Sf. Terezia”, care se adresează persoanelor în vârstă, persoanelor adulte cu handicap fizic sau multiplu, bolnavilor cronici, aparținătorilor persoanelor luate în evidență, dornici și capabili să participe activ la procesul de îngrijire al membrului de familie bolnav ori asistenților personali ai beneficiarilor cu handicap de gradul I;
- Centrul de Resurse pentru Integrare Socială și Profesională, ce oferă servicii destinate persoanelor și familiilor cu resurse insuficiente pentru satisfacerea nevoilor de bază, persoanelor vulnerabile aflate în risc social crescut, persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Asociația Werdnig Hoffman. Scopul asociației este reprezentarea și sprijinirea persoanelor cu handicap fizic din România, a familiilor lor, respectiv integrarea persoanelor cu handicap fizic în societate. Principalele obiective ale asociației sunt: asigurarea asistenței sociale complexe privind persoanele cu handicap fizic; asigurarea îngrijirii medicale cu personal angajat și cu medicamente asigurate; asigurarea și sprijinirea educației persoanelor cu handicap fizic; sensibilizarea populației față de problemele copiilor și adulților cu handicap fizic, pentru protejarea acestora și integrarea lor în societate; constituirea unui club pentru tinerii cu handicap fizic; constituirea unui club sportiv pentru participarea asociației la diverse festivități sportive. Printre proiectele asociației se numără „Voluntari în acțiune”, care are ca scop îmbunătățirea calității vieții copiilor/ tinerilor cu dizabilități din comunitatea Carei prin pregătirea și implicarea activă a tinerilor voluntari, respectiv „Tabăra Bobald”, tabără în care tineri cu handicap, împreună cu voluntarii și familia învață că diferențele dintre ei sunt minime, scopul proiectului fiind o bună integrare în societate a persoanelor cu dizabilități, prin oferirea de suport emoțional și social.

Asociația Culturală Danko Pista este o organizație neguvernamentală locală care își propune reprezentarea și sprijinirea populației din zona Danko Pista a orașului.

Fundația Down Carei este o organizație neguvernamentală care urmărește ca problemele persoanelor cu dizabilități intelectuale să fie tratate ca aspect social și umanitar. Misiunea sa este



UNIUNEA EUROPEANĂ



reprezentată de creșterea calității vieții pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și familiile acestora. Organizația a fost înființată în anul 1998, în anul 2003 este înființat Clubul Oazis iar în 2006 este demarat programul Centru de Zi prin Terapie Ocupațională, care asigură recuperare prin terapie: împletituri, cusături, țesături, pictura ipsos, prelucrarea lemnului. În paralel se desfășoară activități de petrecere a timpului liber: jocuri, desen, utilizarea calculatorului, kinetoterapie, terapie prin muzică.

Asociația Împreună Egymasert Egyesulet Carei este o organizație umanitară locală, fiind o punte între familiile și persoanele aflate în nevoie și comunitate. Organizația primește donații/sponsorizări din partea localnicilor, pe care le distribuie ulterior familiilor nevoiașe din localitate. Organizează târguri de donații, campanii media și locale, fiind un important catalizator al coeziunii sociale la nivel local.

Se remarcă activitățile sociale din domeniul susținerii comunităților/populației vulnerabile sau în situații de risc desfășurate de societatea civilă, în speță organizațiile religioase precum Parohia Romano-Catolică „Sf. Spirit”, Congregația Surorilor Maicii Domnului și Congregația Surorilor Piariste, aceste organizații oferind intervenții de suport pentru copii aflați în situații de risc social crescut, precum și servicii de prevenire a separării copilului de familia biologică.

Asociația Grupul de Acțiune Locală Carei pentru Coeziune Socială, înființată în 2017 la inițiativa comună a sectorului public, privat și civil din municipiul Carei, urmărește să contribuie la îmbunătățirea situației sociale și economice în municipiul Carei. În vederea atingerii acestui țel, GAL Carei pentru Coeziune Socială implementează Strategia de Dezvoltare Locală Socială a Municipiului Carei, Plasată sub Responsabilitatea Comunității. Aceasta este rezultatul unor consultări ample ale părților interesate din domeniul serviciilor publice (educație, sănătate, servicii sociale, ocupare) și din domeniul privat. Soluțiile propuse au fost transpuse în măsuri și intervenții care să contribuie la îmbunătățirea situației existente. Prin abordarea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC), GAL Carei alocă fonduri prin POR și POCU, de exemplu construcția de locuințe sociale, dezvoltarea de programe educaționale, consiliere în vederea angajării persoanelor fără loc de muncă, reabilitarea unor spații urbane și altele. În perioada 2017 – 2023 GAL și-a propus atingerea următoarelor obiective specifice: 1. Îmbunătățirea condițiilor de locuire la nivelul comunităților ZUM de pe teritoriul SDL; 2. Reducerea riscului de abandon școlar în rândul copiilor din teritoriul SDL; 3. Creșterea șanselor de ocupare formală în rândul persoanelor de vârstă activă din teritoriul SDL; 4. Dezvoltarea unui sistem integrat de servicii sociale individualizate axat pe nevoile comunităților dezavantajate.

Societatea Națională de Cruce Roșie din Romania Filiala Satu Mare a desfășurat activități punctuale în municipiul Carei, deschizând aici un punct de lucru. Organizația își manifestă intenția de a dezvolta în continuare activități de formare profesională, furnizarea de servicii de informare, consiliere profesională și medierea muncii în zonele urbane marginalizate ale Careiului. Crucea Roșie Română asistă persoanele vulnerabile în situații de dezastre și de criză. Prin programele și activitățile sale în beneficiul societății, contribuie la prevenirea și alinarea suferinței sub toate formele, protejează sănătatea și viața, promovează respectul față de demnitatea umană, fără nicio discriminare bazată pe naționalitate, rasă, sex, religie, vârstă, apartenență socială sau politică.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Crearea de intervenții de sprijin pentru solidaritatea și coeziunea locală. Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (cadrul național de implementare a setului de 17 ODD) abordează într-o manieră cuprinzătoare problema eradicării sărăciei și dimensiunile economice, sociale și de mediu ale dezvoltării durabile. Autoritatea publică locală are un rol central de o importanță deosebită în dezvoltarea comunității, deoarece reglementează și asigură cadrul instituțional pentru aplicarea actelor normative și implementarea programelor de organizare și furnizare a serviciilor publice. Conlucrarea autorităților și instituțiilor publice cu sectorul privat și cel neguvernamental asigură înțelegerea de către agenți a proceselor de dezvoltare comunitară durabilă. În mod complementar autoritățile publice prin programele de dezvoltare cu finanțare guvernamentală, neguvernamentală sau din fonduri structurale și de coeziune își asumă sprijinirea și asistarea comunităților în producerea propriei dezvoltări. Astfel, prin activitățile sale, autoritățile au un rol fundamental nu doar în creșterea economică, ci și în bunăstarea oamenilor și progresul social.

2.7. Mediu și schimbări climatice

Aspecte generale privind cadrul natural. Geologie și relief. Structura geologică a Câmpiei de Vest a fost cercetată în anii 1960-1970 pentru evidențierea zăcămintelor de apă geotermală din județul Satu-Mare și a zăcămintelor de hidrocarburi identificate în zona Suplacul de Barcău (județul Bihor) și Ip (județul Sălaj), astfel:

- Fundamentul regiunii este alcătuit din formațiuni aparținând autohtonului de Bihor care cuprinde soclul cristalin peste care se succed depozite sedimentare de vârste diferite: triasic, jurasic și cretacic.
- Depozitele sedimentare paleogene sunt dispuse discordant peste formațiunile cretacice. Grosimea lor atinge 1000 m și sunt formate preponderent din gresii și argile.
- Formațiunile neogene depuse în miocen și pliocen au grosimea medie de 450 m, au fost puse în evidență la nord de municipiul Carei. Pliocenul, constituit din argile și marne argiloase, nisipuri și pietrișuri are grosimea maximă în estul orașului Carei, în zona de subsidență Moftin-Sânnicolau de Munte, unde grosimea depozitelor poate ajunge și la 2800 m.
- Cuaternarul, de vârstă holocen inferior și holocen superior, apare la zi pe suprafețe extinse, depozitele fiind formate din pietrișuri, nisipuri și argile. Ele reprezintă importante resurse minerale exploatabile.

Depozitele formațiunilor sedimentare urmează structura geologică a Câmpiei Tisei, având tendință de afundare în trepte de la est către vest. Aliniamentul Satu Mare – Carei – Oradea se află la contactul tectonic dintre microplaca panonică și microplaca transilvană, de-a lungul apei termale și mineralizate constituie resurse naturale valorificate.

Morfogenetic, **relieful** aparține Bazinului Panonic, subunității Câmpia Tisei, în România - Câmpia de Vest - subunitatea Câmpia Crișurilor ce are în componență, în partea de nord, câmpia înaltă a Careiului.

Municipiul Carei se află la contactul dintre subunitățile Câmpiei de Vest, ce au caracteristici diferite:

- **Câmpia Someșului** în nord cu subunitățile:

- Câmpia Ecedei este joasă și mlăștinoasă și are altitudini reduse (în jur de 120 m), câmpia păstrând și în prezent caracteristicile de mlăștină eutrofă colmatată.

- Câmpia Crasnei drenată de râul Crasna este plană, cu altitudini de până la 127 m. Pe alocuri prezintă microdepresiuni în care apa poate stagna în perioadele cu precipitații intense.

- **Câmpia Crișurilor** în sud cu subunitățile:

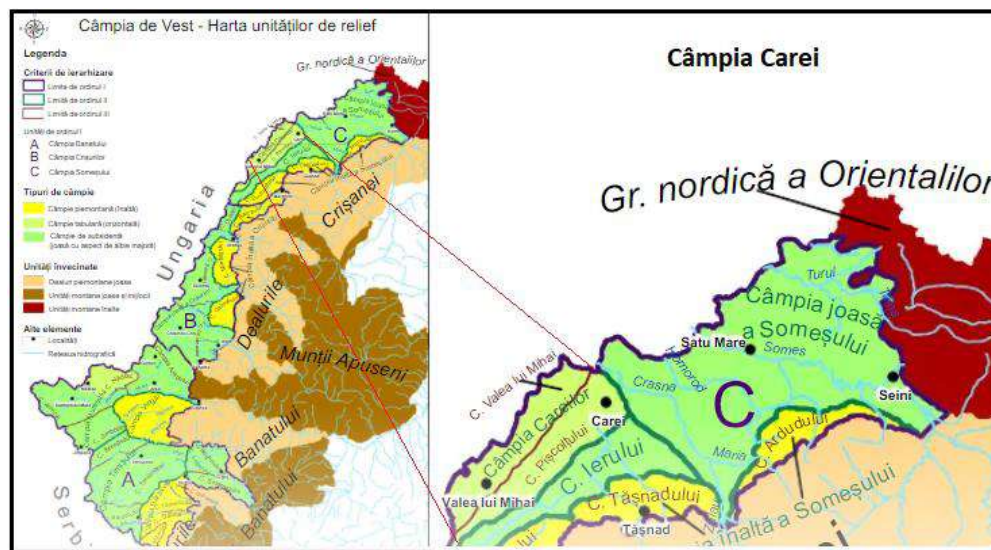
- Câmpia Careilor caracterizată ca fiind un sector de câmpie înaltă cu altitudini de 120 – 163 m. Relieful format în pleistocen și modelat de eroziunea fluviatilă prezintă undulări slabe. Depozitele de suprafață au caracter loessoid, formate din luturi argiloase-gălbui. Se subdivide în:

- Câmpia Nirului în vest și Câmpia Pișcolțului în est. Ambele sunt câmpii care prezintă undulări, cu altitudini de 130 – 160 m. Caracteristica câmpiei Nirului este dată de faptul că prezintă șiruri de dune nisipoase, care alternează cu terenurile mai joase. Nisipul dunelor este material aluvionar rezultat din fragmentarea conului de dejecție depus de râurile Tisa, Someș și Crasna. Din secolul al XVII-lea și până în prezent, dunele au fost stabilizate prin culturi de viță de vie, podgoriile de la Valea lui Mihai fiind renumite.

Câmpia Ierului sau Eriului are altitudini reduse cu înălțimi sub 120 m. Caracteristica este dată de faptul că, această câmpie s-a format pe locul unui șanț tectonic ce a avut rol de scurgere principală a sistemului hidrografic al cursului superior al Tisei (figura 2).

Culoarul Ierului este o zonă mlăștinoasă și inundabilă, cu o lățime variabilă de 5 – 15 km. Având o pantă de scurgere foarte redusă, pârâul Ier forma meandre largi, inundabile. Lucrările hidroameliorative au schimbat radical aspectul natural, în prezent întreaga zonă este acoperită de culturi agricole.

Figura nr. 8 Unitățile de relief ale municipiului Carei



Sursa: <https://www.scribd.com/doc/259820115/Campia-de-Vest-Harta-unit%C4%83%C8%9Bilor-de-relief>



UNIUNEA EUROPEANĂ



Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!



Instrumente Structurale
2014-2020

Aspecte climatice. Potrivit *Hărții climatice a României*, clima este temperat continentală de tranziție specifică Europei centrale. Topoclimatul prezintă influențe oceanice venite din vestul continentului și dau particularitatea climatică întregii Câmpii de Vest.

Temperatura medie anuală este dată de izoterma de 10°C-11°C, (9,3°C la Carei). Verile sunt călduroase, cu o temperatură medie anuală de 20°C -21°C. În ultimii ani temperaturile de vară au ajuns frecvent la 32°C - 33°C. Iernile sunt mai lungi și mai blânde față de restul țării, temperatura medie anuală fiind de -1°C ÷ -2°C.

Precipitațiile sunt moderate, cu o medie a cantităților anuale de 600 mm/an. Acestea cad cu precădere la final de primăvară și începutul verii (45%). În anii cu veri mai secetoase, cantitatea medie anuală a precipitațiilor a fost sub 500 mm/an. Iarna, precipitațiile cad sub formă de ninsoare, în cantități moderate. Umiditatea atmosferică este prezentă tot anul, cu o medie de 73,5% (64% vara și 83% iarna).

Circulația atmosferică dominantă este imprimată de Vânturile de Vest cu influențe oceanice, care sporesc umiditatea atmosferică. Toamna și iarna se resimte circulația vânturilor din nordul și nord-estul continentului.

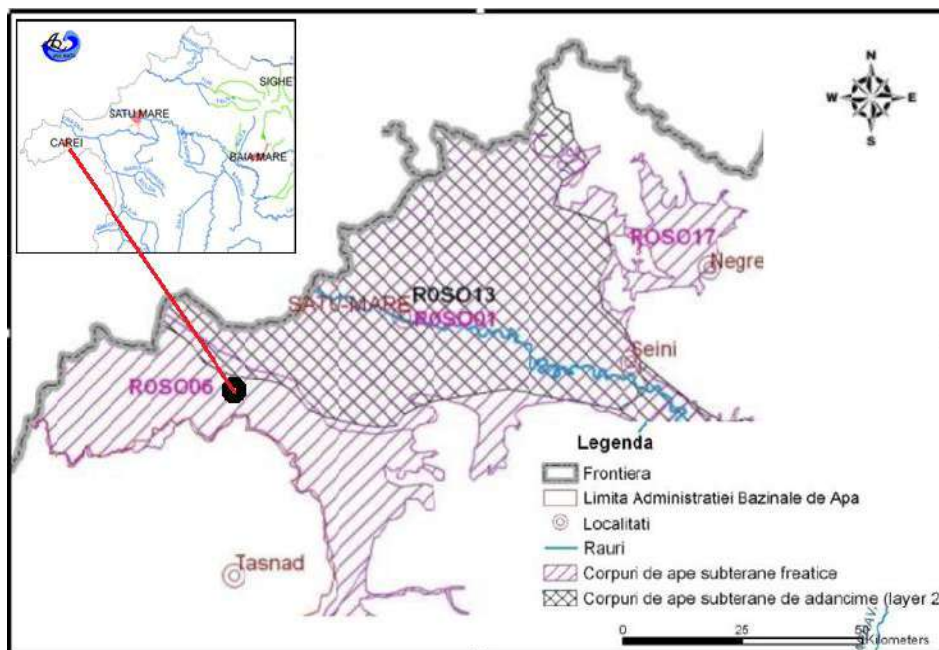
Particularitatea climatică în zona municipiului Carei este dată de faptul că se face simțită influența atipică a circulației maselor de aer cald din sudul și sud-vestul continentului. Ele afectează în mare măsură regimul precipitațiilor, generând deseori furtuni în timpul ploilor de primăvară.

Hidrografia – Apele subterane și rețeaua hidrografică. Apele subterane de suprafață. Asigurarea necesarului de apă potabilă pentru populația municipiului Carei se face prin captarea apelor freatice de adâncime cantonate în formațiuni fluvio-lacustre (nisipuri), puse în evidență prin foraje la 15 - 20 m adâncime. Fiind zonă de câmpie, nivelul piezometric al pânzei freatice se află la adâncimi cuprinse între 2 – 5 m. Acesta este dependent de cantitatea de precipitații. În perioadele secetoase nivelul hidrostatic poate scădea până la adâncimea de 4 m, iar în cele ploioase, nivelul piezometric se poate ridica spre suprafața topografică până la 1 m sau chiar mai mult.

Apele subterane de adâncime. În zona Carei apele subterane de adâncime au temperaturi de 50-60°C denumite ape termale. Exploatate de la adâncimi mai mari (depozite pleistocene și panoniene), acestea ating temperaturi de 65-70°C și sunt valorificate economic.

Potrivit *Planului de Management Actualizat al Spațiului Hidrografic Someș-Tisa 2016 – 2021* realizat de Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa, municipiul Carei se suprapune corpului de apă subterană de adâncime ROSO01 Râul Conul Someșului, holocen și pleistocen superior și corpului de apă subterană freatică ROSO06 Câmpia Carei (Figura 3, pg.98 Text ABA ST actualizat 2016-2021.pdf.).

Figura nr. 9 Corpuri de apă subterană B.h. Someș-Tisa din zona Carei



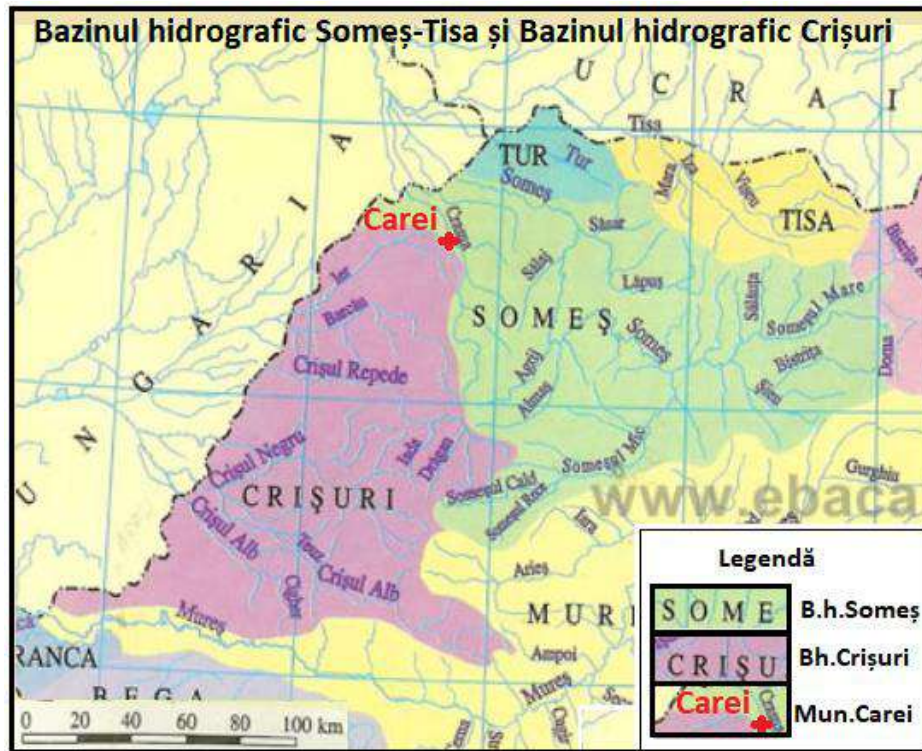
Sursa: Planului de Management actualizat al spațiului hidrografic Someș-Tisa pt. 2016 – 2021, pg.100

Rețeaua hidrografică - apele de suprafață. municipiul Carei se află la contactul a două bazine hidrografice importante: în nord, râul Crasna care aparține bazinului hidrografic Someș – Tisa și în sud, râul Ier care se încadrează bazinului hidrografic Crișuri (figura 4).

- **Râul Crasna** – cod cadastral II.2 – izvorăște din Munții Apuseni din confluența râurilor Cizer și Valea Boului, la înșeuarea dintre Munții Meseș și Munții Plopiș. Emisar este râul Tisa, pe teritoriul Ungariei. Față de municipiul Carei, râul se află în nord, la 10 km. Suprafața bazinului de recepție este de 3142 km² din care 1931 km² sunt în România și 1211 km² în Ungaria. Din lungimea cursului de apă de 193 km, 134 km străbat teritoriul județelor Sălaj și Satu Mare și 59 km se desfășoară pe teritoriul Ungariei. Ieșirea din țară este în dreptul localității Berven și intră pe teritoriul Ungariei la Mátészalka, apoi se varsă în Tisa. Debitul mediu este de 3,0 mc/s, dar poate fluctua în funcție de cantitatea de precipitații. Pe teritoriul României afluenții principali sunt situați pe partea dreaptă a cursului de apă. Dintre aceștia, mai importanți sunt: Maja sau Corund (cod cadastral II.2.20), Zalău – 36 km (cod cadastral II.2.17) și Maria (cod cadastral II.2.23).

- **Râul Ier/Eriu** – cod cadastral III – 1.44.33.28 – este afluent al râului Barcău (cod cadastral III.1.44.33) pe teritoriul Ungariei. Din lungimea de 120 km, pe teritoriul României se află 100 km. Suprafața bazinului hidrografic este de 1392 km² și colectează 11 afluenți din care, mai importanți sunt: pe partea dreaptă Rât și Salcia și pe partea stângă râurile Checheț și Santău/Ceha.

Figura nr. 10 Localizarea municipiului Carei la limita celor două bazine hidrografice



Sursa: <https://profudegeogra.files.wordpress.com/2011/05/harta-hidrografica-a-romaniei.jpg>

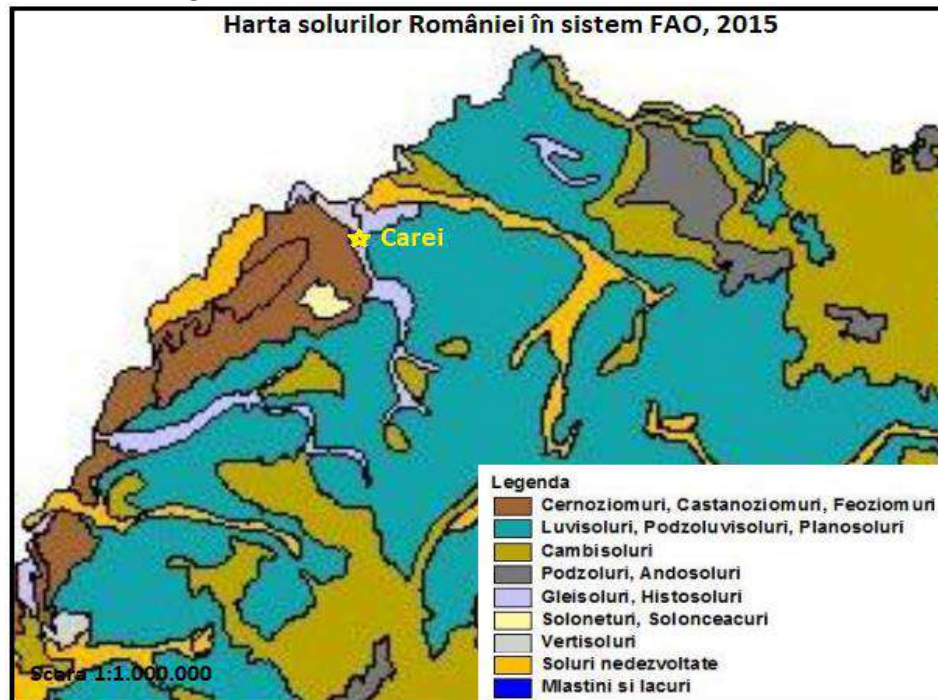
Solurile. Potrivit informațiilor Agenției de Protecția Mediului din Satu Mare¹⁹ și conform Sistemului Român de Taxonomie a Solurilor (I.C.P.A. București, 1987, 2003) pentru arealul municipiului Carei au fost identificate următoarele patru clase de sol cu opt tipuri:

- Clasa Cernisoluri* cu tipurile: Faeoziom, Castanozion și Cernoziom specific zonelor de câmpie. Au fertilitate ridicată, fiind propice agriculturii cerealiere.
- Clasa Protisoluri* cu tipurile: Psamosol, Aluvisol și Protosoluri antropice (corespund terenurilor puternic antropizate)
- Clasa Pelisoluri* cu tipul: Vertosol specifice terenurilor cu exces de umiditate,
- Clasa Hidrisoluri* cu tipurile: Gleiosol și Stagnosol, specifice zonelor joase de câmpie care prezintă drenaj slab.

Acestea au fost identificate pe *Harta solurilor României* la scara 1:1.000.000 (figura 5) a Institutului de Cercetări Pedologice și Agrochimice din 1978 și elaborată în sistem FAO în anul 2015.

¹⁹ <http://apmsm-old.anpm.ro/files/APM%20Satu%20Mare/sol/tipurisol.pdf>

Figura nr. 11 Harta solurilor României – zona Carei, 2015



Sursa:

https://www.icpa.ro/proiecte/Proiecte%20nationale/ADER1221/index_files/proiecte/Proiecte%20nationale/ADER1221/RAPOARTE_ADER_12.2.2/ADER_12_2_1_etapa%201.pdf

Referitor la intravilanul municipiului Carei, solurile au fost puternic modificate de activitățile umane încât predominante în acest spațiu sunt protosolurile antropice (din clasa Protisoluri).

În extravilan, solurile și-au păstrat în bună parte caracteristicile naturale asigurate de materialul parental format din luturi argiloase. Depozitele de suprafață au caracter loessoid, predominând cernoziomurile și solurile brune de pădure, cu fertilitate ridicată propice dezvoltării agriculturii cerealiere. Pe Câmpia Careiului la sud de Câmpia Ierului și la vest de valea Crasnei, apare cernoziomul freatic umed. În culoarele de vale solurile sunt nedezvoltate și s-au format în condiții de exces de umiditate.

Structura solurilor are la bază constituenți sedimentari formați din argile, argile-lutoase, luturi și nisipuri. Pe terasele Ierului și ale afluenților săi, substratul solurilor îl constituie argilele roșcate și galbene, respectiv loessul (loess nisipos și nisip loessoid). Conținutul lor în humus este mare.

Particularitatea pedologică este dată de solurile nisipoase din zona Valea lui Mihai – Carei, Câmpia Careiului – zona Sătmăruului, care formează șiruri lungi de dune stabilizate în prezent de vegetație stepică și culturi de viță de vie.

Biodiversitatea. În arealul municipiului Carei, vegetația naturală de silvostepă și insular de stepă a fost puternic modificată sau înlăturată pe suprafețe considerabile de intervențiile antropogene. Pe de o parte, extinderea urbană necesită spațiu din ce în ce mai mare pentru dezvoltarea orașului, pe de altă parte, exploatarea agricolă tind să se diversifice, ambele activități schimbând modul de utilizare a terenurilor din împrejurul orașelor.

Cu toate acestea, în afara perimetrului construit și a terenurilor agricole cultivate, în vasta zonă de câmpie au fost identificate areale de biodiversitate, importante atât pentru habitatele de speciile rare de floră din România, dar și din Europa, cât și pentru fauna care le populează, aceasta remarcându-se printr-un număr mare de specii și indivizi. De remarcat este avifauna migratoare și de pasaj, pentru care culoarul Ierului (Câmpia Nirului – Valea Ierului) constituie într-o bună parte - coridor de migrație al păsărilor.

Pentru protecția speciilor vegetale și de faună, aceste situri au fost puse sub protecție legislativă de mediu și au fost cuprinse în Rețeaua Europeană Natura 2000: ROSCI0020 Câmpia Careiului, ROSCI0021 Câmpia Ierului și ROSPA0016 Câmpia Nirului – Valea Ierului (figura 6).

**Figura nr. 12 Siturile de Importanță Comunitară și
Aria de Protecție Specială Avifaunistică din zona Carei**



Sursa: <https://natura2000.eea.europa.eu/>

Siturile pentru conservare (SCI și SPA) sunt date de importanța pe care o au:

- **ROSCI0020 Câmpia Careiului** extinsă pe o suprafață de 23.630,81 ha adăpostește 10 tipuri de habitate naturale de interes european, 24 de specii de faună de interes comunitar (buhaiul de baltă cu burtă roșie *Bombina bombina*, broasca țestoasă de apă *Emys orbicularis*, tritonul cu creastă *Triturus cristatus* și tritonul cu creastă dobrogean *Triturus dobrogeicus*) și 240 de specii de plante de interes comunitar (cu specii extrem de rare în România pentru vegetația de nisipuri), care au fost localizate la sud de Carei. În acest areal de pajiște stepică apar insular stufărișurile (vegetație naturală reminiscentă a mlaștinii Eceda). La periferia Câmpiei Careiului se află "Pădurea de frasin Urziceni" care are în componență o flora dendrologică deosebită de arbori și subarbori, iar dintre plante, bulbucul de munte *Trollius europaeus* a fost declarat relict glaciatic fiind ocrotit prin lege.

- **ROSCI0021 – Câmpia Ierului** cu o suprafață de 21.216,71 ha este habitatul de conservare a unor habitate devenite vulnerabile la intervențiile antropice din mediu. Zona a fost desemnată pentru conservarea a 6 habitate naturale de interes comunitar (Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu *Quercus spp.* – cod 9110*, Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmaice – cod 1530*, Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice – cod 1530* catalogate ca specii prioritare) și 19 specii de faună de interes comunitar. Situl se suprapune localităților sătmărene apropiate Careiului: Căuaș și Tiream.



UNIUNEA EUROPEANĂ



- **ROSPA0016 Câmpia Nirului - Valea Ierului** cu suprafața de 38.335,15 ha, unde heterogenitatea habitatelor adăpostește o avifaună cu specii valoroase: 3 specii de interes conservativ internațional (șoimul dunărean *Falco cherrug*, dumbrăveanca *Coracias garrulus* și vânturelul de seară *Falco vespertinus*), 6 specii amenințate la nivelul Uniunii Europene (eretele de stuf *Circus aeruginosus*, eretele sur *Circus pygargus*, stârcul roșu *Ardea purpurea*, buhaiul de baltă *Botaurus stellaris*, pasărea ogorului *Burhinus oediconemus* și barza albă *Ciconia ciconia*) și 26 specii de păsări de interes comunitar. Câmpia Nirului - Valea Ierului deține o treime din habitatul de dune de nisip din țară. Situl se suprapune teritorial localităților sătmărene din jurul municipiului Carei: Andrid desemnat Sat European al Berzei, Ciumești, Foieni, Căuaș, Tiream și Urziceni.

Rezervațiile naturale: Pădurea de frasini Urziceni, Dunele de nisip Foieni și rezervația botanică Mlaștina Vermeș au fost declarate prin Hotărârea Consiliului Județean nr.4/1995 și ulterior legiferate prin Legea nr.5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a.

- **Rezervația naturală "Pădurea de frasini Urziceni"** se situează într-un perimetru colmatat al vechii mlaștini Ecedea și are suprafața de 38 ha. Situată în extremitatea Câmpiei Nirului, pădurea este importantă prin corpurile de arborete pure de frasin: frasinul comun *Fraxinus excelsior* și frasinul de câmp *Fraxinus angustifolia*. Pădurea îndeplinește și funcție de protecție grupa I funcțională (conform Codului Silvic al României din anul 2008, Republicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr.611 din 12 august 2015).

- **Rezervația naturală "Dunele de nisip Foieni"** aflată în Câmpia Nirului este rezervație de tip botanic și se află în stare bună de conservare. Are o suprafață de 10 ha care protejează asociația vegetală *Festuco vaginatae-Corynephorum* precum și speciile arenicole (specifice dunelor de nisip marine) de păiuș *Festuca vaginata* și iarba de argint *Corynephorus canescens*.

- **Rezervația botanică "Mlaștina Vermeș"** are suprafața de 10 ha adăpostind specii relict de faună de zonă umedă. Specie ocrotite ca: broasca de mlaștină *Rana arvalis*, becațina comună *Gallinago gallinago* și sitarul de mal *Limosa limosa*, care au condiții prielnice de habitat și cuibărit.

Patrimoniul natural. *Patrimoniul natural* este reprezentat de totalitatea ariilor protejate în care se regăsește definiția dată de Ordinul Arhitecților din România (OAR București) ca fiind "Ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică și recreativă au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare."

20

Actul normativ care reglementează patrimoniul natural în România este O.U.G. nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Art.4, pct.15). În acest context, municipiul Carei, prin siturile ROSCI ȘI ROSPA se înscrie pe lista ariilor naturale protejate de interes național și internațional prezentate la pct.8.1.2 lit.e din Ordonanța de Urgență a Guvernului.

²⁰ <https://www.oar-bucuresti.ro/glosar/termen/patrimoniul-natural>



Patrimoniul Mondial UNESCO înseamnă protejarea siturilor naturale și a bunurilor culturale la nivel global prin adoptarea *Convenției privind Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural*, aprobată în 16 noiembrie 1972 la Convenția de Paris, text publicat în M.Of.nr.46 din 31 martie 1990. Potrivit Listei Patrimoniului Mondial UNESCO pentru România elaborată de Institutul Național al Patrimoniului de sub egida Ministerului Culturii, municipiul Carei nu are înscris nici un sit natural pe aceasta.

Mediul înconjurător. Pornind de la definiția juridică²¹ de mediu dată *mediului* ca fiind "totalitatea factorilor naturali și a celor creați prin activități umane (factorii antropici) care determină într-o strânsă interacțiune condițiile pentru existența omului și dezvoltarea societății", se poate aprecia că pentru mediul urban îmbinarea infrastructurii generate de dezvoltarea economică și păstrarea spațiilor verzi naturale sau construite, înseamnă o mai bună calitate a vieții cetățenilor.

Calitatea mediului urban este asigurată de calitatea factorilor abiotici: aer, apă, sol, dar și de calitatea factorilor biotici: organismele și vegetația, cu care omul interacționează permanent. Calitatea vieții locuitorilor poate fi afectată de poluarea fonică – ca efect al dezvoltării permanente a orașelor și insuficiența spațiilor verzi.

Spațiile verzi din intravilan sunt în general spații amenajate care au în componență: parcuri, grădini/ grădini botanice, scuaruri, cimitire, aliniamente plantate și spații verzi pentru agrement. În extravilan se găsesc: grădini zoologice, culoare de vegetație cu funcție de protecție, pepiniere, sere și păduri de agrement.

Potrivit *Raporturilor privind Starea Mediului în Județul Satu Mare* pentru perioada 2013 - 2019 ale *Agenciei de Protecția Mediului Satu Mare*, în intravilanul municipiului Carei suprafața spațiilor verzi însuma 123.82 ha. Suprafața spațiilor verzi exprimată la m²/locuitor a cunoscut o fluctuație remarcabilă în acest interval, după cum se poate observa din tabelul 8 și graficul de la figura 7, de mai jos.

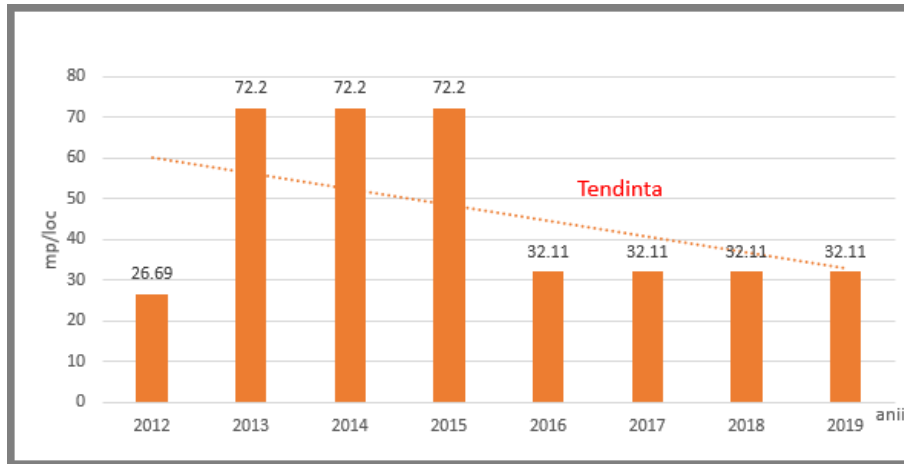
Tabelul nr. 8 Evoluția suprafețelor spațiilor verzi (m²/locuitor) în municipiul Carei, jud. Satu Mare

		Anul						
Municipiul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Carei	26,69	72,2	72,2	72,2	32,11	32,11	32,11	32,11

Sursa: Raportul Județean privind Starea Mediului pentru anii 2013 – 2019 (prelucrare)

²¹ <https://legeaz.net/dictionar-juridic/mediu-inconjurator>

Figura 13 Tendința evoluției suprafețelor spațiilor verzi aferente locuitorilor din municipiul Carei



Conform legislației în vigoare OUG nr.195/2005 privind protecția mediului aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.256/2006 cu modificările și completările ulterioare și a specificațiilor de la art. II alin. 1, începând cu data de 1 ianuarie 2014, autorităților administrației publice locale le revine sarcina de a asigura un minimum de suprafață verde pentru un locuitor, valoarea acestuia fiind stabilită la 26 mp. Se observă că începând cu anul 2016 și până în prezent, mărimea suprafețelor a rămas neschimbată de 32,22 mp/loc. În acest context, municipiul Carei îndeplinește obiectivul de mediu prevăzut de legislația românească.

În municipiul Carei, pe lângă aliniamentele stradale unde se fac periodic plantări de puiți de arbori ornamentali, se află și insule de vegetație dendrologică importantă, aceste spații verzi asigurând funcții esențiale privind menținerea calității factorilor de mediu din oraș: Parcul Dendrologic Carei ce împrejmuește Castelul Karoly, Grădina Viilor și ștrandul Carei sunt din cele mai însemnate.

Poluarea fonică urbană este o componentă a poluării mediului orășenesc ce afectează calitatea vieții locuitorilor, în special a aceluia ce locuiesc în apropierea arterelor importante de circulație. Mărimea poluării acustice este dată de intensitatea sonoră, durata și frecvența sunetului. În funcție de perioada zilei, traficul rutier atinge cote maxime în orele de vârf (în special dimineața și seara), iar depășirile limitei admise de 60-70 dB se înregistrează pe marile bulevarde, la intersecții, pe arterele de circulație intens circulate. Acestora li se adaugă și circulația rutieră și feroviară din apropierea gărilor și a aeroporturilor.

Ca urmare, la nivel european s-a impus o limită maximă admisibilă pentru zgomotele provenite din traficul rutier de 65 dB (nivelul echivalent de zgomot admisibil dB(A) fiind 60 dB) prevăzută în legislația de mediu europeană Directiva-cadru privind zgomotul ambiental, Directiva 2002/49/CE privind evaluarea și gestiunea zgomotului ambiental) transpusă în legislația națională prin HG nr.1260/2012 pentru modificarea și completarea HG nr.321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental, text publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr.15 din 09 ianuarie 2013. În România nivelul de zgomot provenit din intensitatea traficului este definit de standardul românesc în SR 10009:2017/C91:2020 "Acustica – Limite admisibile ale nivelului de zgomot din mediul ambiant" între 60 - 70 dB în funcție de momentul zilei.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Potrivit *Raportului privind Starea Mediului în Județul Satu Mare pentru anul 2019 al Agenției de Protecția Mediului Satu Mare*, monitorizarea zgomotului în municipiul Carei se face în centrul orașului cu ajutorul unui sonometru. În anul 2019 s-au efectuat un număr de 20 de măsurători, din care numai una a depășit nivelul echivalent de zgomot admisibil dB(A) cu valoarea de 73,12 dB(A), față de 70 dB(A) prevăzut de legislația românească. Pentru drumurile de categoria a II-a de legătură, mediile trimestriale au variat în raport de valoarea limită de 70 dB. Dacă în trimestrul 1 valoarea nivelului de zgomot se situa la 50 dB, în trimestrul 4 aceasta se apropia de pragul de 70 dB, fără a-l depăși.

Conform informațiilor publice, la Agenția de Protecția Mediului Satu Mare nu au fost depuse sesizări legate de nivelul zgomotului.

Calitatea factorilor de mediu. Calitatea factorilor de mediu (aer, apă, sol, păduri) denumiți și factori ecologici influențează sănătatea umană și asigură calitatea vieții în special în mediile urbane. Pierderea calității unuia dintre aceștia, reprezintă risc major de mediu pentru sănătatea umană.

a. Calitatea factorului de mediu – Aer

Poluarea atmosferică este cel mai mare risc de mediu care poate afecta sănătatea umană, poluarea aerului fiind asociată în special orașelor. Degradarea calității aerului apare când densitatea obiectivelor (centrale electrice, întreprinderi și traficul auto) eliberează în atmosferă gazele arse, particule de praf și fum.

Calitatea aerului depinde și de alți factori, precum: localizarea sursei emitente, topografia reliefului (altitudinea de la care noxele sunt eliberate în atmosferă), condițiile meteorologice locale, interacțiunile chimice ale poluanților cu radiația solară. De aceea, la nivel european calitatea aerului este controlată prin aplicarea Directivei privind calitatea aerului înconjurător, prin care sunt stabilite valorile limită a concentrațiilor poluanților. Directiva cadru - Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (JO L 152, 11.6.2008, p. 1) a fost transpusă în legislația națională prin Legea nr.104/2011 privind calitatea aerului înconjurător cu modificările și completările ulterioare, publicat în Monitorul Oficial nr.452 din 28 iunie 2011.

Conform *Raportului privind starea mediului în județul Satu Mare pentru anul 2019 și a Rapoartelor lunare ianuarie – iunie 2021* depuse la Agenția Națională de Protecția Mediului de Agenția de Protecția Mediului Satu Mare, cu privire specială pentru municipiul Carei, reies următoarele:

- În județ există două stații automate de monitorizare a calității aerului: SM1 în municipiul reședință de județ Satu Mare și SM2 în municipiul Carei.

- Stația SM2 este o stație de fond suburban/trafic, amplasată pe str. Someșului nr.15.

- Poluanții atmosferici monitorizați la punctul de prelevare SM2 Carei sunt: SO₂ (dioxid de sulf), oxizi de azot NO_x, NO (monoxid de azot), NO₂ (dioxid de azot), O₃ (ozon/oxigen troposferic), CO (monoxid de carbon), PM₁₀ (pulberi în suspensie nefelometric și gravimetric), C₆H₆ benzen (benzen, toluen și xylene – COV / compuși organici volatili).

Prelevările se fac conform Legii nr.104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, adică, respectarea unui procent prestabilit din 100% captură de date.

În urma măsurătorilor la SM2 Carei din anul 2019, rezultatele au demonstrat că pentru:

- SO₂ dioxidul de sulf, valorile limită orare de 350 μg/m³ nu au fost depășite. Captură de date 89,9%, valoare medie anuală de 7,23 μg/m³.

- Oxizi de azot NO_x (NO/NO_2) cu prelevări continue prin stație automată (valoare limită - $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Captură de date 94,97% cu valoare medie de $16,54 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- O_3 (oxigen troposferic sau ozon) cu limita $180\text{-}240 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Din Raportul pe luna iunie 2021 reiese că din cele 645 de determinări valide, media lunară de $0,33 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a valorilor orare s-a încadrat mult sub limita admisă de lege.
- CO monoxidul de carbon are valoare limită orară de $10 \text{ mg}/\text{mc}$. Captura de date a fost de 90,48% și valoarea medie anuală de $0,65 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- C_6H_6 benzenul cu valoarea medie anuală $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Captură de date a fost de 96,06%, iar valoarea medie anuală de $2,06 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- PM_{10} nefelometrie și gravimetric - valoarea legală admisă de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. În anul 2019, la o captură de date de 85,77% la nefelometrie s-a obținut media anuală de $17,46 \mu\text{g}/\text{m}^3$, iar gravimetric la captura de date de 82,47% s-a obținut o medie anuală de $22,43 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ca fracțiuni de PM_{10} *metalele grele*: *Pb* plumb, *Cd* cadmiu și *Ni* nichel sunt determinate în laboratorul Agenției de Protecția Mediului Satu Mare. Concentrațiile maxime admise sunt conforme legislației în vigoare (Legea nr.104/2011 privind calitatea aerului).

- *Pb* plumb (concentrație admisă - $0,500 \mu\text{g}/\text{m}^3$) - la o captură de date de 83,56%, valoarea medie a fost de $0,023 \mu\text{g}/\text{m}^3$, iar valoarea maximă a fost de $0,0574 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- *Cd* cadmiu (concentrație admisă - $5,00 \text{ ng}/\text{m}^3$) - la o captură de date de 84,66%, valoarea medie a fost de $0,0593 \mu\text{g}/\text{m}^3$, iar valoarea maximă a fost de $0,157 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- *Ni* nichel (concentrație admisă - $20,00 \text{ ng}/\text{m}^3$) - la o captură de date de 84,93%, valoarea medie a fost de $3,428 \mu\text{g}/\text{m}^3$, iar valoarea maximă a fost de $19,816 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Indicele general de calitate a aerului la stația automată de monitorizare SM2 Carei s-a calculat cf. Ordinului nr.1818 din 2 octombrie 2020 privind aprobarea indicilor de calitate a aerului care reprezintă un sistem de codificare utilizat pentru informarea publicului privind calitatea aerului. Ordinul a fost emis de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, publicat în Monitorul Oficial nr.962 din 20 oct.2020²².

În tabelul 9 este prezentată situația poluanților determinați la stația SM2 Carei – județ Satu Mare, stație de fond suburban/trafic.

Tabelul nr. 9 Situația poluanților determinați la stația SM2 Carei, județ Satu Mare

Poluantul	U/M	Determinări valide	Media anuală	Depășirea v.l.a./c.m.a	Indice specific	Indice general de calitate a aerului
Noxe:						1,4 Indice general Bun / Acceptabil
NO_x	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	1044	16,54	0	1	
SO_2	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	149	7,23	0	1	
CO	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	1044	0,65	0	1	
C_6H_6 benzen	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	1745	2,06	0	2	
PM_{10} nefelometric	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	7513	17,46	1	2	
PM_{10} gravimetric	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	310	22,43	6	3	
O_3	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	645	0,33	0	1	

²² <http://legislatie.just.ro/Public/FormaPrintabila/00000G253SRU2CP7X9434BAV15R61WNM>



UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Metale grele:						
Pb	μg/m ³	305	0,023	0	1	
Cd	μg/m ³	309	0,052	0	1	
Ni	μg/m ³	317	3,64	0	1	
Notă: v.l.a. – valoare limită admisă, c.m.a. – concentrație maximă admisă						

Sursa: Raport privind starea mediului pentru județul Satu Mare, 2019, (prelucrare date)

Se observă că toate valorile poluanților se încadrează sub limitele legale admise, iar valoarea *Indicelui general este 1,4* ceea ce demonstrează o calitate bună a aerului în municipiul Carei. Depășirile la PM₁₀ gravimetric au fost atribuite lunilor de iarnă când s-a asigurat încălzirea rezidențială și comercială în oraș, la care s-au adăugat lunile de vară, caracterizate de tratarea defectuoasă a deșeurilor de origine vegetală și circulația auto mai intensă. În lunile de primăvară – toamnă, valorile limită au fost sub pragul admis legal.

Concluzie: Valoarea Indicelui general de Calitate a Aerului este 1,4 ceea ce reflectă o calitate bună a aerului în municipiul Carei. Comparând cu informațiile anilor anteriori (2012-2018) se constată că aerul urban și-a îmbunătățit sensibil calitatea.

b. Calitatea factorului de mediu – Apa

În România, resursele de apă subterană și de suprafață sunt evaluate și încadrate în categorii de poluare stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 449/2013 privind modificarea și completarea anexei la H.G. nr. 53/2009 pentru aprobarea *Planului național de protecție a apelor subterane împotriva poluării și deteriorării*.²³

Cu privire la rețeaua hidrografică, municipiul Carei nu este străbătut de nici un curs de apă permanentă, cea mai apropiată apă curgătoare fiind râul Crasna spre nord și valea Ierului în sud. Valea Crasnei se află 7 km în NE municipiului și drenează comuna Căpleni, iar râul Ier se află la peste 30 km în sud-vest de orașul Carei.

Asigurarea necesarului de apă pentru folosințele municipiului Carei se realizează prin funcționarea unui număr de 32 de foraje de adâncime medie, în frontul de captare Doba – Vetiș corespunzător ROSO01 (figura 8). Pânza freatică este cantonată în conul aluvionar al Someșului la o adâncime relativ redusă pentru asigurarea sanogenezei acviferului, astfel că monitorizarea calității apei în stare naturală devine importantă, întrucât corpul de apă are destinație economică pentru asigurarea necesarului folosințelor umane.

²³ Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România, 19 august 2015